

N° 13
42^e jaargang
24-3-87

Kuifje

HET WEEKBLAD VOOR DE SUPER-IEUGD VAN 7 TOT 12

8 extra-
pagina's
**BETUIGINGEN
VAN
VRIENDSCHAP
AAN E.P. JACOBS**

NEE!?!?

EDITO

Wat een immens verlies voor de stripwereld!
En wat een pijnlijk verlies voor zijn vrienden!
Edgar P. JACOBS was zowel een uitzonderlijk
kunstenaar op tal van gebieden, als een edelmoedig en
trouw mens.

Sedert onze eerste ontmoeting in 1946, heeft hij mij zijn
vertrouwen geschonken.

Buiten onze beroepsrelaties, hebben wij samen
onvergetelijke momenten gekend, in Brussel en in Parijs,
momenten die gekenmerkt werden door
vriendschappelijke medeplichtigheid en wederzijdse
waardering.

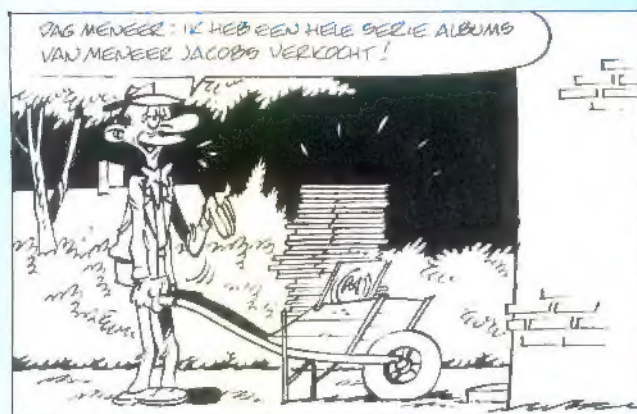
Vaarwel, Edgar P. JACOBS, ik zal U nooit vergeten.

Raymond LEBLANC
Uitgever

NIEK NOPPES

PHILIPPE RICHELLE

Jacobs in beeld

Edgar-Pierre Jacobs zou op 20 maart 83 zijn geworden... Hij ontsleep in de nacht van donderdag 19 op vrijdag 20 februari, in zijn woning temidden de Brabantse heuvelen, in Lasne Chapelle-St-Lambert... Hij was helemaal alléén...

Foto's: Oscar, Kievits, Vernal, Dargaud, Lombard, Sénépart

E.P. JACOBS: HET DOEK IS GEVALLEN

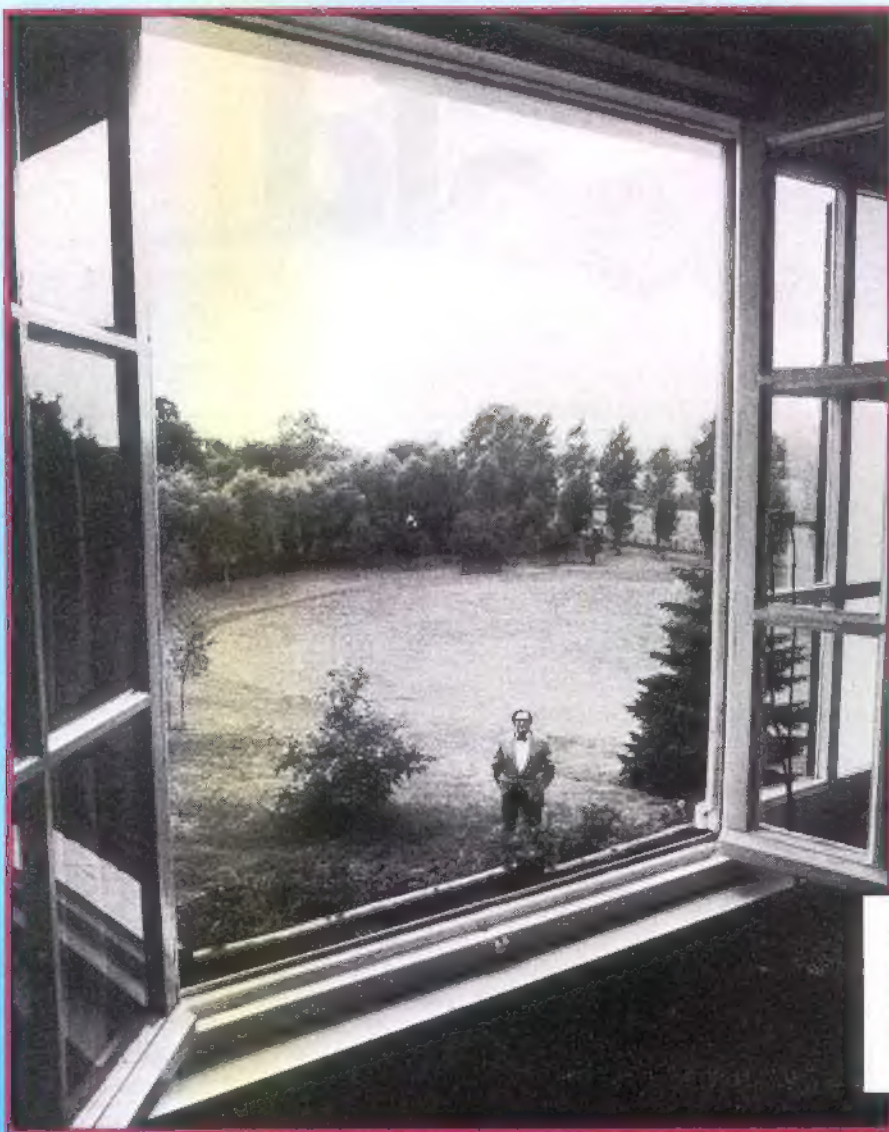
Nog voor hij ons definitief had verlaten, maakte E.P. Jacobs al deel uit van de Geschiedenis van de Tekenstrip, Geschiedenis met hoofdletter. Hij laat ons immers een merkwaardig oeuvre na dat onafscheidelijk verbonden is met ons 9e kunstpatrimonium.

Ik zal altijd aan hem denken als een uitbundige, levenslustige man die als geen ander de kunst van het vertellen beheerste. Voeg daar nog het brede wat overdreven gebaar bij en men denkt onwillekeurig aan de Franse acteur Sacha Guitry. De jongste jaren stond hij vaak in het middelpunt van de belangstelling en werd zijn werk 'hoog geprezen'. Over die vele invitaties die hij kreeg voor cocktails, reizen, reportages en noem maar op, zei hij wel eens in vertrouwen en met een tikkeltje weemoed, dat het hele gedoe bij hem over kwam als de pindanootjes die men een oude, tandeloze aap toewerpt.

Hij was de eerste medewerker van Hergé en heeft aan hun samenwerking slechts een einde gemaakt omdat hij zich volledig aan zijn eigen werk wilde wijden. Hij was één van de pioniers van het weekblad Tintin/Kuifje toen ik een baan kreeg als assistent in de Hergé-Studio's. Om wat bij te verdienen, kleurde ik 's avonds de platen in van bijna alle tekenaars van het weekblad uit die periode: Jacques Martin, Willy Vandersteen, Paul Cuvelier, Raymond Macherot e.a. En zo kreeg ik ook de platen van E.P. Jacobs, bv. de twee albums van «Het Geheim van de Grote Pyramide». Wie weet hoe kieskeurig en nauwgezet Jacobs was, heeft misschien enig idee van de enorme moeilijkheden van onze samenwerking. Enkele maanden geleden bewees hij me nog zijn vriendschap door aanwezig te zijn op de informatie-avond, georganiseerd met het oog op de oprichting van het Belgische Stripcentrum. Hij verleende ons zijn steun om dit doel te verwezenlijken. We hadden gehoopt de officiële opening, voorzien voor 1988, met hem te kunnen vieren. Als hommage aan E.P. Jacobs kunnen we nu alleen nog maar ervoor zorgen dat zijn werk in de beste voorwaarden tentoon wordt gesteld. We kunnen ook erop wijzen dat zijn oeuvre een grote invloed heeft gehad op de tekenstrip, invloed die ook nog in de actuele strips merkbaar is. Het doek is gevallen en wij bewaren een onvergetelijke herinnering aan het spektakel dat E.P. Jacobs ons zo gul heeft geboden meer dan een halve eeuw lang.

GUY DESSICY

Directeur van het Belgische Stripcentrum

Edgar-Pierre Jacobs in gezelschap van Anne-Marie Decoster, public-relations bij de Lombard Uitgaven, op de 35e verjaardag van het weekblad Tintin-Kuifje gevierd te Brussel in 1981.

Bij een reportage voor het Brusselse weekblad «Spécial» maakte fotograaf Oscar in 1970 een van de mooiste en best bekende foto's van Edgar-Pierre Jacobs.

JE BUIK ERYAN VOL! Aangezien «De valstrik» in Frankrijk verboden werd en «Het mysterie van de grote Piramide» te didactisch bevonden werd, besloot Edgard P. Jacobs, als reactie op deze verschillende tegenslagen, een verhaal voor iedereen uit te vinden, volgens een eenvoudiger intrige, namelijk die van een detectiveverhaal.

Inderdaad had een onderaardse aardverschuiving in 1961 te Parijs twintig huizen vernield met een twintigtal doden als gevolg. Dit voorval had veel inkt doen vloeien over het «Parijse ondergrondse» dat ongekend is maar dat ongeveer 300 km gangen en gaanderijen omvat.

Er werden hierover verschillende historische feiten verteld, zoals bijvoorbeeld het verhaal van de conciërge van Val-de-Grâce, die zich naar een kelder had begeven en er verloren gelopen was.

Zijn skelet werd een honderdtal jaren later teruggevonden, zijn schoenzolen waren versleten door het vele lopen.

Hierin zag Edgar P. Jacobs een buitengewone intrige voor de avonturen van zijn helden. Maar hij liet het daarbij, daar hij voor de moeilijkheden vreesde die daaruit konden voortvloeien.

Dit is de reden waarom «Het halssnoer van de koningin» als een uitstekend detectiveverhaal beschouwd wordt, maar waarin men de zo bijzondere fantastische stijl van Jacobs niet terugvindt.

Germaine Hergé en Jacobs bij de opening van het Belgische Stripcentrum. Dat was op 16 april van vorig jaar.

E.P. Jacobs signeert een album voor Robert Vandebrugge, fotograaf bij het Agentschap Belga.

Jacobs met Morris in 1986.

Edgar-Pierre Jacobs met Raymond Leblanc, uitgever, in 1981.

Jacobs gezien door Hergé

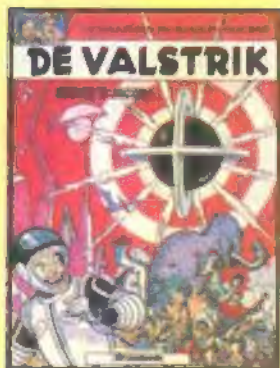
«Men moet tekenaar Jacobs aan het werk gezien hebben om zich er rekenschap van te geven hoeveel zorg hij aan zijn verhalen besteedt. Het is geen fanatieke haarkloverij, maar een kwestie van overtuiging. Jacobs gelooft in de verhalen, die hij in beeld brengt. Hij kruipt in de huid van Mortimer, hij is Blake en hij VOELT zich Olrik. Zelfs zijn geheime bewondering voor deze laatste kan geen geheim blijven.

Je moet hem gezien hebben als hij met het potlood in de hand voor zijn grote spiegel een beweging maakt en ondertussen de uitdrukking van zijn gezicht en de houding van zijn lichaam bestudeert. Je moet gezien hebben hoe hij tot tien maal toe hetzelfde trekje verbetert. Je moet gezien hebben hoe hij op de punt van zijn penseel zuigt voor hij ergens een vleugje Indiaans rood vermengd met wat okergeel plaatst. Maar je moet ook gehoord hebben hoe hij dagenlang te keer kan gaan als de drukker van deze wijze alchemie slechts een rode vlek overlaat...

Je moet met hem gewerkt hebben om te weten hoe hij elke tekst en elke tekening eindeloos oppoetst en verbetert tot hij tevreden is met het resultaat».

Hergé 12.10.1971

Jacobs, Hergé en Tibet.

HET WAS DE GOEIE OUWE TIJD! In dit voorwoord wil E.P. Jacobs bewijzen dat de oude populaire uitdrukking «Het was de goeie ouwe tijd!» nonsens is.

Hij meent dat er geen enkele reden is om het verleden te betreuren of om op betere tijden te hopen in de nabije of verre toekomst.

Bij het verschijnen van het verhaal met als titel «De valstrik» ontving Dargaud (de Franse uitgever) een officieel bericht uitgaande van het Staatssekretariaat voor Informatie (van 25 juni 1962) dat het door de Commissie voor Controle en Toezicht van de pers verboden is «De valstrik» in Frankrijk in te voeren omdat dit verhaal veel geweld bevat en omwille van de afzichtelijke beelden die dit toekomstverhaal illustreren.

Terwijl de Fransen de grens overkwamen om zich het album aan te schaffen, zond Frankrijk 2 de buitengewoon goede radiobewerking uit van hetzelfde avontuur van Blake en Mortimer.

Het verloop van een Leven

30 maart 1904: E.-P. Jacobs wordt geboren in de oude en historische Zavelwijk te Brussel.

September 1915: Hij zit in de 5e klas van de gemeenteschool en zijn leraar maakt hem enthousiast voor geschiedenis en tekenen.

Eind 1917: E.-P. ziet voor het eerst een opera: Faust. Later zou hij die opera graag zingen.

1919: Begint zijn studies aan de Koninklijke Academie voor Schone Kunsten in Brussel.

Tussen 1920 en 1922: Naast zijn lessen, heeft hij een heleboel baantjes om een centje te verdienen. We zien hem o.a. als tekenaar van kant-en-borduurwerk, van reclame en catalogussen, als ontwerper van juwelen, als foto-retoucheur.

1921: Hij zet z'n eerste voet op een opera-bühne maar als... figurant. Dat was in «Wilhelm Tell».

25 augustus 1922: Jacobs krijgt z'n eerste contract bij de toen welbekende Alhambra-schouwburg in Brussel in een revue van de beroemde Mistinguette. Hij danst er de «Chicago», een sjieke modedans uit die tijd!

Eind 1924: Militaire dienst in Krefeld (Duitsland).

1926: Hij mag het burgerpakje weer aan en krijgt een baan bij een belangrijk reclamebureau. Zijn besluit staat vast: hij zal operazanger worden!

29 juni 1929: Behaalt voor zang de eerste prijs met grote onderscheiding en de medaille van de Belgische regering.

1929: Zijn eerste contract als bariton aan de opera van Rijsel (Lille). Hij tekent aan een stuk door: decors, kostuums, etc. Maar het is de tijd van recessie en grote werkeloosheid: in Frankrijk worden de buitenlandse artiesten aan de dijk gezet. Voor E.-P. Jacobs volgen nu moeilijke jaren.

1940: De Tweede Wereldoorlog: Jacobs wordt onder de wapens geroepen.

3 augustus 1940: Weer in Brussel, slaagt hij erin onder de naam Edgar Dalmás een contract aan de haak te slaan bij de Beursschouwburg in Brussel,

later zingt hij in de «Ancienne Belgique» en nog later aan de opera van Bergen (Mons).

1941: Hij ontmoet zijn vriend, de tekenaar en schilder J. Laudy, die hem introduceert bij het toen welbekende jeugdblad *Bravo*. Hij maakt er illustraties voor de «Geschiedenis van de Kunst».

1942: De Ver. Staten verklaren Duitsland de oorlog en de strips van *Flash Gordon* — in die tijd geweldig populair — kwamen niet meer over de oceaan. De *Bravo*-redactie vroeg aan Jacobs het vervolg te tekenen van die Amerikaanse serie.

Februari 1943: Jacobs tekende *Flash Gordon* tot de Duitse bezetting ingreep. *Flash Gordon* was verboden... Jacobs zou dus een verhaal tekenen naar het voorbeeld van de Amerikaanse held: De U-Straal.

Eind 1943: Z'n vriend schilder Jacques Van Melkebeke, stelt hem voor aan Hergé. Later vertelde Jacobs zelf «Ik had toen die naam nog nooit gehoord!»

1 Januari 1944: Jacobs wordt de voornaamste medewerker van Hergé, kleurt in, tekent de decors. Hij werkt o.m. mee aan *De Blauwe Lotus*, *De scepter van Ottokar*, *De Zeven kristallen Bollen*.

Tussen 1944 en 1948: Medewerker van de weekbladen *Stop* en *A.B.C.* met talrijke tekeningen die betrekking hebben op de oorlog.

Juli 1946: Stopt zijn medewerking bij *Bravo*.

26 September 1946: Het eerste nummer van het weekblad *Tintin/Kuifje*, uitgegeven door Raymond Leblanc, verschijnt! E.-P. Jacobs is bij de pioniers en van hem zijn de illustraties bij de «Oorlog van de Werelden» (naar H.G. Wells). Meteen krijgen we ook al de eerste plaat van de Blake- en Mortimer-cyclus, «Het Geheim van de Zwaardvis». (Lombard Uitgaven, Deel 1 1950 — Deel 2 1953).

1948: Einde van zijn medewerking met Hergé.

23 maart 1950: Het begin van het nieuwe verhaal «Het geheim van de Grote Pyramide». (Lombard Uitgaven, Deel 1 1954 — Deel 2 1955).

6 augustus 1953: Begin van het grootse «Gele Teken». (Lombard Uitgaven 1956)

19 oktober 1955: «Het geheim van Atlantis». (Lombard Uitgaven 1957)

8 januari 1958: «S.O.S. Meteor» (Lombard Uitgaven 1959)

22 september 1960: «De Valstrik». (Lombard Uitgaven 1962).

8 december 1964: «De Schat van Toetanchamon»

24 augustus 1965: «Het halssnoer van de Koningin». (Lombard Uitgaven 1967).

5 oktober 1971: «De drie Formules van Professor Sato». (Lombard Uitgaven 1974).

30 april 1974: E.-P. Jacobs maakt voor *KUIFJE* een tweede versie van zijn science-fictionverhaal «De U-Straal». (Lombard Uitgaven 1974).

Augustus 1979: Jacobs legt de laatste hand aan zijn boek «Un Opéra de papier», een autobiografisch werk met pittige anecdoten over zijn jeugd en zijn beroep als zanger en als tekenaar. (Gallimard 1981).

20 februari 1987: Edgar-Pierre Jacobs verlaat ons...

Edgar P. Jacobs Reporter

Juni 1984. We werkten aan een speciaal nummer gewijd aan de 40e verjaardag van de landing in Normandië en de Bevrijding. We wilden graag de getuigenissen hebben van enkele van onze auteurs en het interesseerde ons geweldig te horen hoe Edgar P. Jacobs die gebeurtenissen had beleefd. Zouden we hem er kunnen toe brengen zijn souvenirs te vertellen? Hij leefde immers al eenzaam en teruggetrokken.

Toen ik hem aan de lijn kreeg, zei hij me, héél vriendelijk overigens, dat hij aan die tijd nog slechts vage herinneringen had... Maar meer dan een half uur lang vertelde hij me een heleboel boeiende anecdotes en interessante dingen met telkens er tussendoor: «Ach, weet je... ik herinner het me niet meer zo goed... het is al zo ver weg...!» En nadat hij me de intocht van de Geallieerden in Brussel haarprecies en zoals hij die gebeurtenis had meegemaakt, had verteld, zei hij me: «Weet je wat, schrijf me een brief en zeg me daar dan in wat je precies van me wil hebben.»

Ik deed wat hij me had gevraagd. Ik scherpte m'n beste pen, schaaftte m'n stijl naar behoren bij en lette met argus oog op de spelling.

Drie dagen later ontving ik een brief van Edgar P. Jacobs. Een brief die de ontroerendste, de levendigste en de grappigste reportage is van de Bevrijding van Brussel door de Britten.

Het is die kostbare brief die we hier, exclusief voor jullie, afdrucken.

Jean-Louis LECHAT

E.P. JACOBS REPORTER

Geachte Heer Lechat,

Uw vriendelijke brief bereikt me op het ogenblik dat ik met talrijke professionele problemen geconfronteerd wordt, waaronder precies dat van de briefwisseling van de lezers een werkelijk hoofdbreken geworden is dat het grootste deel van mijn tijd in beslag neemt ! Deze kleine inleiding om U te doen verstaan dat wat hier volgt als een eenvoudige schets moet beschouwd worden die uw vriendelijkheid en uw talent zullen moeten "op muziek zetten".

In die tijd werkte ik samen met Hergé die te Bosvoorde woonde. Sinds enkele weken voelde men het einde van de oorlog naderen (tenminste in het Westen) - en dit door verscheidene kentekens - maar voornamelijk door de luchtaanvallen die steeds talrijker werden boven Duitsland en de bezette landen zoals in België - en dit bij klaarlichte dag. Wat trouwens niet zonder brokken verliep. Zo werd gedurende een "carpet-bombing" (let op de orthografie) in de nabijheid van het station van Etterbeek een volledige huizenblok platgesmeten in de Kroonlaan. Het resultaat was nogal spectaculair ! Vanuit mijn tuin heb ik de bommenwerpers zien duiken (alles werd platgesmeten behalve het station en de rijkswacht).

Vanzelfsprekend riposteerde de "Flag" zeer hevig. Zo zag het er toch naar uit vanuit het venster van het atelier van Hergé. We kregen dikwijls luchtaanvallen waar men duidelijk de grote bommenwerpers kon zien die "omlijst" waren door de rookpluimen van de strapphels. Twee of drie van die aanvallen eindigden trouwens op een tragische manier. We volgden het spektakel met Oh ! Aïe ! Opgeliet ! ... telkens weer opnieuw - plots was er een verblindende lichtstraal, onmiddellijk gevolgd door oranje vlammen - het vliegtuig scheen nochtans zijn koers te volgen - iets later kom men de witte koepels van de valscheren bemerken, één, twee, drie, of vier - Die hadden geluk - de piloot bleef als laatste de leiding geven... Er was altijd iets ongewoons aan luchtrampen.

Toen ik in 40 gemobiliseerd werd, kreeg ik de gelegenheid om me met dit soort spektakel vertrouwd te maken.

EDUARD JACOBS

E.P. JACOBS REPORTER

Maar de omgeving was totaal verschillend - toen gebeurde het in vernielde steden, in het lawaai, in de rook en in de janboel. Hier, daartegenover, ging alles er "vredig" aan toe. Met het prachtige weer en in de "mooie natuur" had men de indruk een soort "kleiduiwenwedstrijd" of bijna een eenvoudige oefening bij te wonen !

Maar de gebeurtenis die me het meest getroffen en ontroerd heeft, en die ik het meest intens beleefd heb, is die van de aankomst van de eerste Engelse tanks te Brussel.

Het was op een mooie zomeravond. Ik bevond me, in 't schemerurtje, op de Waterloolaan ter hoogte van de square Jean-Jacob. In die tijd was de laan breed en nog beplant met zeer mooie bomen - de nacht viel langzaam en ik hoorde al een tijdje een dof gedreun in de verte - zeer indrukwekkend, het kwam dichterbij, maar het was moeilijk om de herkomst en de richting ervan te bepalen.

Inderdaad waren er heel wat tanks die dichterbij kwamen en die schenen samen te komen in de richting van de Louizapoort. Er kwamen er niet alleen van de Hallepoort en van de Munthofstraat, maar ook van de Koningsstraat in de richting van het Justitiepaleis.

De meeste tanks waren overladen met burgers, mannen en vrouwen, die schreeuwden. Wat mij betrof, ik was zodanig ontroerd dat ik niet de minste klank kon uitbrengen. Ik keek mijn ogen uit, alsof ik dit historisch moment in mij wou opnemen !

Plots hoorde ik het schieten van verscheidene machinegeweren : TAK TAK TAK, waarschijnlijk vanuit de Louizalaan.

Dadelijk tuimelden massa's mensen van de dichtbijzijnde tank, waarvan ik de draaitoren en de lange loop van het kanon naar rechts zag zwanen ... Op hetzelfde ogenblik vielen een aantal schoten : BANG ! BANG ! BANG ! uit een tank die op een onzichtbare wijze op de Poelaertplaats opgesteld was en ik zal het flitsende zog van lichtgranaten horizontaal voorbijkomen in de richting van de Louizalaan.

En tijdlang was er een serieuze kanonnade vergezeld van een waar vuurwerk van granaten en lichtkogels, dit geheel vermengd onder het TAC TAC TAC van automatische wapens ...

Ik had me instinctmatig achter een boomstam verscholen en keek gefascineerd naar dit indrukwekkend spektakel zoals men de vertoning van een oorlogsfilm bijwoont.

E.P. JACOBS REPORTER

Met niet meer ontroering dan men ervaart bij het volgen van een goede "Thriller".

Zonder er zich bewust van te zijn dat het deze keer "werkelijkheid" was en dat men beter op zijn hoede was !

Eindelijk kwam er een zekere kalmte en de tanks vertrokken langzaam. Het was diep in de nacht en die kortstondige stilte werd er nog dreigender door.

Om naar huis terug te keren in de Kerfenveldstraat waar men zich waarschijnlijk bezorgd begon te maken, moest ik noodzakelijkerwijze de Louizalaan oversteken die in een schiettent veranderd was. Ik besloot een parallelle straat te nemen.

Toen ik de laan omhoogging, kwam ik 2 burgers tegen die een gewonde op een stoel droegen. Automatisch vroeg ik "Is het erg ?" "Ja"...

Ik sloeg de Jonckerstraat in, maar men schoot er met een kanon. Ik zag zelfs een granaat inslaan op een huis (dat nog steeds bestaat) en dat de hoek vormt met de Jean Stasstraat.

Terwijl ik langs de muren liep, bereikte ik uiteindelijk het Stefanieplein.

Deze keer moest ik een besluit nemen en in elk geval het knelpunt voorbijgaan.

Van dan hop ! Ik heb in de richting van de Stassartstraat gesprint.

(Ik heb nooit gedacht dat het fameuze knelpunt zo breed was !)

Ik slaakte een zucht van verlichting, het avontuur was afgelopen ... en we waren bevrijd !

De volgende dag bleek minder glorieus te zijn.

Nu het gevaar voorbij was, was het tijd om af te rekenen...

Te Bosvoorde kwam men in de woeste ruïne verontrustende personages tegen die insignes en badges droegen, die met patroontassen en granaten geladen waren en die gewapend waren met geweren en pistolen die recht uit een film van Serge Eisenstein schenen te komen !

Ik zou graag het verhaal van dit epos beëindigen met een humoristische noot die zijn held waardig is :

E.P. JACOBS

E.P. JACOBS REPORTER

Een Engelse artilleriebatterij had zich voorlopig opgesteld op het voorplein van de kerk van Bosvoorde die op de achterkant gaf van het huis van Hergé - deze laatste die zeer goed Engels sprak, kwam gauw in gesprek met twee artilleristen en was zo hartelijk dat één van de Tommies zijn "Sten" vergat toen hij vertrok. De vergeten mitrailleur werd pas de volgende morgen ontdekt, toen de living in orde gebracht werd. Onze vriend was eerst verijst en daarna radeloos toen hij vaststelde dat de Engelsen hun kamp gedurende de nacht opgebroken hadden! Onze held moest dus wel besluiten om het ongewenste tuig aan "LA MAISON HAUTE" te rapporteren waar precies het H.K. van de gekende figuranten van "POTEMKINE" gevestigd was...!!!

Geachte Heer,

Ik hoop antwoord te hebben kunnen geven op uw vraag (en ook dat U mijn geschrift hebt kunnen ontcijferen?)

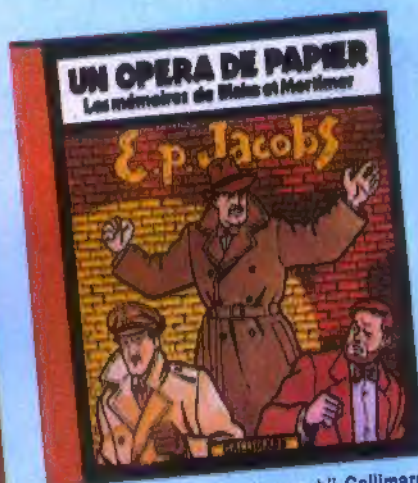
Met vriendelijke groeten.

E. P. Jacobs

E.P. Jacobs

ALLES OVER E.P. JACOBS IN TWEE ONONTBEERLIJKE WERKEN

De monografie „De wereld van E.P. Jacobs”, van Claude Le Gallo met een uitgebreid dossier over „Het gele teken” door D. Van Kerckhove verschenen bij de Lomard Uitgaven. Dit album bevat verscheidene onuitgegeven documenten, potloodtekeningen, omslagbestuderingen, publiciteitstekeningen, mode- en make-up bestuderingen voor de Opera.

Zijn autobiografie verschenen bij Gallimard „Un Opéra de papier”. Een boek gevuld met anekdotes uit zijn leven, zijn passie voor het theater en de Opera.

Wat echte vrienden zeggen...

JE HOEFT NIET MET IEMAND INTIEM
TE ZIJN OM HEM TOCH TE
BESCHOUWEN ALS EEN ECHTE
VRIEND...

Een anecdote, mag ik? Ik heb direct gehouden van zijn huis in Lasne, temidden het mooie Brabantse landschap. Het was er rustig, vredig, een atmosfeer om te studeren, te mediteren, na te denken over de mensen, de dingen... Uren had ik naar de verhalen van Jacobs kunnen luisteren, naar zijn stem en de manier waarop hij vertelde... Die middag kwam ik om twee uur bij hem aan (Jacobs zelf was altijd heel stipt) en ik wandelde naar buiten om tien uur 's avonds... Intussen had hij me enkele heel bloeiende episodes uit z'n leven verteld en telkens weer merkte ik op dat zijn vrouw, Jeanne, hem toelachte met een merkwaardig-tedere glimlach. Er bestond een sterke band tussen dat paar, dat was heel

duidelijk... Geen woorden... geen gedoe... alleen maar die glimlach. Een glimlach als een ultra-zichtbare band tussen haar en hem, tussen hem en haar... Een

E.P. Jacobs en Jeanne in 1973.

draad zoals men er graag een zou geweven zien tussen elke man en elke vrouw. En ik denk dat die draad het grootste geluk van zijn leven was. Toen

Jeanne stierf is Edgar eigenlijk al van ons heengegaan, maar we wisten het nog niet. Ik was geen vriend van Edgar-Pierre, maar hij was mijn vriend, net zoals hij de vriend was van een hele generatie kinderen die in 1953 naar school liepen toen in KUIFJE het beroemde «Gele Teken» verscheen. Ik was negen jaar. Op school tekenden alle jongens reusachtige «M»-tekens met krijt op de muren en zelfs op de straatstenen. De handelaars in geel krijt hebben in die jaren fortuin gemaakt! Het «Gele Teken» zie je niet meer op onze stadsmuren, maar het staat onuitwisbaar gegrift in de herinnering en in het hart van de volwassen mensen die we nu zijn.

Jean-Luc VERNAL

VAN KOP TOT TEEN EEN GENTLEMAN

Ik zal aan Edgar-Pierre Jacobs altijd de herinnering bewaren van een trouwe vriend, uniek in z'n genre: charmant, grappig, rad van tong, gevat, een geboren verteller met een aanstekelijke, onweerstaanbare lach. Urenlang kon hij ons boeien met zijn verhalen... Ik zag hem voor het laatst bij de opening van het toekomstige Brusselse Stripcentrum. We zijn in elkaars armen gevallen. Hij toonde zijn grote genegenheid een tikkeltje teatraal, maar hij was immers een man die thuis was in de opera en op de planken. Zijn genegenheid was heel oprecht. Vroeger reisden Hergé en ik wel eens met hem naar Parijs en ook kwam hij vaak aan huis. Zijn carrière als bariton lag wel achter de rug, maar hij zong nog veel en graag. Soms kregen we zijn hele repertoire te horen. Altijd galant en van top tot teen een gentleman, gebeurde het dat hij in de aria die hij ten gehore bracht, de naam van de heldin veranderde in mijn naam. Zo heb ik hem zelfs «Marguerite», de grote aria uit Faust horen zingen!...

GERMAINE HERGE

Ietwat overdreven misschien, maar altijd oprecht.

GEHEIMZINNIGE PAKJES

Toen ik helemaal in het begin bij de Hergé-Studio's werkte, kwam E. P. Jacobs nog wel eens aanlopen. De staf van medewerkers werd groter en om plaats te maken voor een nieuwe tekenaar, moest een kamer worden vrijgemaakt waar we boeken en nog veel meer hadden opgestapeld. De boeken moesten dus weg. Veel waarde hadden ze niet maar enkele waren, naar we meenden, toch te mooi om weg te gooien. Hergé had een inval: we zouden er Jacobs mee verrassen. Maar ja... niet zomaar! Iedere dag zouden we hem als aangetekende zending twee of drie boeken sturen... Zo gezegd, zo gedaan. Iedere morgen rende Jacobs, die twee hoog woonde, al de trappen af naar beneden want de postbode was aan de deur met een «aangetekende zending». Jacobs moest dus de ontvangst van het pakje ondertekenen. Hij vond dat nogal gek! Hij had geen boeken besteld en de afzender bleek onbekend... Jacobs zocht naar oorzaak en betekenis van de geheimzinnige pakjes die maar bleven komen. Dagenlang. Hij kwam weer naar de Studio's en vertelde ons in kleuren en geuren wat voor 'n gek avontuur hij beleefde met geheimzinnige pakjes, die ergens een onbekende hem stipt elke morgen bij het ontbijt serveerde. En of wij misschien een idee hadden? Eerst zeiden we niets, maar na meer dan een week konden we het toch niet meer mee aanzien. Jacobs was ongerust en boos. Hij moest en hij zou de sleutel van dat geheim vinden! We hebben dan maar eerlijk de hele zaak uit de doeken gedaan.

Guy Dessicy

Omringd door G. Dessicy en door J. Breydel, adm. van het BCB.

BEMINNELIJK EN JOVIAAL

Ik heb hem vaak ontmoet toen ik nog deel uitmaakte van de Kuifje-redactie. Onze conversaties liepen echter bijna uitsluitend over ons vak: tekenen, strips, verhalen en ook wel over de kunst... Ik kan dus niet zeggen

dat ik hem goed heb gekend. Toch herinner ik me hem als een uiterst beminnelijke, hartelijke man. Hij kon joviaal zijn en op een bepaald moment hebben we zelfs documentatie uitgewisseld.

Jacobs was heel nauwgezet, het geringste detail werd getest en vergeleken met foto's of getoetst aan artikels uit kranten en tijdschriften. Vaak zelfs dook hij boeken op die een bepaald onderwerp behandelde dat hij in z'n verhaal wilde brengen. Dit verklaart waarom hij niet méér verhalen tekende. De tijd speelde voor hem geen rol en hij had lak aan tijdschema van redactie en drukkerij. Kwaliteit, dat was voor hem de hoofdzaak. Hij kwam heel trouw naar de redactievergaderingen, maar was daar erg zwijzaam. Over zijn eigen werk raakte hij nooit uitgepraat. Vaarwel, m'n ouwe broeder-in-het vak.

WILLY VANDERSTEEN

VAARWEL, MEESTER!

Nog niet zo lang geleden ontving ik van E. P. Jacobs een kattenbelletje waarin hij me vroeg of hij de originele tekening niet mocht hebben van een karikatuur, die ik van hem in 1970 had gemaakt. Ik voelde me geveid en overgelukkig omdat ik hem die tekening mocht schenken. Ik was net 19 toen ik mijn «intrede» deed bij het weekblad KUIFJE. Op die leeftijd wil men de wereld overen en «die anderen» eens gauw gaan bewijzen wat men zo al kan. De grote tekenaars uit die tijd maakten geen (al té) grote indruk op me en dat kwam enkel en alléén door het feit dat ik héél jong en onervaren was! Toch maakte één tekenaar van het weekblad een uitzondering op de regel: E.-P. JACOBS! Voor hem had ik de grootste bewondering. Ik had al direct door dat hij uiterst nauwkeurig werkte, altijd weer zocht naar de juiste documentatie, de fijnste kleuren, de juiste gezichtshoek. Hij was een MEESTER! Hij was het die me het vriendelijkst onthaalde en zei dat ik gerust mocht «jij-en jou-

wen», iets waar ik zelfs in droom niet aan gedacht had. «Hoe maak je 't, ouwe?» riep hij. Het ijs was gebroken en ik heb alleen maar mooie en goede herinneringen aan onze ontmoetingen. In pers en het milieu van de tekenstrip begon men hem met een «monument» te vergelijken. En het is waar dat zijn verhalen niet meer zo vlug op elkaar volgden en men hem maar zelden op bijeenkomsten of recepties zag. Ik zei hem: «Edgar, het is waar dat jij een tekenstrip-monument bent: Je bent hét monument van de gedecimeerde strips» (1) Jacobs lachte schallend, zoals alleen een operazanger kan lachen. Beste vriend Edgar als ik je zeg dat jij de «suspens» in de tekenstrip hebt uitgevonden, denk je heel zeker dat ik je in het ootje neem... En nochtans ik ben heel eerlijk en mijn hoofd staat niet naar grapjes. Ik ben diep-droevig om je heengaan.

TIBET

MET MUZIEK... MUZIEK... MUZIEK!

Edgar-Pierre Jacobs bezorgde me enkele angstige ogenblikken toen ik nog hoofdredacteur van dit weekblad was. Het was in die tijd dat de intussen beroemde episode van «De drie formules van Professor Sato» in het blad verscheen. Ik had al een twintigtal tekenplaten ontvangen toen de kink in de kabel kwam! Jacobs is met zijn verhaal net dáár waar in een straat van Tokio wordt gevochten temidden de vuilnemers... Toen ik me hevig ongerust maakte omdat het vervolg van het verhaal zo lang uitbleef, antwoordde

(1) In het Frans is de woordspeling leuker omdat BD en décimée rymen.

E. P. me laconiek, dat hij naar de stad Tokio had geschreven om foto's van de vuilemmers van de hoofdstad te krijgen... En pas als hij die foto's had ontvangen, kon hij voortwerken aan zijn verhaal. Logisch, niet? En wij dus maar wachten... weken... maanden. De publicatie moest onderbroken worden gezien het feit, dat Jacobs absoluut die Japanse vuilemmers wilde en zou hebben. Ik rukte me haast de haren uit het hoofd want wat te antwoorden op de vragen van de honderden en nog honderden lezers? Waarom die onderbreking? Tja!...

Meer dan zes maanden later ontving Jacobs de officiële documenten... En wat dacht je? Tot zijn grote verbazing zag Jacobs dat de vuilemmers in de straten van Tokio net dezelfde zijn als die hijzelf in Brussel geregeld op de stoep zette! Alleen de tekst erop was verschillend! Als ik er nog aan denk... Waar is de tijd? Nu kan ik erom lachen, toen heb ik er grijze haren van gekregen.

Nog een anecdote: De beroemde Amerikaanse tekenaar Gil Kane was in België en het was zijn liefste wens Edgar-Pierre Jacobs te ontmoeten. Of ik dat voor elkaar kon brengen? Maar onze vriend Jacobs was een tikkeltje wantrouwig en slechts met veel moeite kon ik hem ertoe bewegen Gil Kane te ontvangen. Maar het was dan toch zo ver. Jacobs sprak geen woord Engels, Gil Kane en zijn vrouw geen woord Frans. Een uur lang bleef het bij enkele gebaren, enigszins verveelde blikken. Kortom het gesprek vlotte niet om het eufemistisch uit te drukken.

Ineens zei mevrouw Kane het woord «opera». De ogen van Jacobs lichtten op, hij was één en al belangstelling. En met mevrouw Kane begon hij grote aria's uit opera's van Rossini, Puccini en Verdi te zingen. In het Italiaans! De vrouw van Jacobs, begeleidde het duo aan de vleugel. Uren zijn ze ermee door gegaan in de grootste harmonie. En ik die al mijn diplomatiek talent had uitgeput om dat rendez-vous mogelijk te maken! Ik zat er nogal stil bij... Had ik geweten, dat ik alleen maar het woord «opera» had moeten zeggen. Maar ja, hoe kon ik nou weten dat de echtgenote van Gil Kane operazangeres was? **MICHEL GREG**

JACOBS? DAT IS KAPITEIN HADDOCK!

Toen ik hem voor het eerst ontmoette in 1948, maakte hij meteen op mij de indruk een heel vriendelijk, binninnelijk man te zijn.

Nadien is het me opgevallen dat hij vaak de verstrooide pechvogel was. Hij was altijd met veel zorg gekleed, een ernstige gentleman. Toch was er vaak iets wat komisch werkte en als

je precies wilt weten wat ik daar nou mee bedoel, denk dan aan kapitein Haddock. Ook hij struikelt of valt, krijgt een of ander voorwerp op het hoofd... kortom heeft pech. Maar het is altijd grappig. Die tragi-komische avonturen van kapitein Haddock zijn niet allemaal uitgevonden! Nee... Edgar-Pierre Jacobs beleefde ze en ik zou tientallen van die grappige avonturen kunnen vertellen.

In het begin van de jaren 50 was ik zijn opvolger voor de realisatie van de bekende prenten uit de Collectie «Zien en Weten». Het was in de winter en er was een dikke laag sneeuw gevallen.

De stenen trappen van Hergé's woning waren glad en Hergé, die Jacobs uitgeleide deed, waarschuwde «Attentie, de trap is spiegelglad!» - «Jaja» antwoordde Jacobs.

Hergé drong nog even aan: «Kijk uit, man!» — «Geen zorgen, hoor!» riep Jacobs maar meteen was hij al in z'n volle lengte de trap afgedonderd!

Op een mooie dag kwam hij naar de studio gekleed met een piekfijne, nauwzittende golfbroek. Hij zag er erg elegant uit en wij waren vol bewondering. Of hij golf ging spelen? Nee toch! Jacobs verklaarde ons ernstig, dat hij het ideale kledingstuk had gevonden om te fietsen. Hij zou het ons bewijzen en zwaaide z'n been over z'n fiets. Te hoog of te breed, want de naad van de nieuwe golfbroek begaf het.

Later, toen ik voor Tintin/Kuifje werkte, zag ik hem op de grote redactievergaderingen die de eerste donderdag van iedere maand werden gehouden. Jacobs, Cuvelier en ik luisterden gewoonlijk maar met een half oor...

Die dag ging het over een nieuwe serie van Jean Graton. Op een bepaald moment zei Raymond Leblanc, de uitgever: «De mening van onze vriend Jacobs hebben we nog niet gehoord...»

Edgar was in gedachten mijlenver vandaan, maar na een ogenblik van diepe stilte bromde hij: «Nou, ik ben het volledig eens met Meneer Crou-ton (1)!»

Edgar-Pierre Jacobs interesseerde zich vooral voor zijn eigen tekeningen en hoe goed (of slecht) die in het weekblad werden afgedrukt... De rest... Nou!

JACQUES MARTIN

(1) Jacobs had beslist de naam Graton niet goed gehoord, maar die slip van z'n tong is wel merkbaar.

DE GROOTSTE «REALIST»

Mortimer
getekend
door Franquin

In feite hebben we elkaar slechts zelden ontmoet. Ik heb dus geen anecdote over hem te vertellen. Het neemt niet weg dat ik altijd de grootste bewondering voor hem heb gehad. Die bewondering is oprecht en wordt niet ingegeven door de omstandigheden, nl. zijn dood. Voor mij zal Jacobs de grootste «realistische» striptekenaar blijven, die België totnogtoe kende. Zijn «realisme» was de transpositie van een zeer originele werkelijkheid. Hij is misschien de enige die erin is geslaagd onvergetelijke beelden te scheppen. En onvergetelijke beelden creëren is voor alle tekenaars het supreme doel, het hoogste. We dromen en we proberen allemaal het te bereiken. Jacobs, hem, is het meesterlijk gelukt.

Hij bezat de gave, de gevoeligheid en de kunst het uit te drukken in beelden en het is praktisch onmogelijk hem daarin te evenaren. Zijn illustraties van Atlantis, de Zwaardvis en de decors van Londen zijn beelden die zo'n indruk op me hebben gemaakt dat ik ze nooit zal vergeten. Ik was ook diep onder de indruk van zijn illustraties bij «De Oorlog van de Werelden» van H.G. Wells. Die tekeningen hebben me niet alleen gefascineerd, ze hebben me ook, in zekere mate, beïnvloed. Welke ook z'n ambities zijn, een tekenaar zal altijd proberen zijn lezers echt te boeien, ze te laten genieten. Jacobs was een pionier van de tekenstrip. Zelden lees je scenario's zo goed opgezet en zo nauwkeurig uitgewerkt als die van Jacobs. Van elk scenario zou een film of een roman gemaakt kunnen worden zonder dat zijn tekst ook maar iets van z'n waarde of uitdrukkingskracht zou verliezen. Met veel

dig. Une croûte is in het Frans niet alleen een broodkorst maar ook een slecht schilderij. Croûtier is een kasschilder en crouton kan wel een broodkroketje, of een «aoidaetje» zijn, maar ook kledschilder of... uwwe sok!

plezier heb ik zijn «Opéra de papier» gelezen. Ik ben gewoonlijk niet zo verslingerd op autobiografieën, maar wat Jacobs schreef, boeide me uitermate. Het was ook niet zomaar een autobiografie. Het was véél meer. De weg die hij ging was uniek en, naast zijn leven als tekenaar en zijn carrière als zanger, ontdekt men een stukje Brussel. Een bladzijde uit een Brusselse kroniek, ontroerend en vol sprankelende humor. Men ontdekt in z'n boek ook de onbevangenheid van Jacobs. Het is de onbevangen blik van een groot tekenaar op de Belgische tekenstrip van een bepaalde periode en een onbevangen visie op het Brusselse leven van voor enkele jaren. Het boek werkte verfrissend op me...

Het toeval wilde dat ik Jacobs op een dag bij Greg ontmoette. Hij kwam enkele tekenplaten van «De Drie formules van professor Sato» afgeven en maakte een opmerking die me toen verraste: «Als ik mijn potloodtekeningen bekijk, zei hij, vind ik ze zo mooi dat ik het haast misdadig vind ze te inkten.»

Pas jaren later heb ik de volledige betekenis van dat zinnetje begrepen.

ANDRÉ FRANQUIN

MIJN IETWAT VERSTROOIDE, ONHANDIGE OUDE VRIEND...

De laatste jaren heb ik hem haast niet meer gezien. Ik telefoneerde wel geregeld om naar zijn gezondheid te informeren die, naar ik wist, niet zo best was. Bij het begin van het gesprek, klonk zijn stem altijd wat zwakjes, een tikkeltje ziekelijk, maar dat duurde nooit lang. De humor

kreeg de overhand en tenslotte was de toon opgewekt en jong.

Ik zal me Jacobs altijd herinneren als een vriendelijk man, maniak als het zijn werk betrof en een tikkeltje wantrouwig.

De laatste jaren vreesde hij dat zijn werk door anderen gebruikt en misbruikt zou worden.

Ik kende hem ook als een ietwat verstrooide, onhandige professor en herinner me een verhaal dat Hergé me vertelde. Hij en Jacobs werkten samen in de kleine studio die Hergé in zijn woning had ingericht. Jacobs kwam iedere morgen met de fiets en daar de garagedeur altijd open stond, reed Jacobs van de straat af recht de garage in. Op een morgen, het had fel geregend, had mevrouw Hergé het wasgoed in de garage aan de drooglijn gehangen. Edgar-Pierre komt aanfietsen en ziet natuurlijk niets. Voor iemand hem kan waarschuwen, ligt hij al languit op de garagevloer met wasgoed en drooglijnen over hem heen.

Ik herinner me ook een buitengewone avond toen Jacobs en ik met onze echtgenoten bij Hergé te gast waren. Edgar vertelde honderd uit en onderstreepte de boeiendste momenten uit zijn verhaal met de wijdsse gebaren van de operazanger.

Het onvermijdelijke gebeurde: borden, kopjes, glazen vielen rinkelend op de grond. Telkens we samen bij Hergé te gast waren gebeurde het: glazen of kopjes sneuvelen onder het enthousiaste gebaar van Edgar! Jacobs was wel meer het mikpunt van een grapje. Zo waren we eens te meer bij Hergé voor een etentje. Hergé zelf bracht de kaas, een camembert en gaf hem aan Jacobs. «Die ziet eruit om in te bijten» zei Jacobs en zette flink het mes erin. Pas dan merkte hij dat het een nepkaas was.

Het scheelde maar weinig of ik was de medewerker van Jacobs gewor-

den. Een tijdlang was er sprake van dat ik zijn decors zou tekenen. Ik zou dat dolgraag hebben gedaan temeer daar ik stiekem hoopte, dat hij dan vlugger zou klaar zijn met zijn tekenplaten en zijn verhalen. Hij werkte traag, geduldig. Telkens verbeterde hij iets, veranderde een detail of... deed de hele zaak opnieuw over! Toen hij voor Hergé werkte, zocht hij o.a. de documentatie uit, klasseerde elk stukje papier en iedere foto met engelen-geduld. Alles werd genummerd en zorgvuldig geboekt. Z'n vrees voor plagiaat en diefstal werd wel eens door vrienden op de korrel genomen. Ikzelf gaf hem eens, lang geleden, een tekening — een namaak van zijn eigen stijl — van de redactiekamers van het weekblad die door dieven overrompeld worden. En wat zoeken ze: de tekening van Edgar-Pierre Jacobs! Toch zal ik altijd aan hem denken als aan een groot kunstenaar en een dierbare vriend.

BOB DE MOOR

JACOBS EN ALLE AUTEURS

Heel zelden vereerde Edgar-Pierre Jacobs tekenstrip-manifestaties met zijn aanwezigheid en daarom heb ik hem, jammer genoeg, niet zo vaak ontmoet. Een babbel met Edgar-Pierre was voor mij, tekenaar van een jongere generatie, een belevenis. De vader van Blake en Mortimer had altijd een vriendelijk woord voor eder van ons (de nieuwlichters) en bovendien vertelde hij altijd weer boeiende anekdotes. Hij was een geboren verteller en had verrassend veel humor. Zijn lach was aanstekelijk. Zoa's ik al zei, ik zag hem niet zo vaak, maar ik heb de indruk dat ik een vriend verloren heb en... mijn jeugd... een vriend uit m'n kinderjaren

BOB DE GROOT

**"NA DE WISKUNDELES LOOP IK
VIERKANT VAN DE HONGER"**

WISKUNDELES

Wiskunde, da's opletten
geblazen. En daarna flink honger
hebben. 'k Pak dan altijd snel m'n
Snickers - vol pinda's, caramel en chocolade.

Daarmee is mijn nonger zo weg en ben ik weer klaar
voor de volgende les.

SNICKERS 'N VUISTVOL PINDA'S STILT STEVIGE TREK.

Het enige ontbijt dat hen wakker knispert.

RICE KRISPIES van KELLOGG'S zijn krokant gepofte rijstkorrels met vitamines en ijzer. Met wat koude melk er over zingen ze SNAP, CRACKLE en POP en zorgen zo voor een knisperende start van de dag.

Kellogg's RICE KRISPIES. SNAP, CRACKLE en POP en 't ontbijt is op.

HULDEBETUIGING AAN E.P. JACOBS

Het is geen toeval dat dit eerste verhaal van de «Club des Chasseurs d'histoires» zich afspeelt in de fascinerende sfeer van het oude Egypte... Te meer dat de tekstschrijver en de tekenaar toegeven dat hun œuvre door E.P. Jacobs beïnvloed werd. In deze opeenvolgende verhaalde feiten door amateurs van het Buitengewone, waarin ieder van hen refereert naar het beroep van de vertellers, was het volslagen normaal dat de egyptoloog eerst het woord nam, wat bewijst dat het œuvre van Jacobs een meesterwerk is op dit specifiek domein. «De vervloeking van Anankou» is volledig fictief maar refereert niettegenstaande naar een verhaald feit in het begin van de eeuw: Een Parisienne zou een mummie geërfd hebben, die haar graf langzamerhand om haar heen zou gereconstrueerd hebben... Gesterkt

door zijn para-wetenschappelijke lektuur, vertrok de tekstschrijver vanuit deze anekdote en liet zijn verbeelding de vrije loop. «Toen Jean-Pierre Croquet me de synopsis overhandigde, vertelt Eric Herenguel, heb ik me zoveel mogelijk gedocumenteerd over deze periode uit de geschiedenis en heb ik met verbazing de buitengewone precisie moeten vaststellen waarmee Jacobs het kleinste detail ontworpen heeft, zelfs het eenvoudigste voorwerp uit het Oude Egypte was authentiek. Sindsdien werd mijn werk zeer bindend, want ik wou in geen enkel geval een werk reproduceren dat hij veel beter dan ik verwezenlijkt had.» Voor hen was het een prachtige kans om diegene te huldigen die hen de stripverhalen en de wereld van het Buitengewone leerde kennen: Edgar Pierre Jacobs!

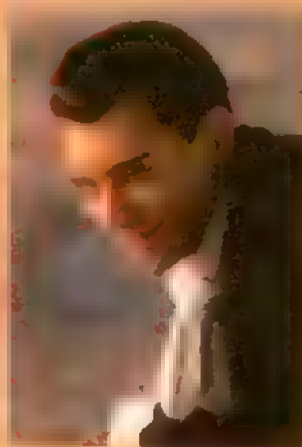
JEAN-PIERRE CROQUET MIJN GEHEIM MET MORTIMER

«Ik heb veel te danken aan E.P. Jacobs verklaart Jean-Pierre Croquet. Hij heeft me vooreerst helpen opgroeien door me te aanvaarden in de hoedanigheid van een kind met een «mohig» uitzicht. De «dikkerds» van de stripverhalen zijn dikwijls belachelijk. Tapir van «De beverpatrouille» bijvoorbeeld bracht mijn vrienden aan het lachen. Toen ik de avonturen van Mortimer ontdekte, ben ik een belangrijk punt in mijn leven te boven gekomen, in die mate dat ik mezelf kon identificeren met de held met al zijn rondingen, hem zelfs kon incarneren, en op een voor mij valoriserende wijze, in die komedies in de dop zoals de theaters van de straat en van één of ander braakliggend veld. Sindsdien was het als een geheim tussen Mortimer en mij. Vervuld van deze serie, werd ik inderdaad een vurige propagandist bij mijn naaste verwanten en ik ontken eraan dat al mijn artistieke en literaire smaken zogezegd ontspruiten uit het werk van Jacobs.»

Terwijl hij zonder ophouden op zoek is naar zijn eerste literaire gemoedsbeweging, streeft de tekstschrijver van «De vervloeking van Anankou» reeds meer dan twintig jaar de ontroering na van de eerste wandelingen op de Londense dokken, van een oplossing van het geheim van de piramide van een expeditie in het koninkrijk van de laatste Atlantiden. «Inderdaad waren er ook nog later Conan Doyle, Welles, Jean Ray, Dickson Carr, maar zij verlengden alleen maar die smaak voor het geheim die ik als tienjarige jongen kreeg op een namiddag, toen ik uitgestrekt op mijn bed «Het gele teken» ontdekte.

ERIC HERENGUEL

telijke levend wezen te leiden en dit tegen zijn wil in! Atlantis die steeds levend was in de schoot der aarde, de kracht van de natuurlijke machten die het kl.maat op de aardoppervlakte beheersen en zelfs de reis in de tijd werden aan mij onthuld.»

Zo heeft elk boekdeel van E.P. Jacobs aan Eric Herenguel een toegang tot een nieuwe wereld verleend. Misschien heeft dit hem aangezet om op zijn beurt tekenaar van stripverhalen te worden.

Heden wordt zijn wens vervuld en dit heeft hij te danken aan iemand waarvan hij nooit de kans zal krijgen hem te ontmoeten, behalve dan door zijn werk heen. Edgar Pierre Jacobs.

«Eigenlijk zal het laatste thema voor altijd onafgewerkt blijven, preciseert de jonge tekenaar. Maar is dit niet het voorrecht van grote componisten?..»

«De eerste schok vond plaats rond het einde van mijn vijfde levensjaar een periode waarin ik een tiental albums ontdekte die zorgvuldig gerangschikt waren en die heel wat geïllustreerde zonderlinge verhalen omvatten. Vanaf dit ogenblik heb ik beseft dat het alledaagse nauw met het fantastische verbonden kon zijn. Die boeken waren er toch het bewijs van? Ieder boek verborg een raadsel. Nu eens waren het enorme supersonische schepen die ons tegen het kwaad beschermden, dan weer was het de piramide en zijn ondoorgrondelijke geheimen, of dan weer de Magagolf die in staat is zelfs het meest verach-

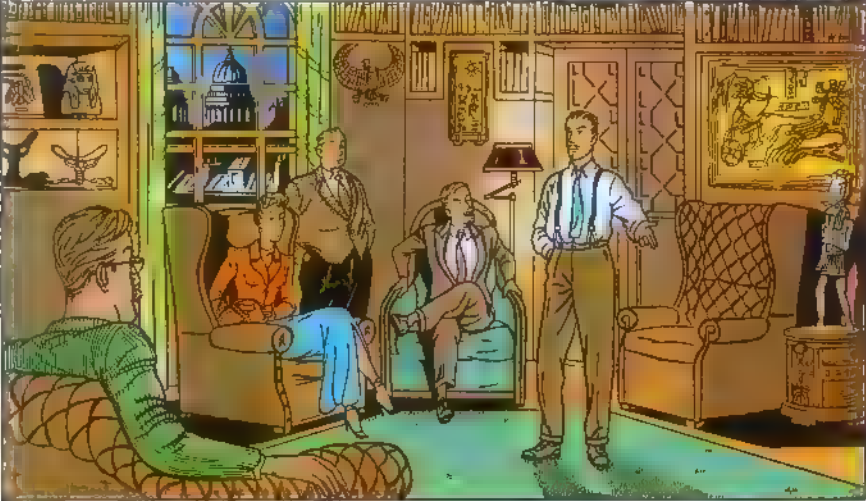

NIET TE VERZUIMEN!

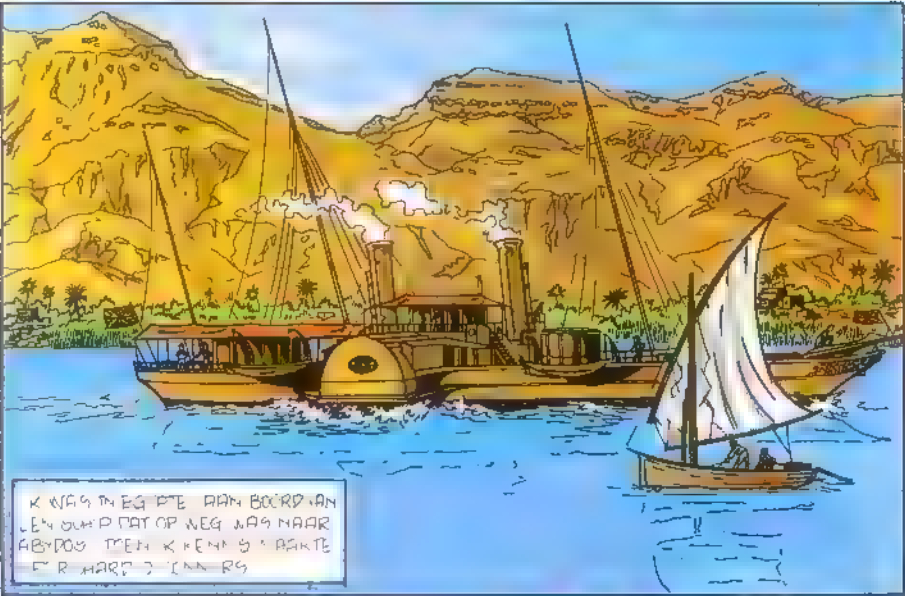
In hommage aan Edgar P. Jacobs die ons heeft verlaten, organiseert de galerie van de boekhandel «La Bande des Six Nez» (179, Steenweg op Waver — 1ste verdiep) te 1050 Brussel een grote tentoonstelling van originele platen, seriegrafies, originele voorwerpen en uitgaven. Deze belangrijke tentoonstelling is toegankelijk tot 4 april.

Londen april 1978

PAULUS HAD EEN ACHTERSLUITING DE BERG MOE GEDROEGEN ZIJN SAKEN OP EEN NIEUWDE WIE WILDE
HAAZ ZICH IN ZIJN GEWONTE WAS MAAR EDER VAN VELEDEN VAN VELEDEN VAN VERHALE
T EN ZE VERKLAARDE WINKEN BE THEEK-BINNENKINGEN DAT DE WARE SPEELDE T VAN HET AL
NOM

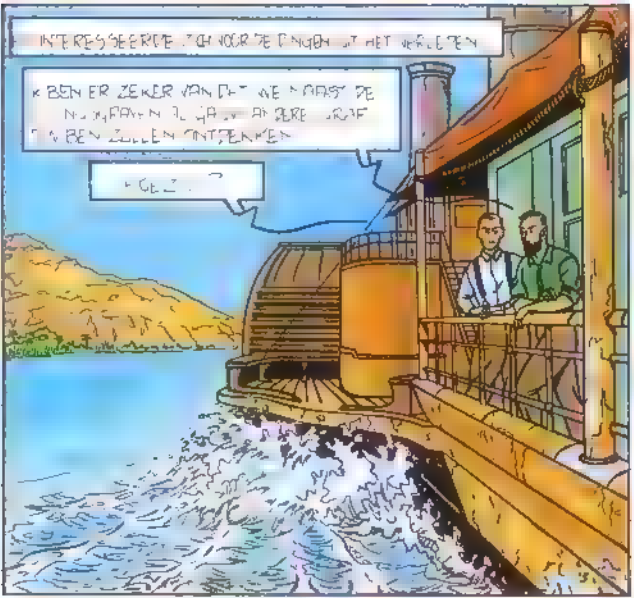

DE WATERDINKE VERHAAL WAS NOCH EER WERZENDE
DING ENNU GOED GE NEDERLEED EEN FANTASIE WISEN
DE JANTEN DAT HET BESTE NOG MOEST KOMEN
ZE ZATEN TE WAKEN OP EEN VERHAAL

K WAG INEGTE AAN BOORD VAN
LEN OUPD DAT OP NAG NAAR
ABYDOS TIEN KENNEN SAKTE
ER HARD DINNER

RICHARD WAS EEN VAN DE FLINKE KERELS DIE
UIT DATONMERBERGZAMIE ERLAND KOMEN.
ENTHOUSIAST, EEN BEETJE GEK KOPPIG ZELFES
WAARVOL GLIHEID EN MET EEN GOED H. MEUR

INTERESSEERDE ZICH VOOR DE DINGEN DAT HET VERLEGEN

K BEN ER ZEKER VAN DAT WE NAAST DE
NUNAFAN AL GAT AAN DE ZIJDE
V BEN ZELLEN ONTPENKEN

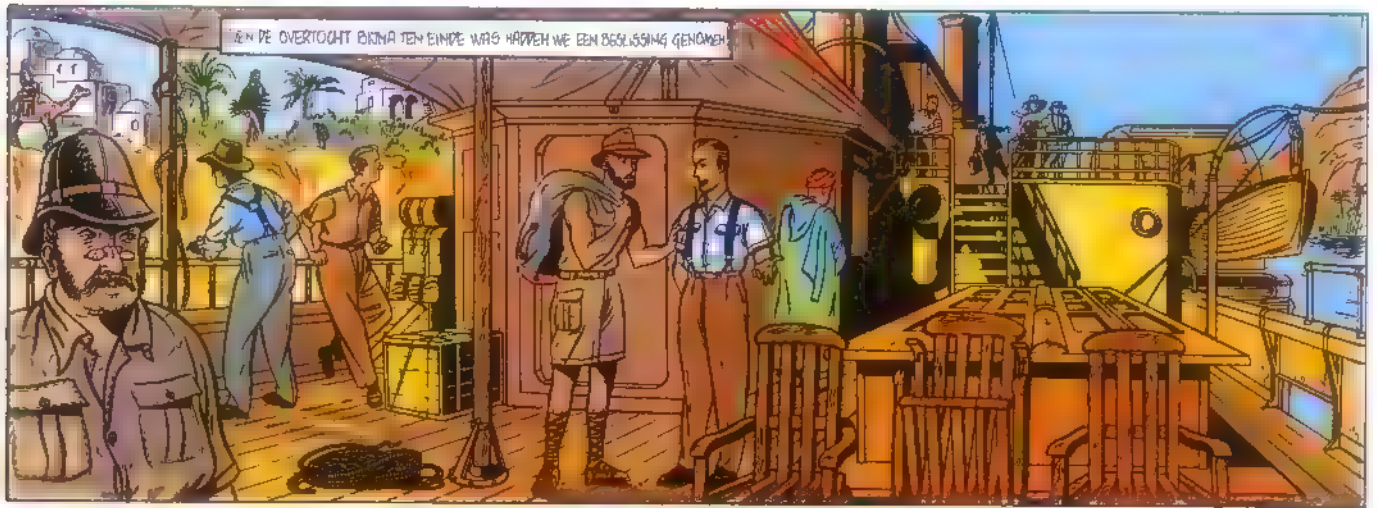
WELZ?

DE FAKTEN ZIJN DE JE-
LIJK APART VAN DE VALLE
DER KAN NIET ZIJN DE HIGE
FUNCTIONARIESEN VAN DE
MILIS DYNASTIE BEGRAVEN

WE BRACHTEN DE REST VAN DE REIS ZOOF A T HET
AESILVEREN VAN PLATTE GRONDEN EN KAAPEN IN WE
ERANTEN ZEL IN VAN BOORD DE JANTEN DE RANIGERLANTEN

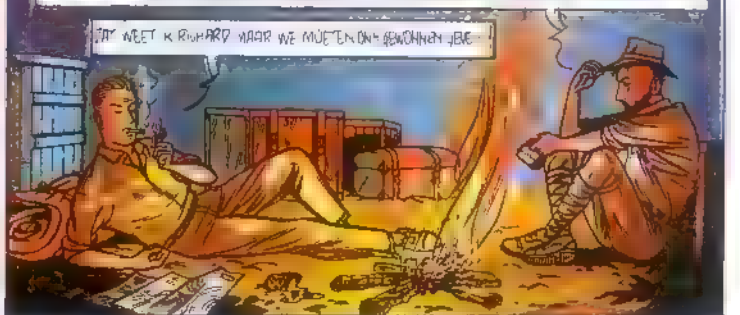

RICHARD HAD EEN WEEK MORIG OM HET MATERIAAL TE VERZAMELEN. VAN MIJN KANT, KREEG DE VERGUNNINGEN VAN DE EGYPTISCHE REGERING ZONDER AL TE VEEL MOE Lijkheid, we besluiten als zo snel mogelijk te met de opgravingen

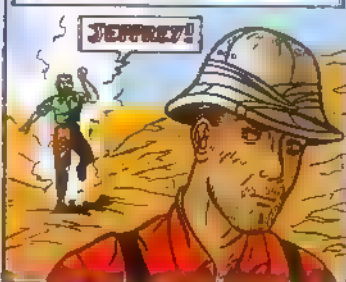

NAAR NA EEN PAAR WEKEN, MAakte het enthousiasme van het begin raadselachtig en veel te

de kende niet we hebben tekenen vertaald en verbleken we konden naar het 2

ALING OP EEN OUTFEND DEN WE OP HET PUNT MOETEN ERMEET TE KIPPEN

K IN EEN WAT K JE EN HER TUSSEN HET AL

AL IS HET TEKEN VAN SOKAR S DE GOP IN DE GEDRAANTE VAN EEN GEPERWER DE BEWAKER VAN DE GRAFTOMBELN HET BEWIS DAT WE EENDE WAT OP DE GOEDE WEG ZIJN

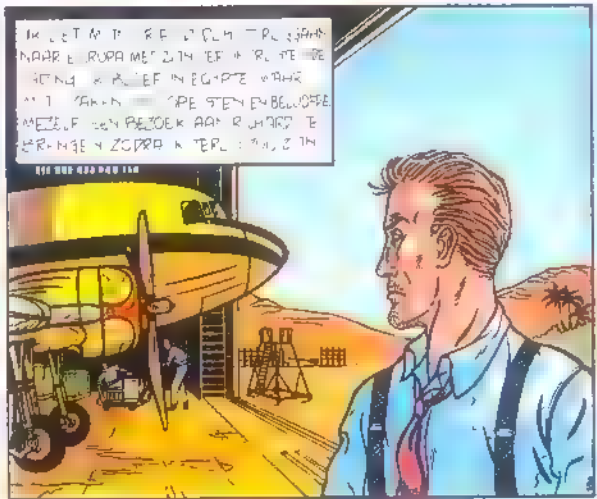
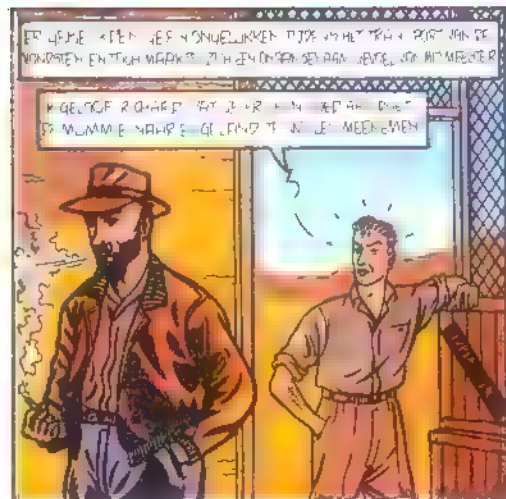
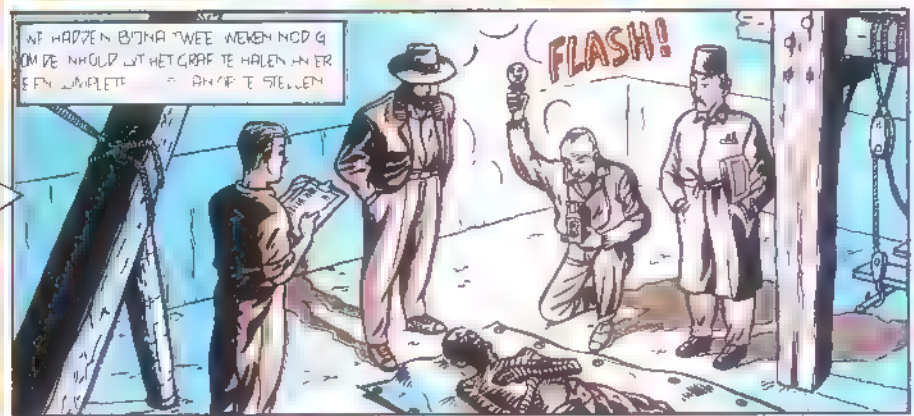
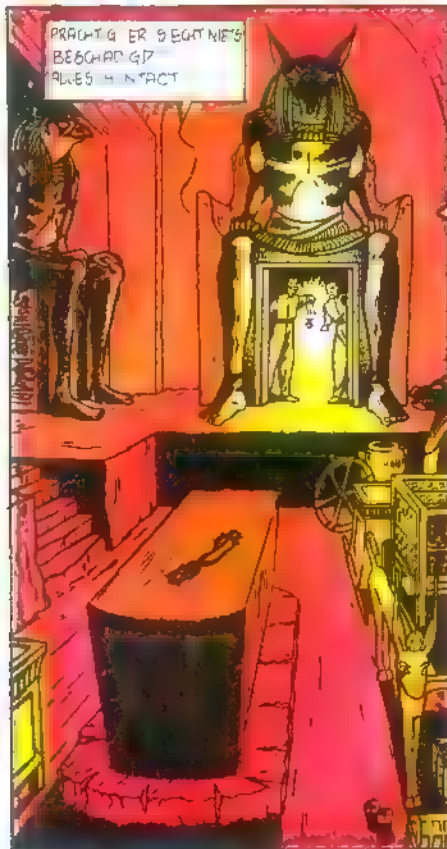
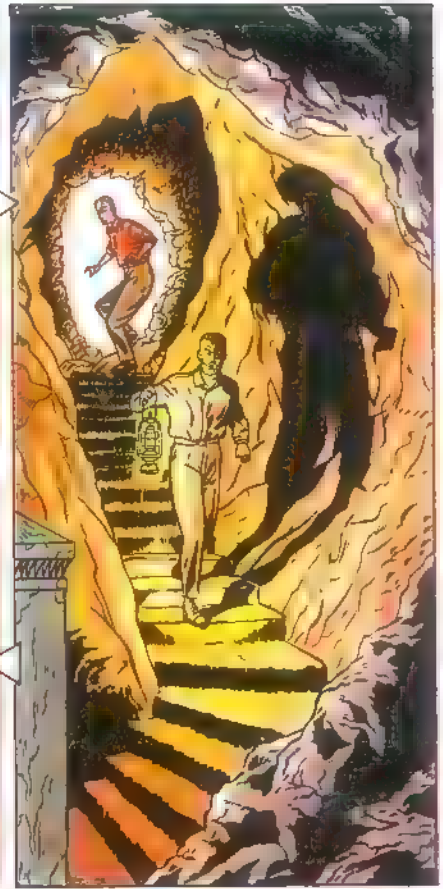
INDERDAAD BINNEN EEN WEEK NA DEZE VONDST STONDEN WE OP HET PUNT HET GRAF VAN DE HOGE PRIESTER ANANKOU BINNEN TE GAAN

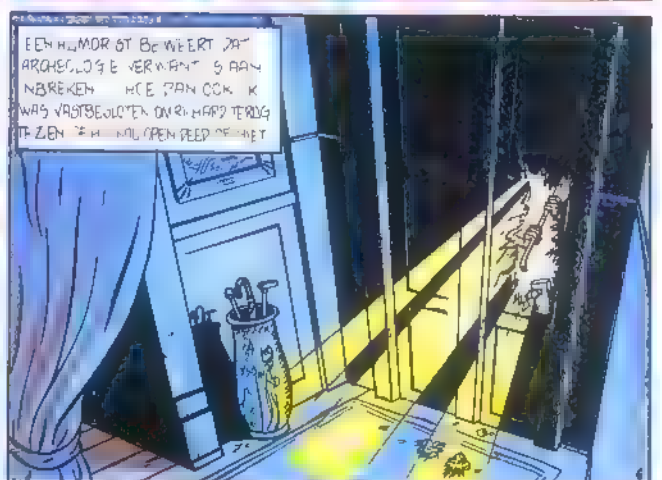
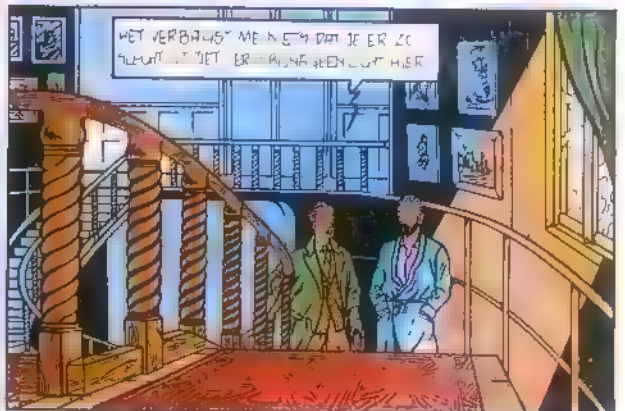
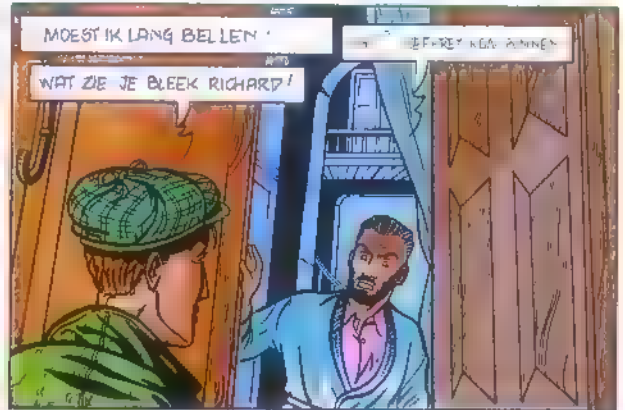
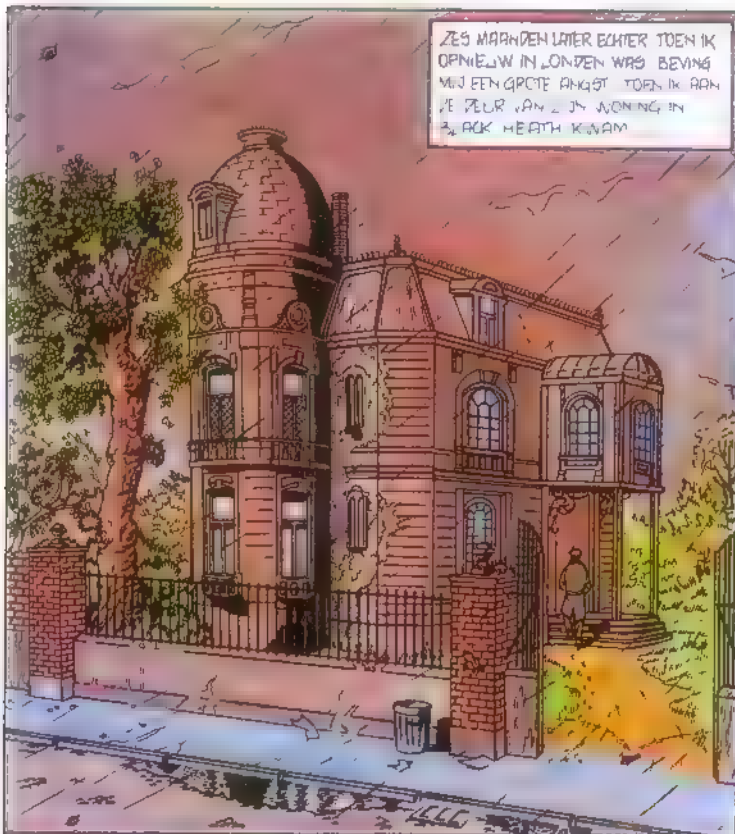

MAAR WIJ HEBBEN DE VERGUNNINGEN

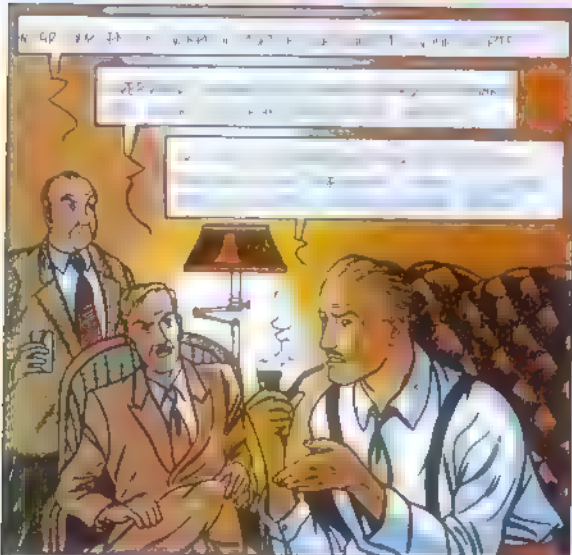
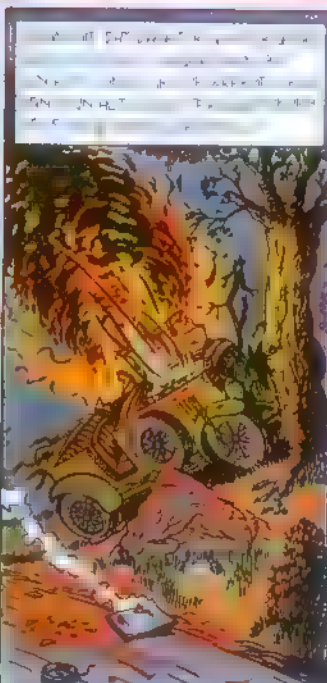
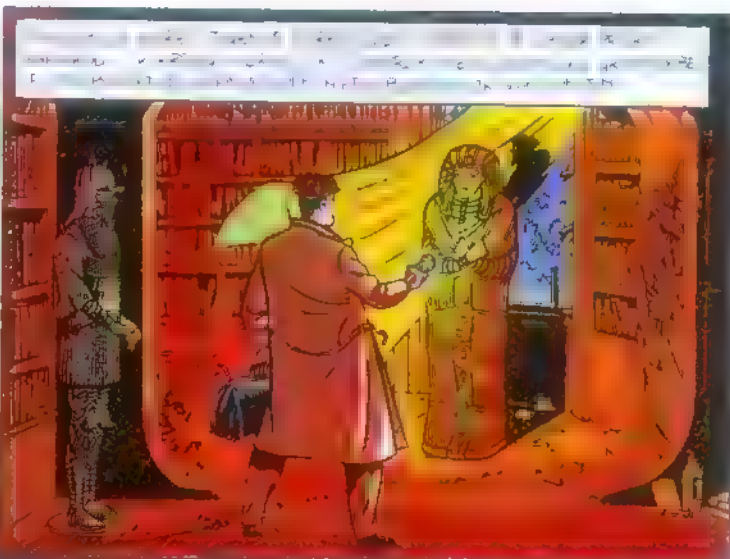
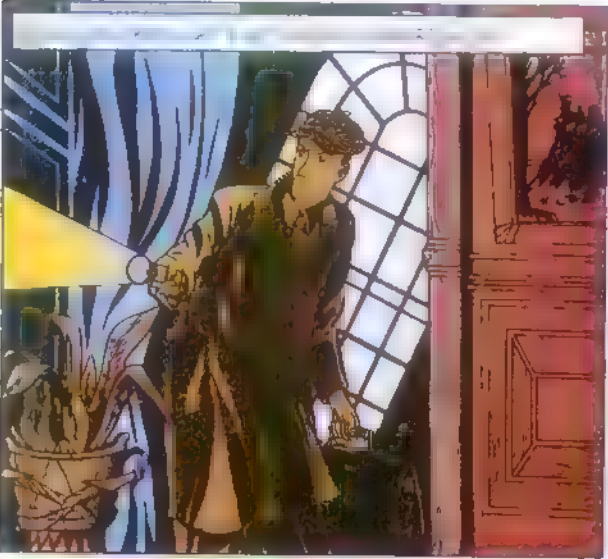

DE VERVLOEING VAN ANANKOU

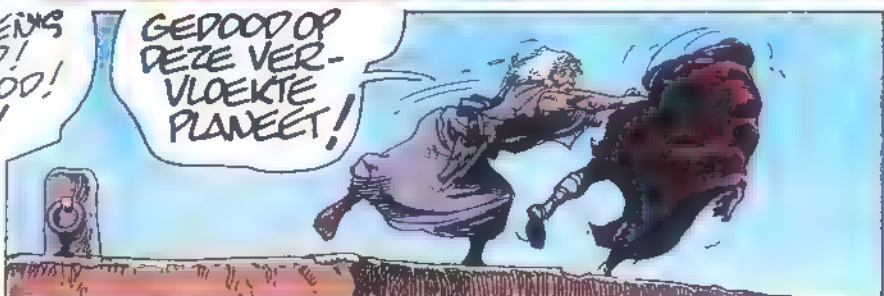
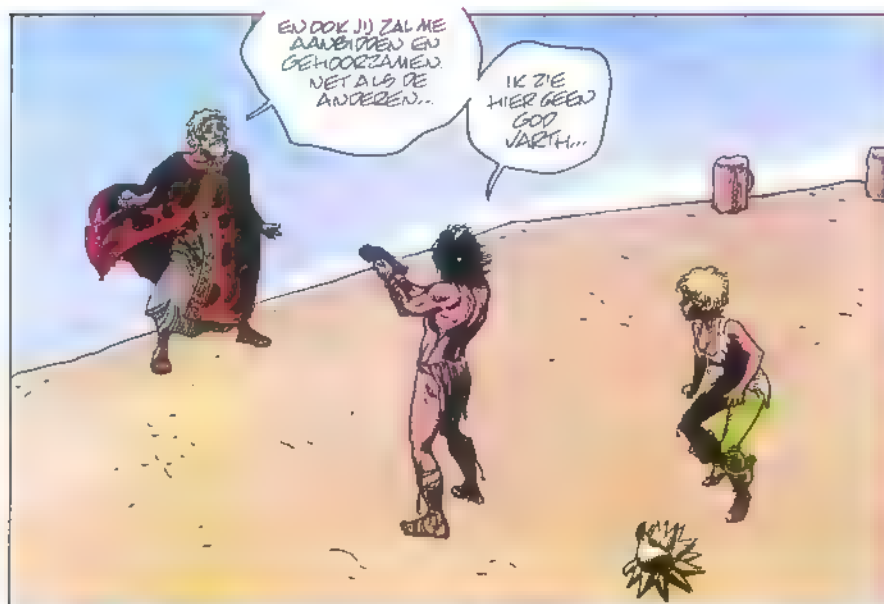
DE VERVLOEKING VAN ANANKOU

THORGAL

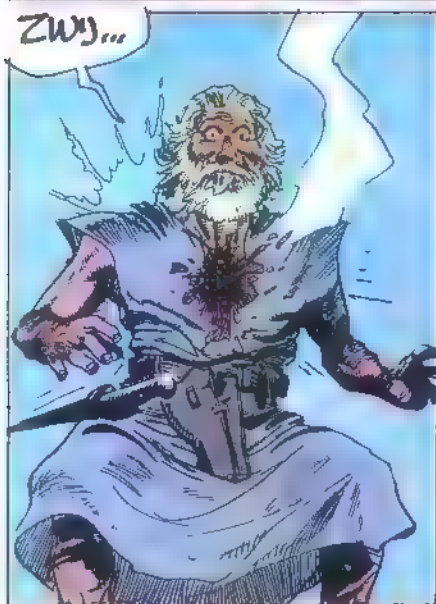
SAMENVATTING: Ogotai beslist Aaricia als getuige mee te nemen bij zijn verovering van de hele wereld. Maar op dit ogenblik grijpt Thorgal in en onthult Ogotai het vreselijke geheim.

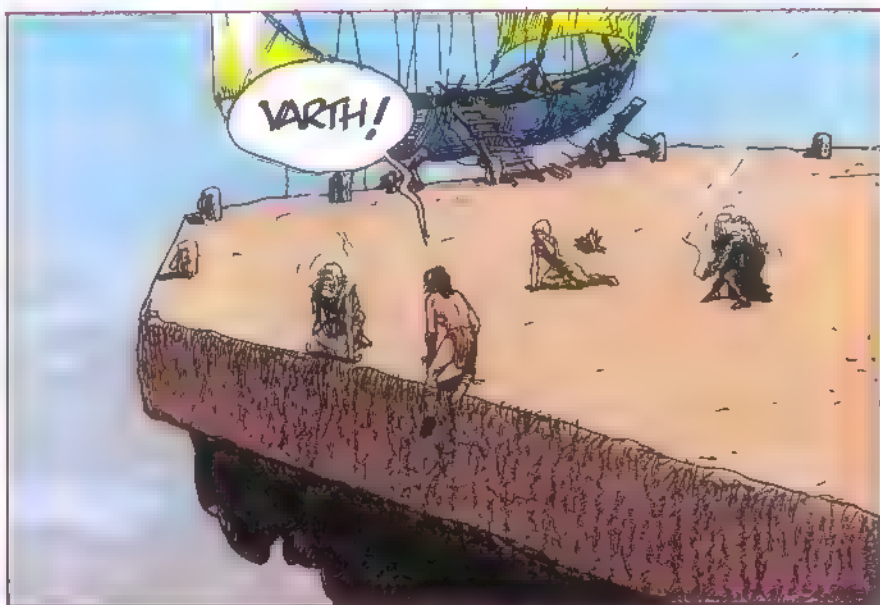

THORGAL

GRZEGORZ ROSINSKI
JEAN VAN HAMME

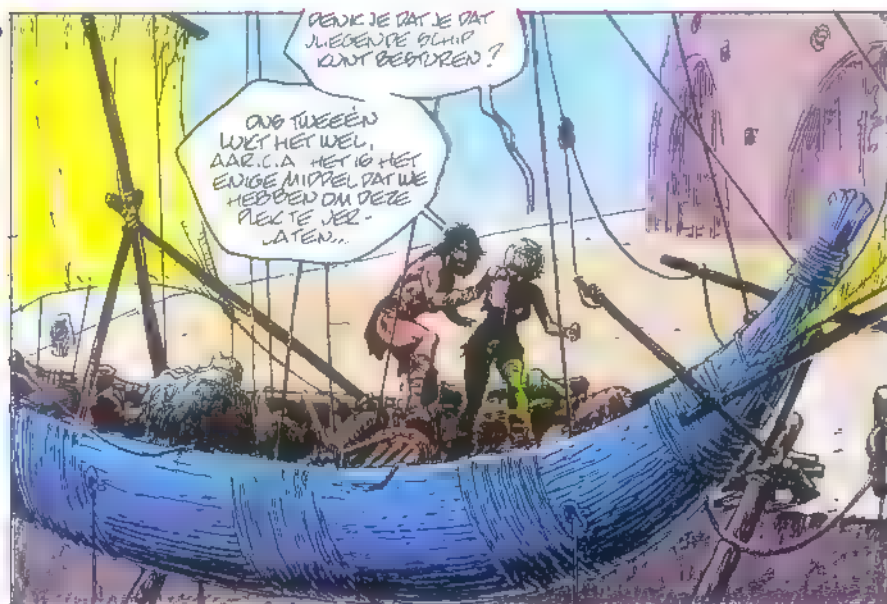

THORFAL

HET VERVOLG VAN
"HET LAND QÀ"
IS PAS VERSCHENEN
"DE OGEN VAN TANATLOC"

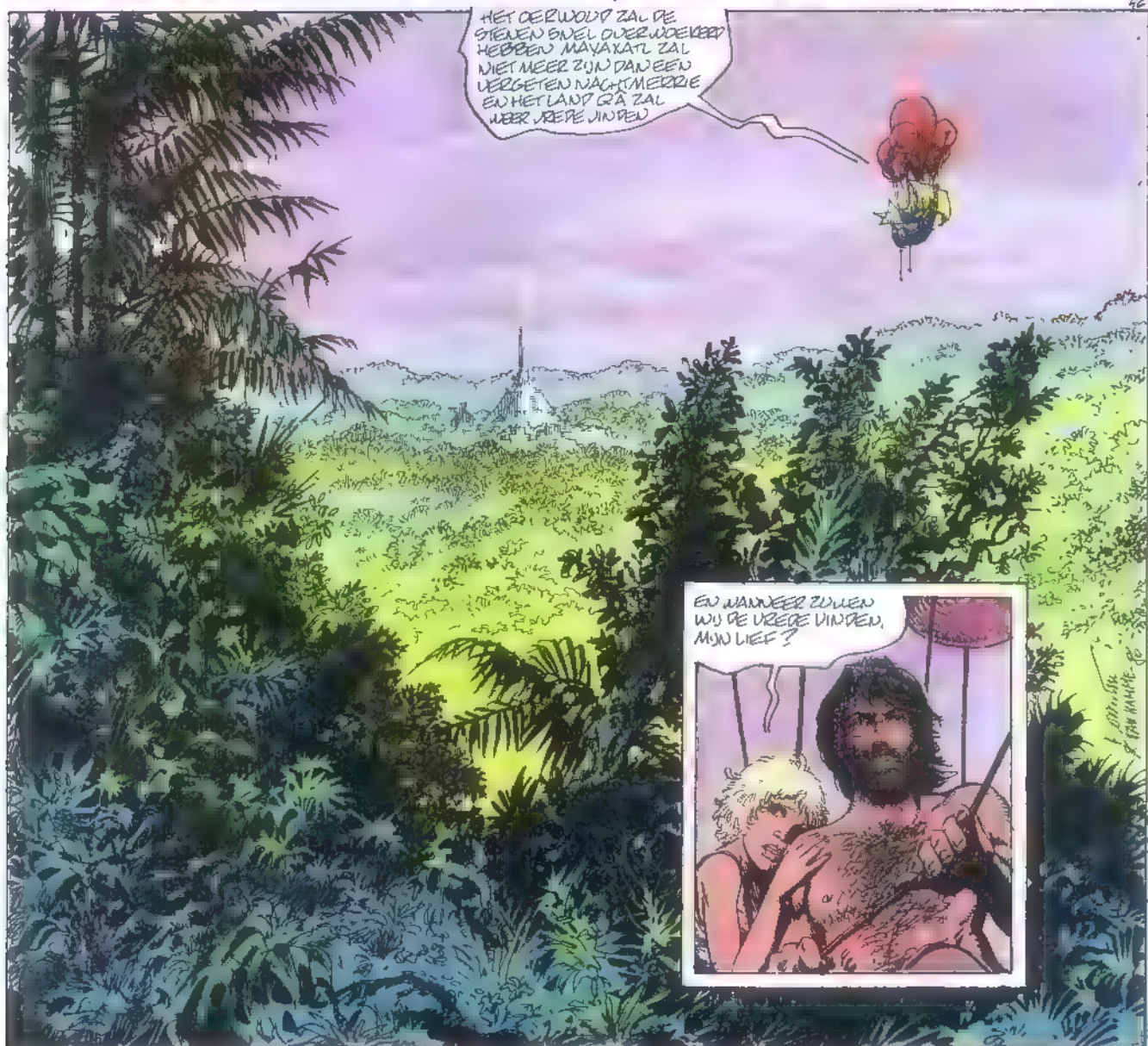
DENK JE DAT JE DAT
JUEENDE OCHIP
KUNT BEHOUDEN?

ONS TWEËN
WET HET WEL,
AAR.C.A. HET IS HET
ENIGE MIDDEL DAT WE
HEBBEN OM DEZE
PLEK TE VER-
LATEN...

EN... JO? WAAROM NEEM
JE HAAR MEE?

HEEFT ZE HAAR MISDAEDEN
NIET MET DE HOOGSTE PRIJS
BETAALT? ZE ZAL ONS HELPEN
JOLAN TERUG TE VINDEN BIJ DE
X.N.J.S. DADAJA IS ZE VEEL
TE VERBODEN MET HET GOUD
DAT HAAR BELOOFT IS...

HET OERWOLD ZAL DE
STEKEN SNEL OVERWOEDEN
HEBBEN. MAYAKATL ZAL
NIET MEER ZIJN DAN EEN
VERGETEN NACHTMERIE
EN HET LAND QÀ ZAL
WEER VREDE VINDEN

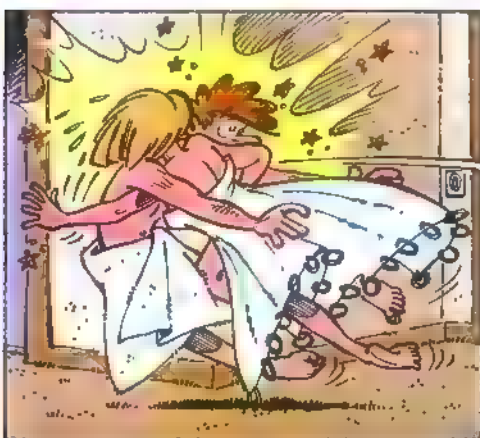
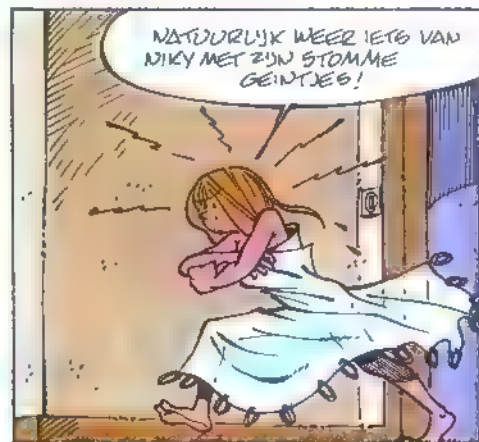
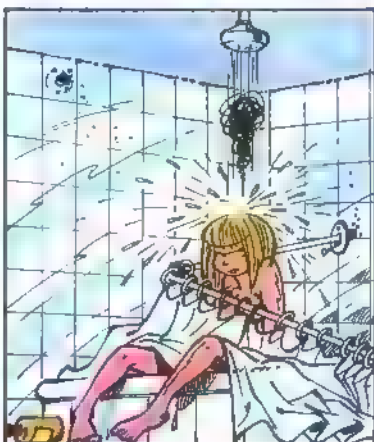
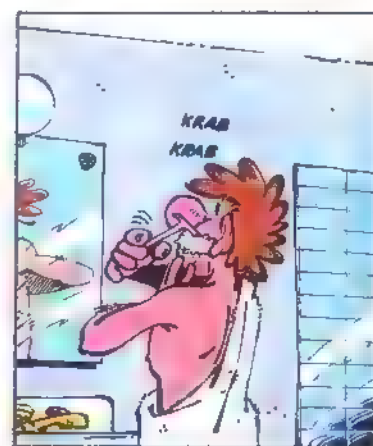
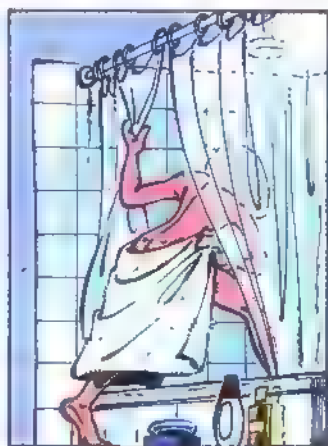
EN WANNEER ZULLEN
WIS DE VREDE VINDEN,
MIJN LIEF?

Einde

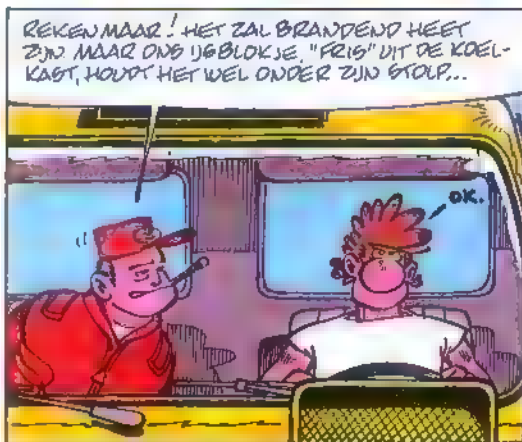
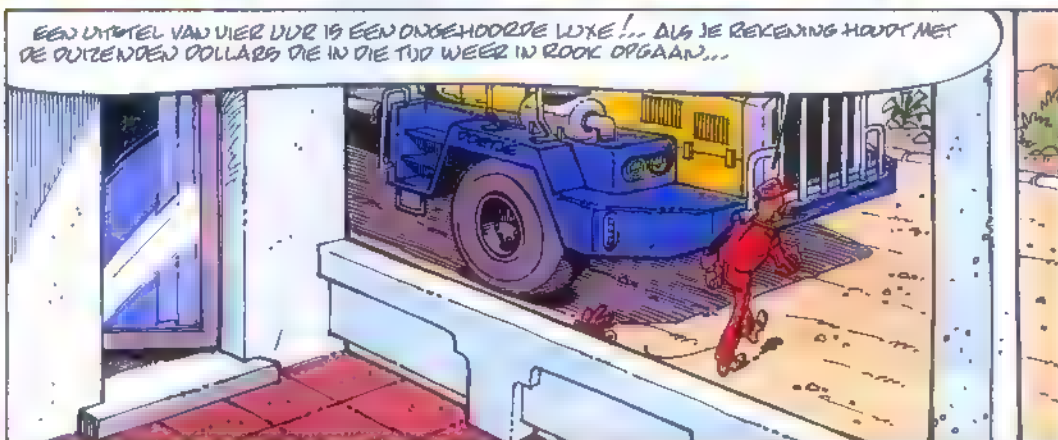
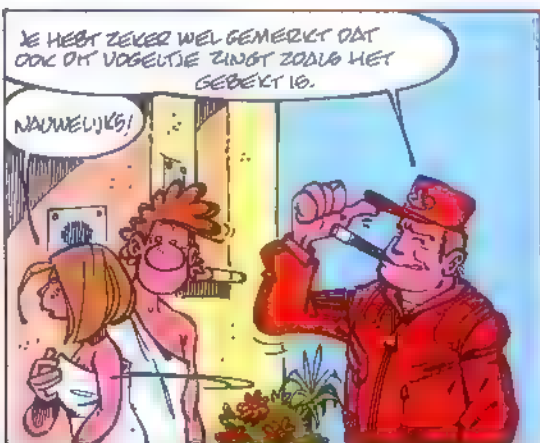

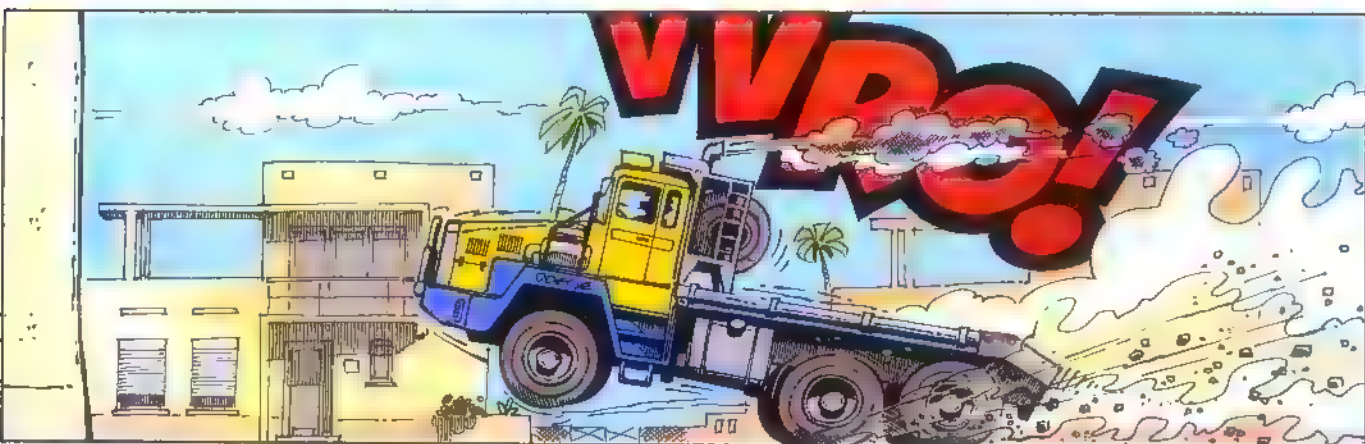
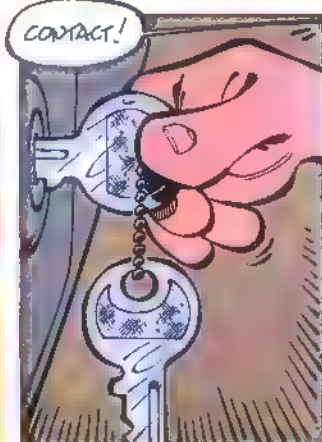
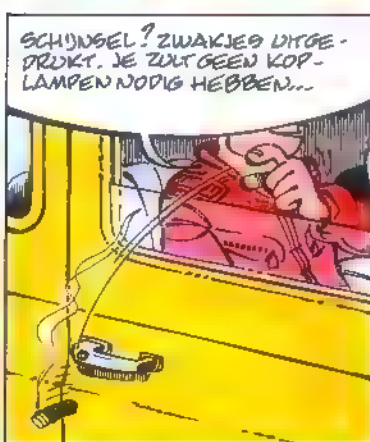
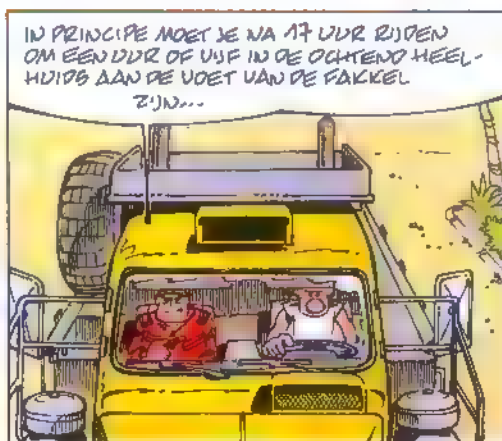
ONDANKS DE GROTE INSPANNINGEN VAN EEN GESPECIALISEERD TEAM BRANDVEERHERMANNEN, IS ER NIEMAND IN BESLAG O
DE BRAND IN DE PETROLEUMPUT TE DOVEN. DE WANHOOP NABIJ ROEPEN ZE DE HULP IN VAN NIKY EN FRAMBOOSJE OM EEN ENORME
IJSBLOK TE VERVUURD TEN EINDE DE VLAMMEN TE OVERWINNEN.

NIKY

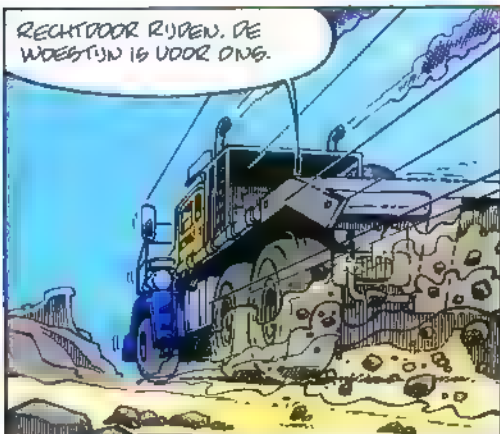

NIKY

RECHTDOOR RIJDEN. DE
WOESTIJN IS VOOR ONS.

PRIMA VOOR EEN PROEFRIJ! JE KUNT TENMINSTE UIT DE
VOETEN...GEEN POLITIE, GEEN STOPLICHTE...

NEE, MAAR
ROTSBLOKKEN
GENOEG...

HET DOET ME EEN BEETJE
DENKEN AAN PARIJS-PAKAR...

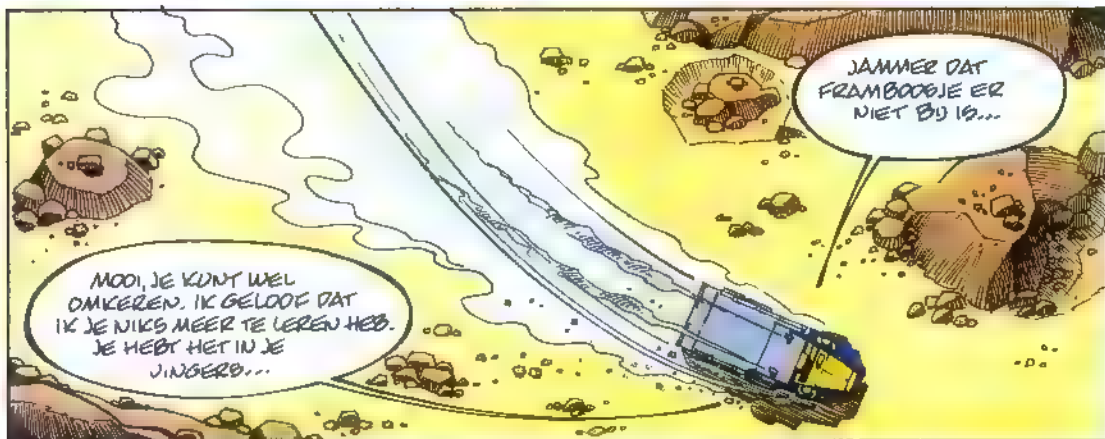
PRECIES, ALLEEN IS DIT
KORTER EN GEVAARLIJKE.

INGEDIKT,
ALS HET
WARE.

VR000000000000

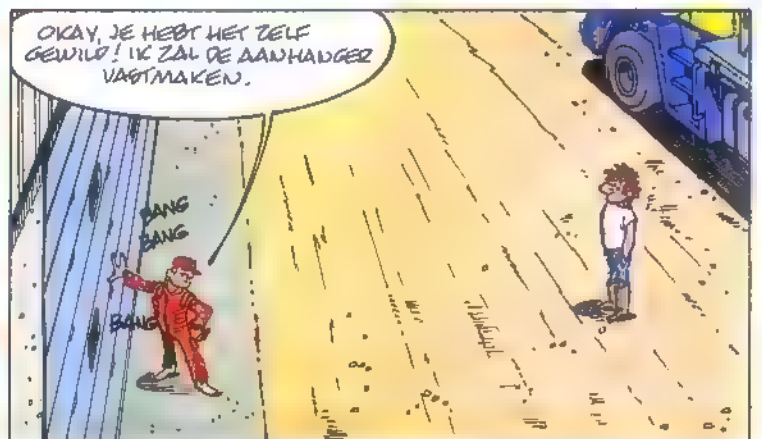
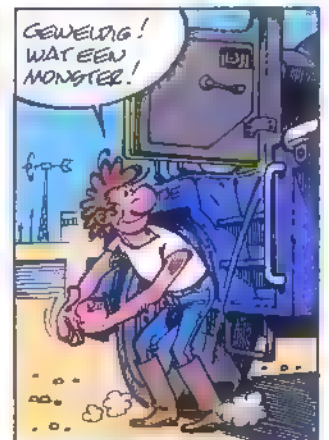
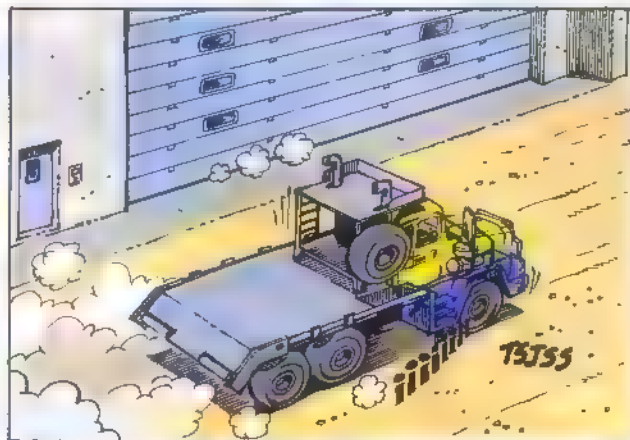
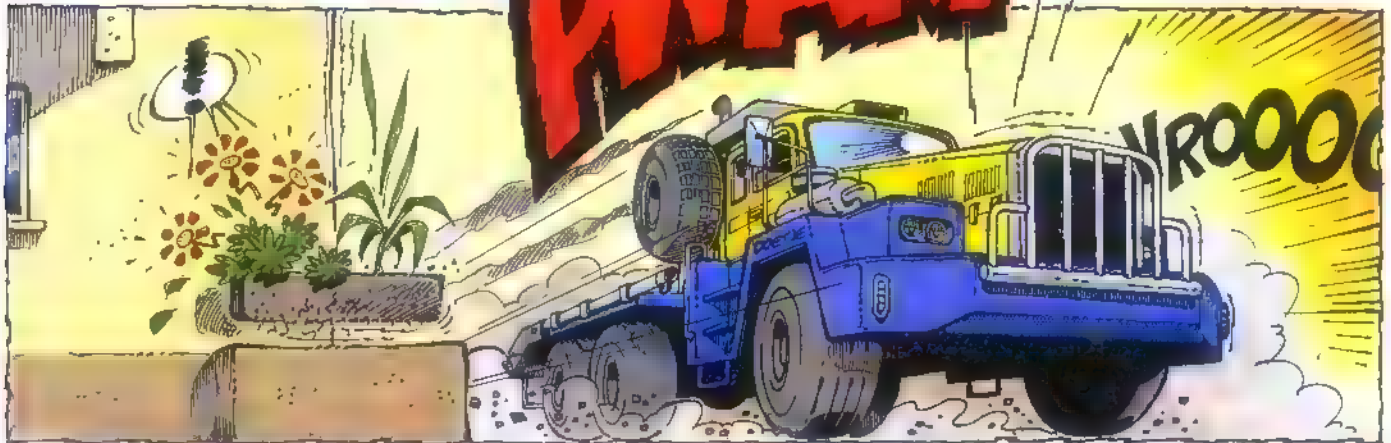
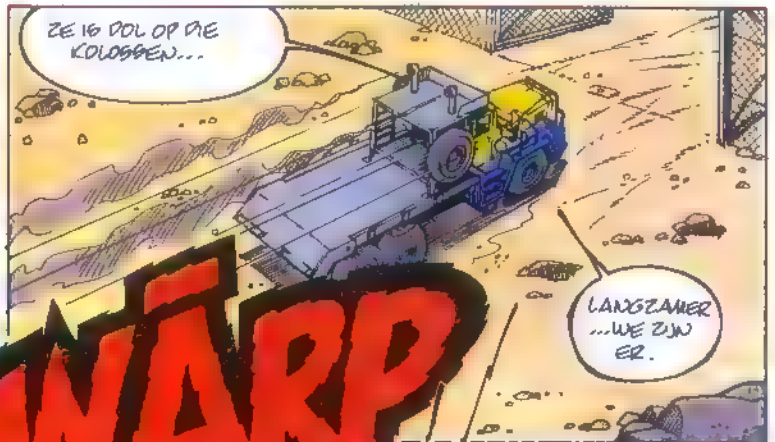
MOOI, JE KUNT WEL
OMKEREN. IK GELOOF DAT
IK JE NIKS MEER TE LEREN HEB.
JE HEBT HET IN JE
VINGERS...

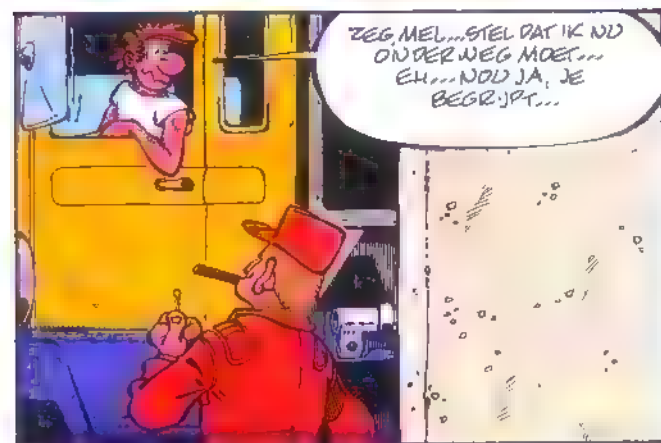
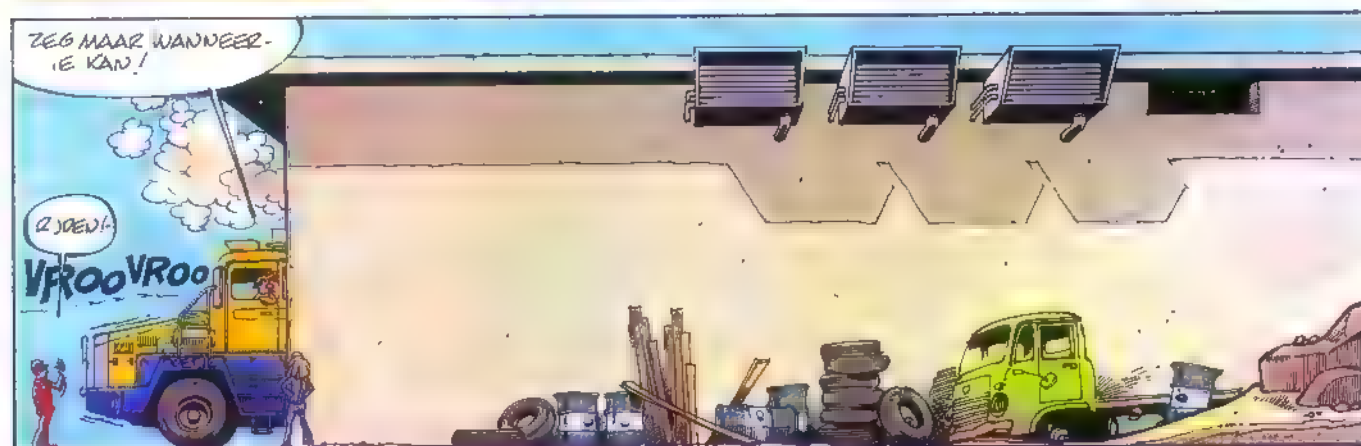
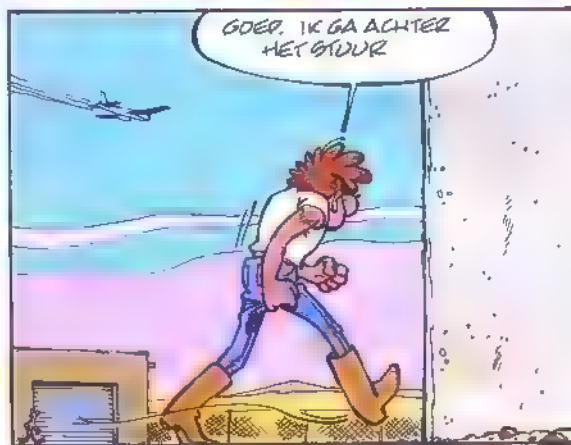
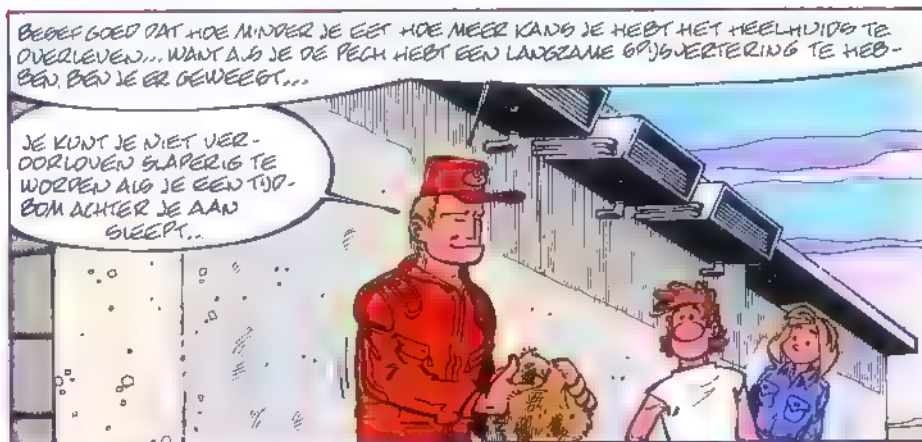

JAMMER DAT
FRAMBOOSJE ER
NIET BIJ IS...

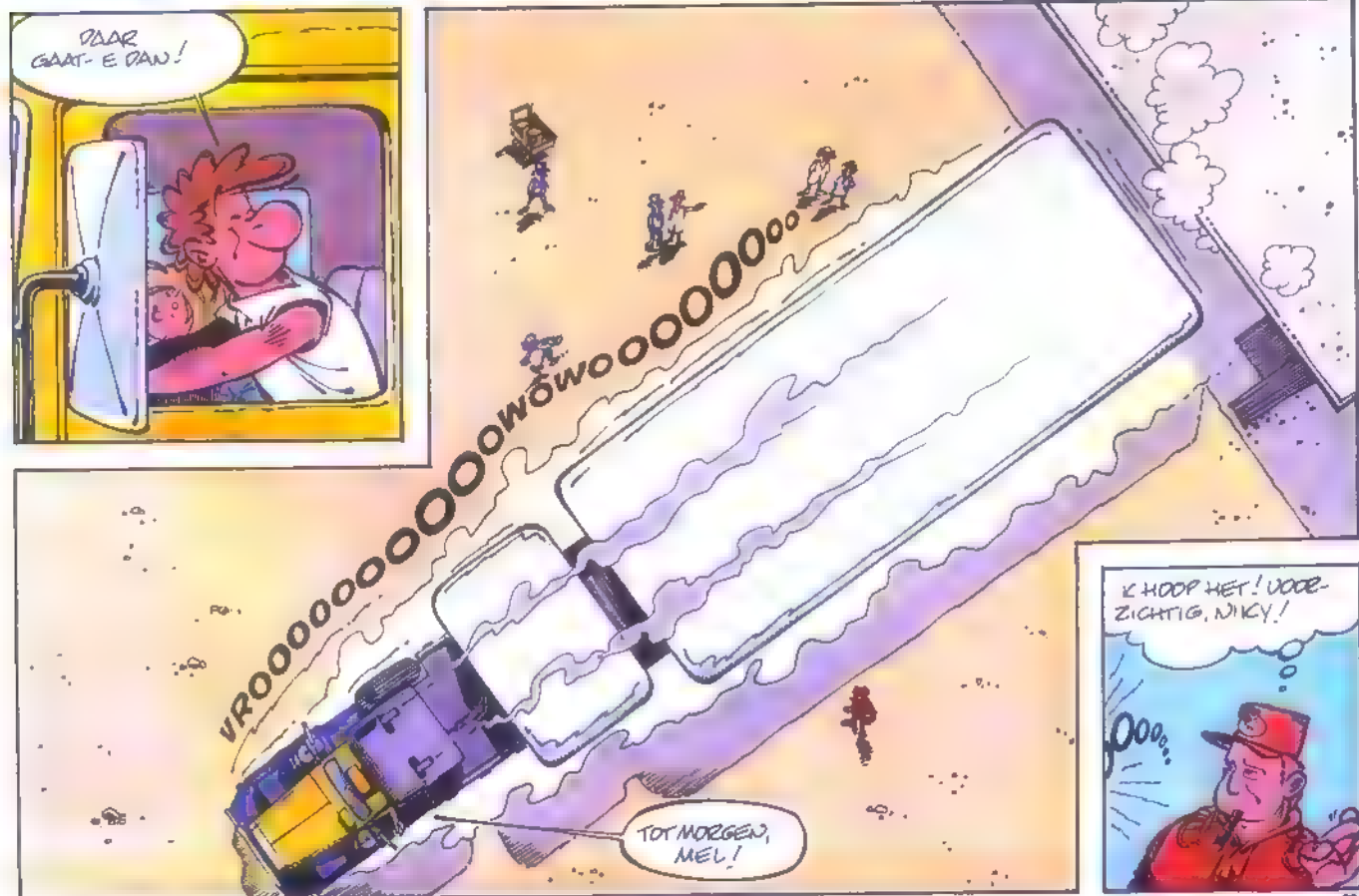
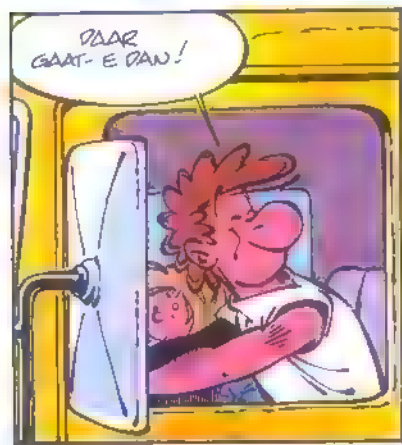
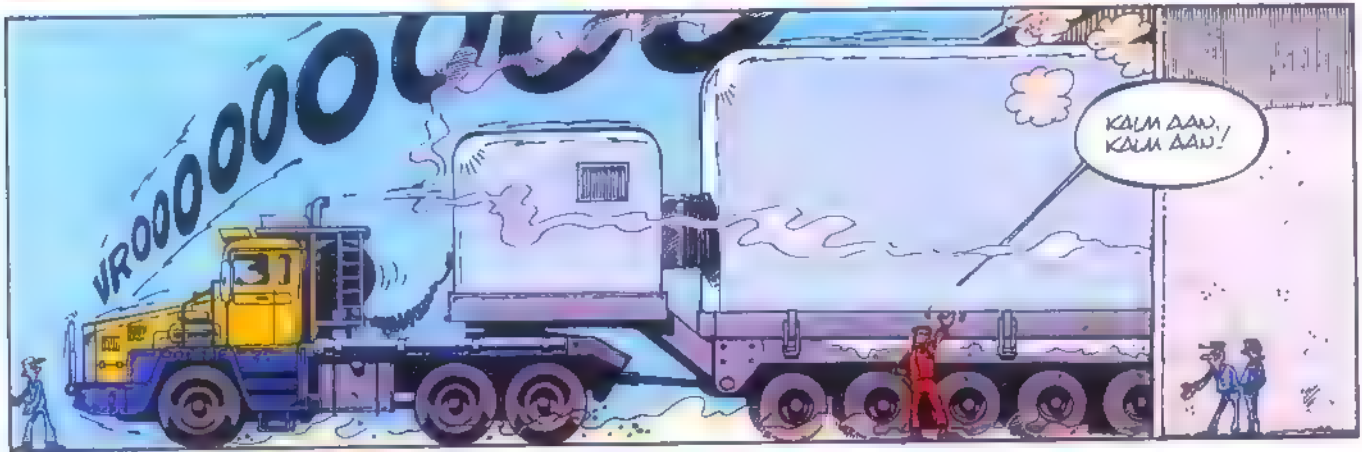
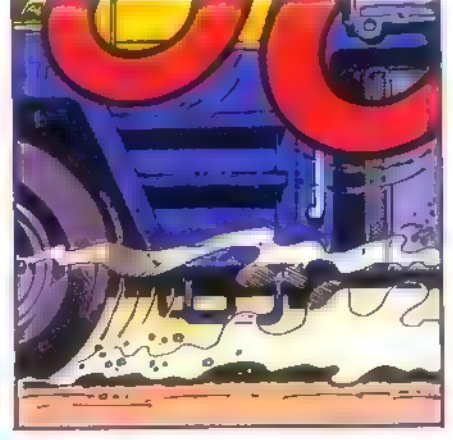
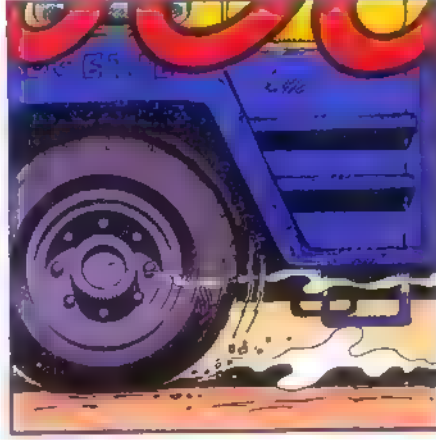
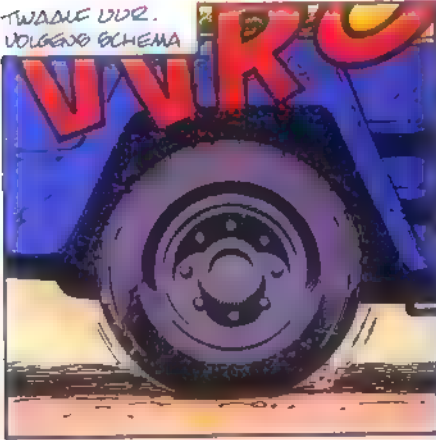
ZE HAD HET
HEERLIJK GE-
VONDEN...

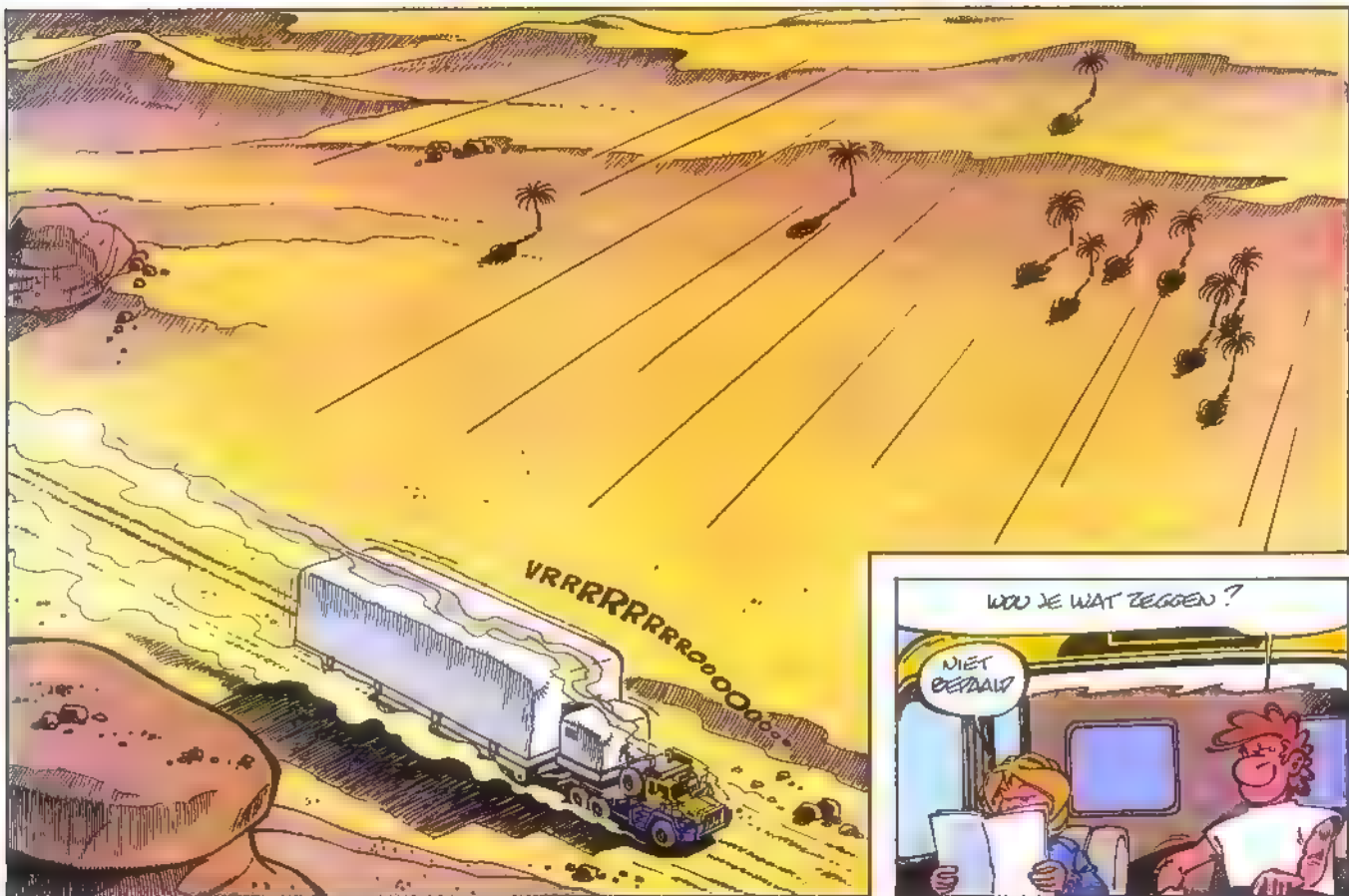

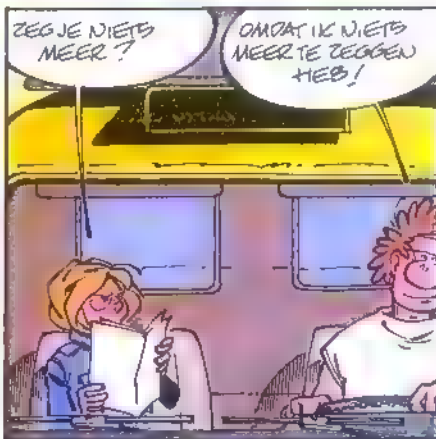
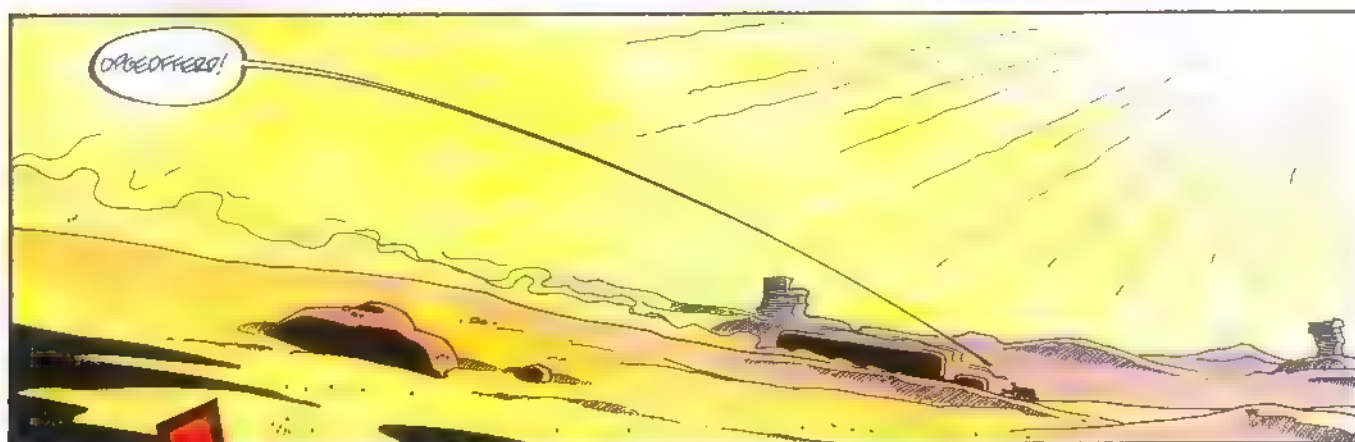
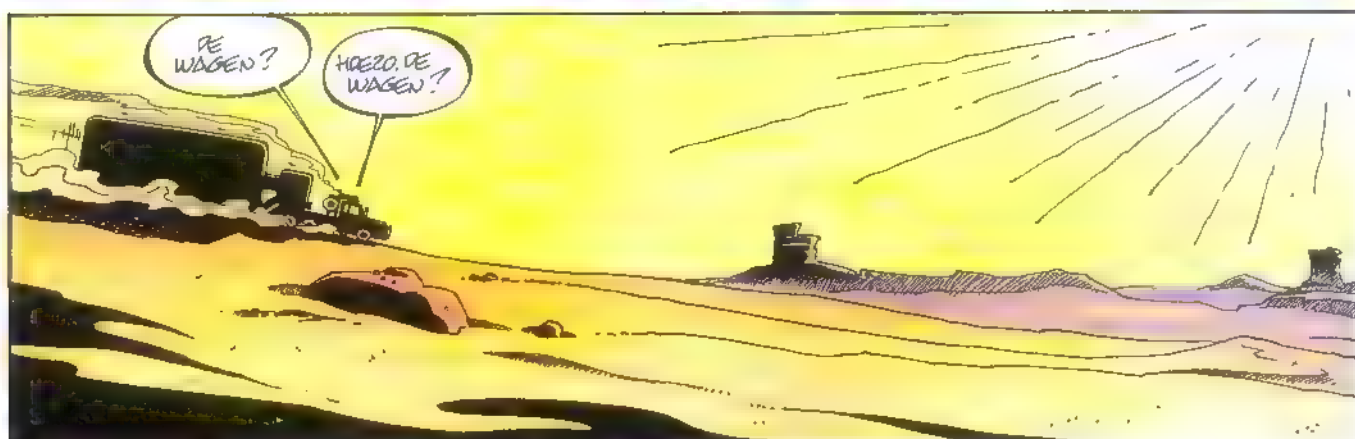
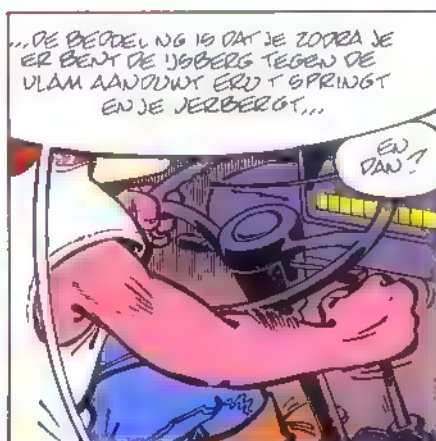

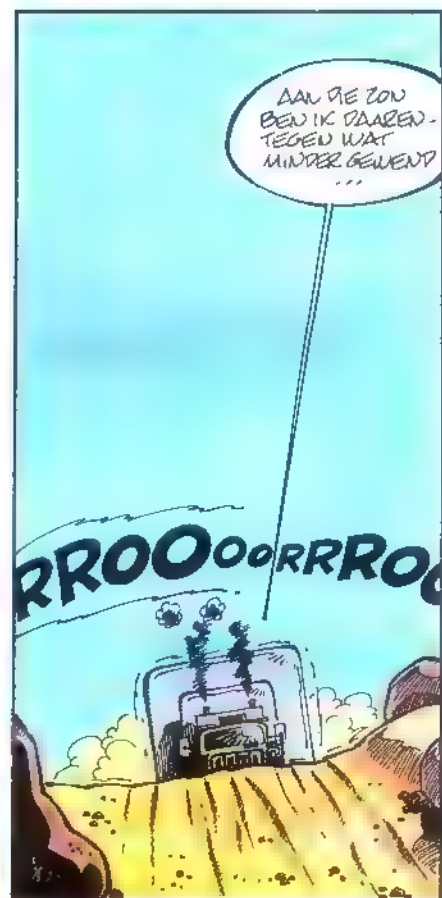
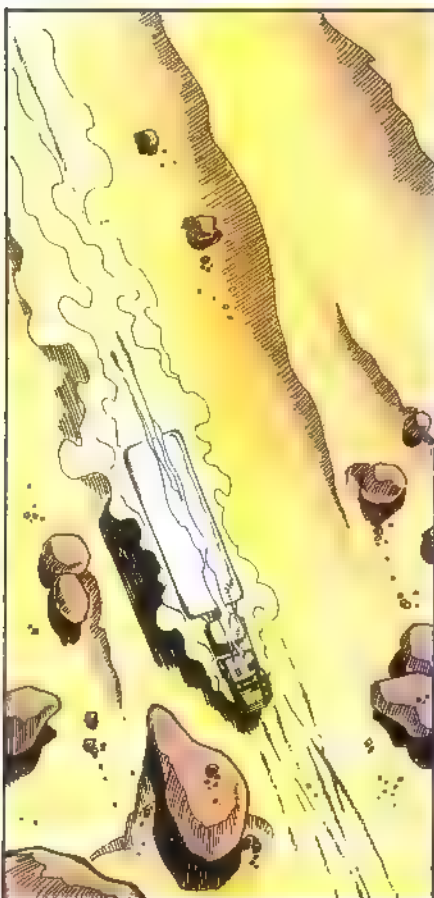
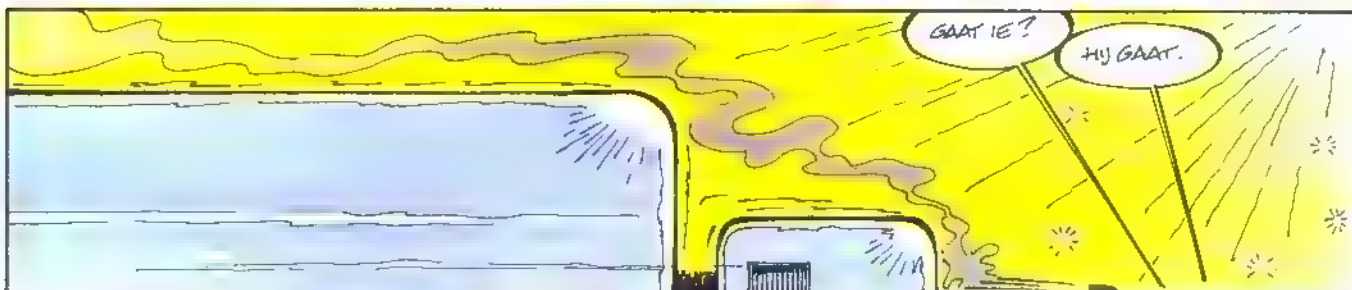
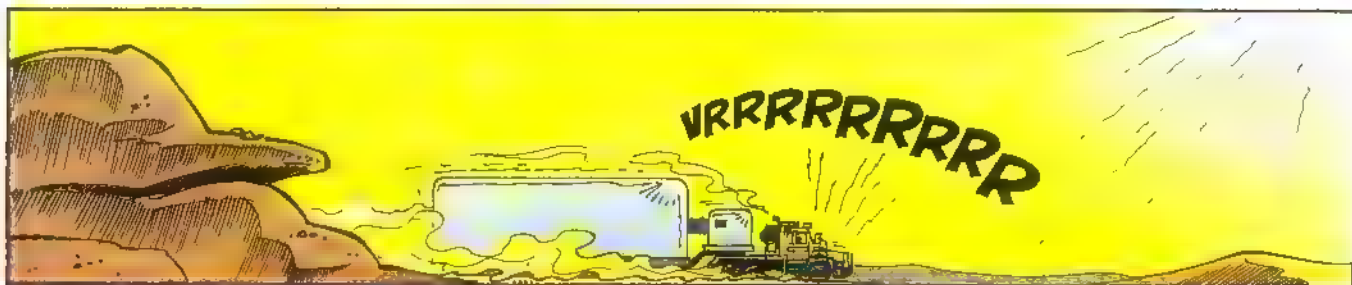

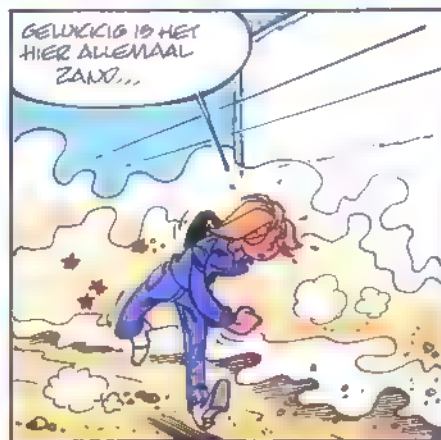
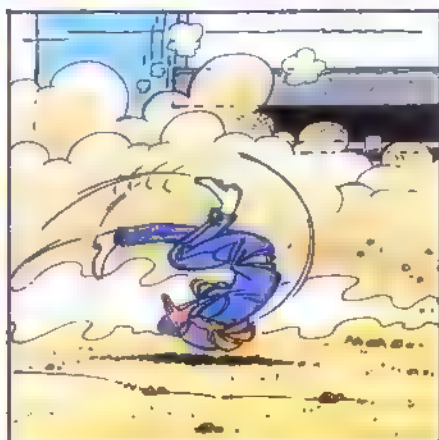
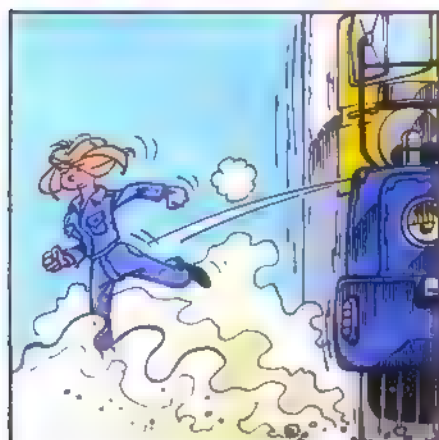
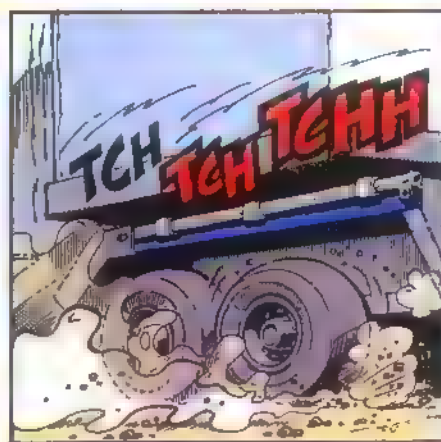
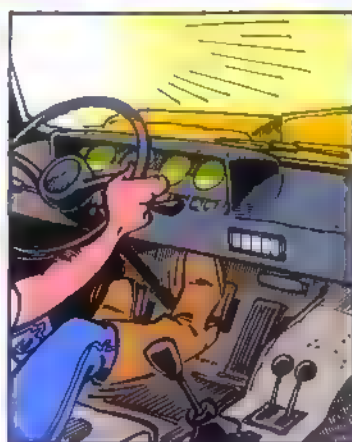
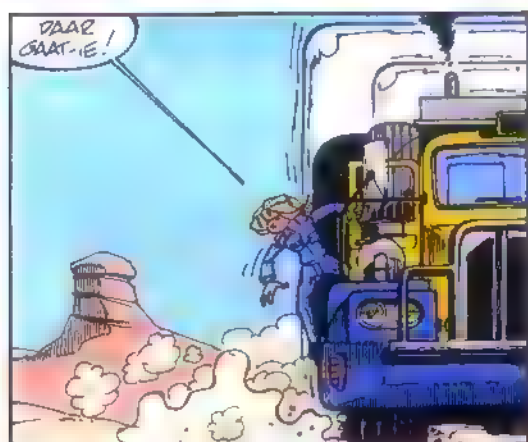
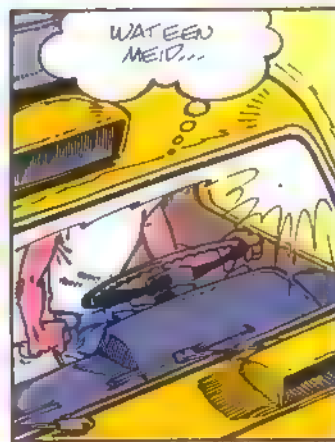
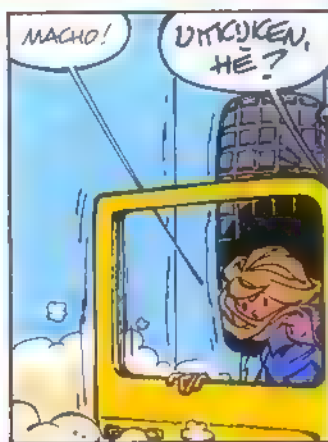
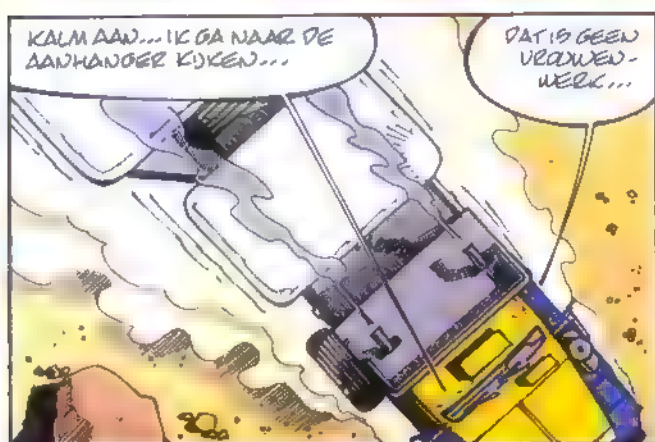
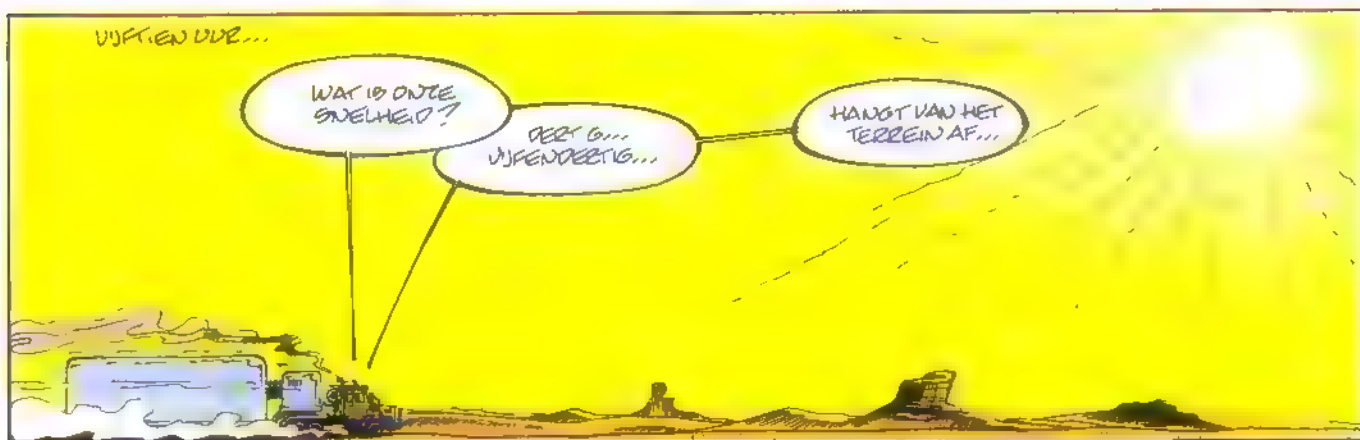
TWAALF uur.
VOLGENS SCHEMA

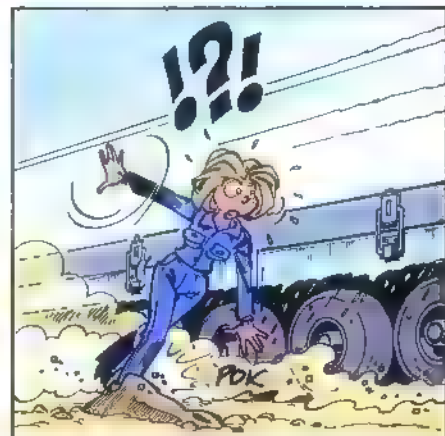
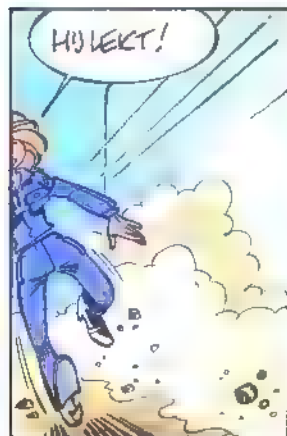
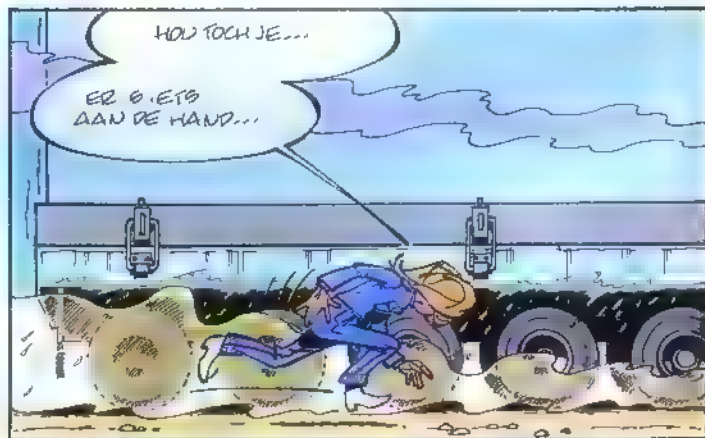
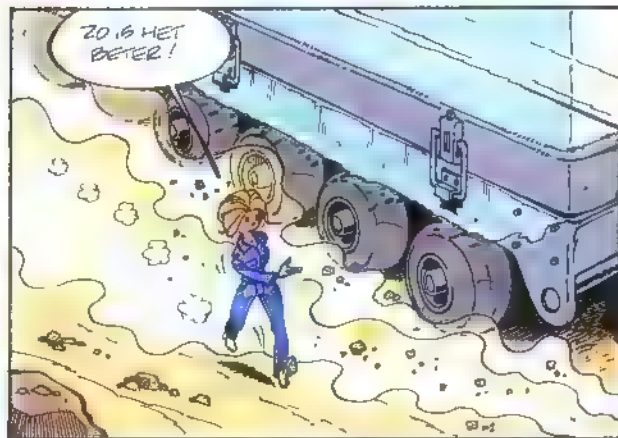
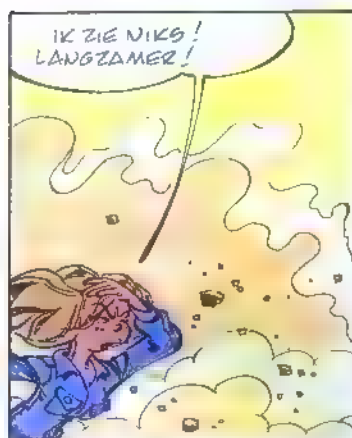
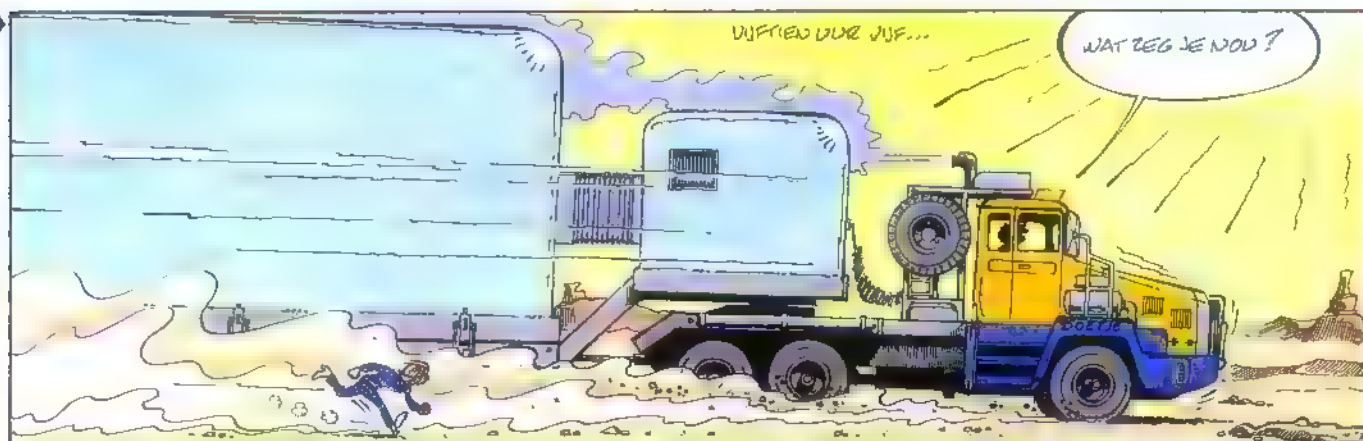

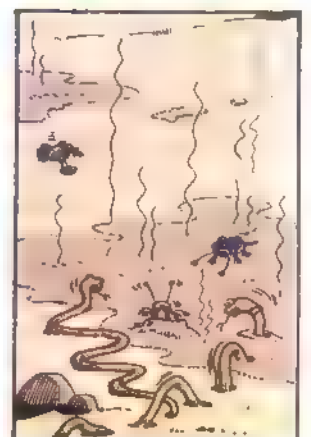
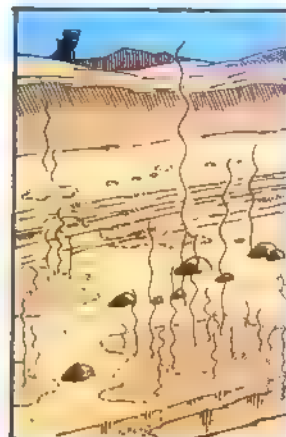
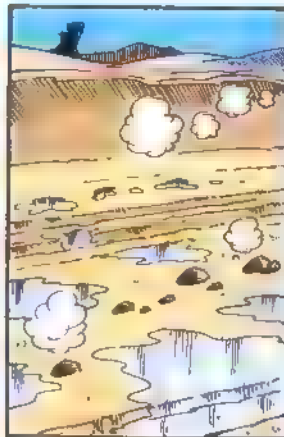
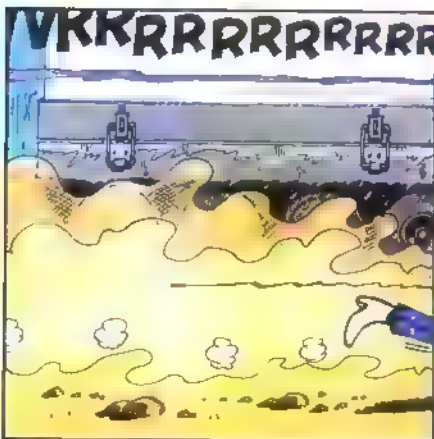
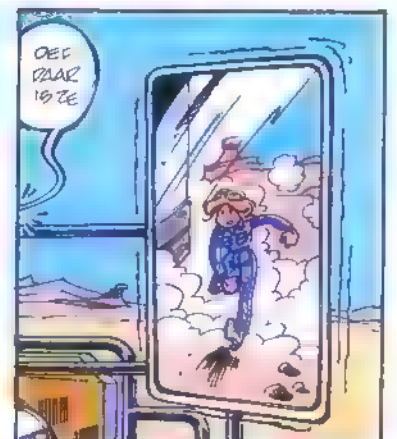
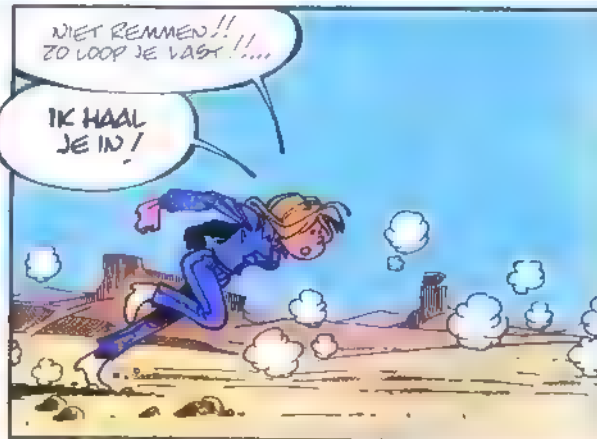
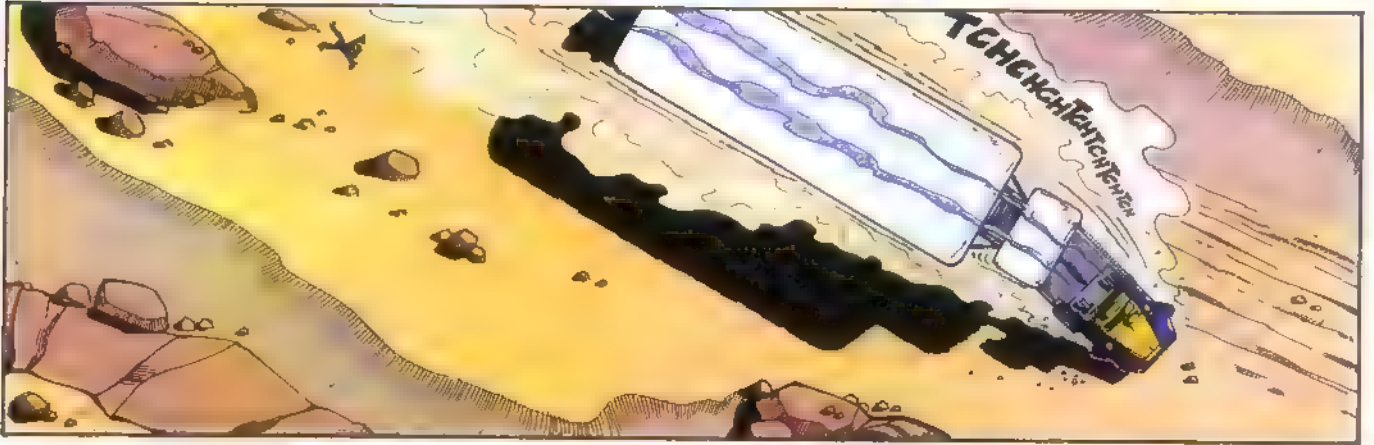
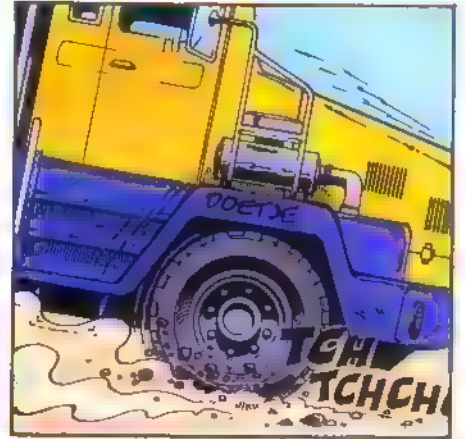
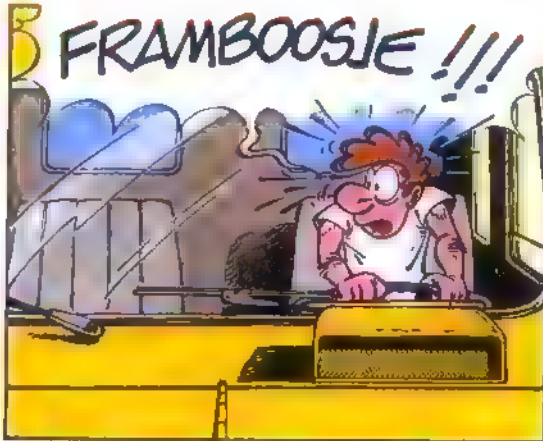

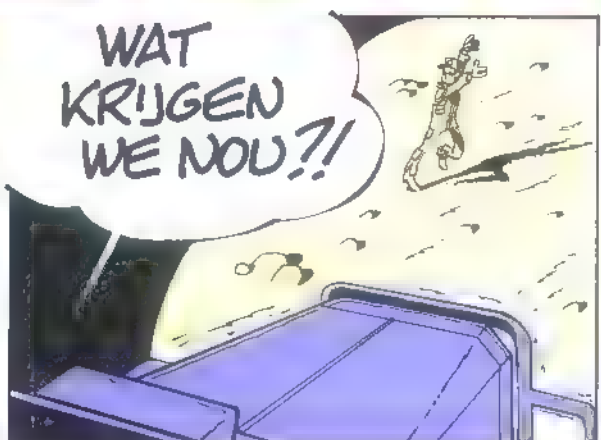
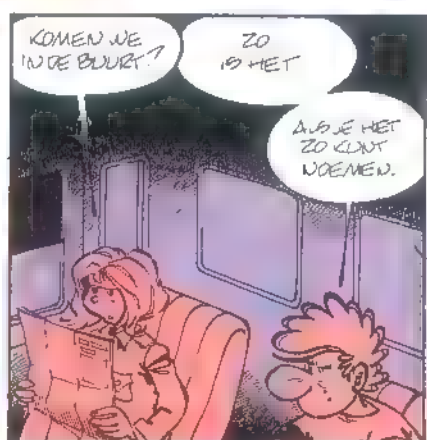
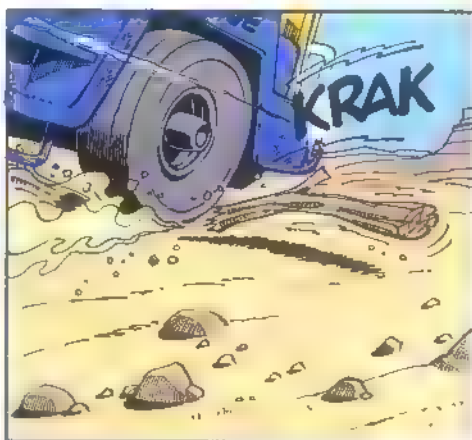
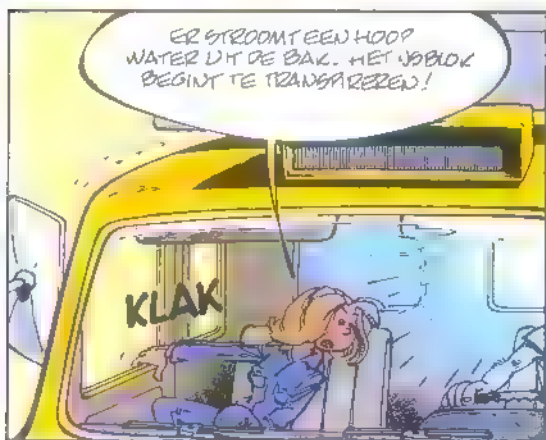
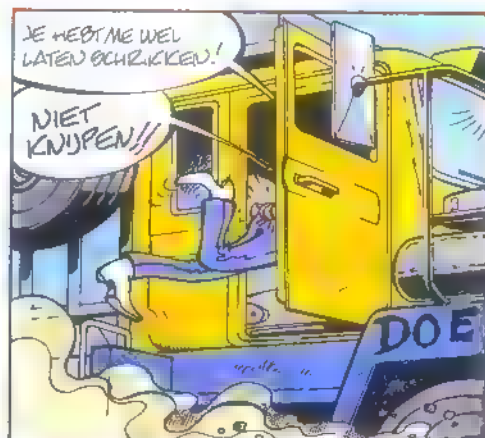
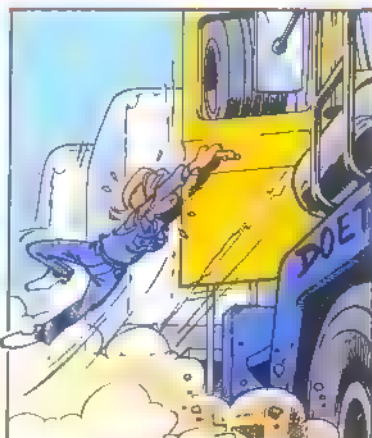
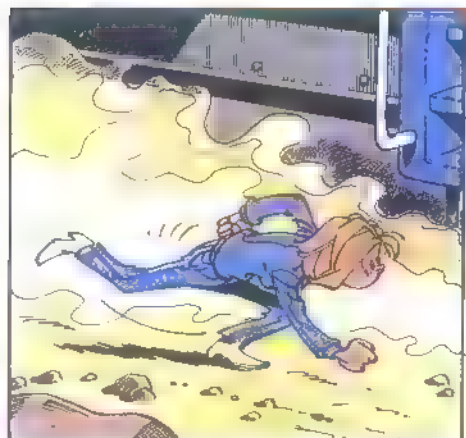

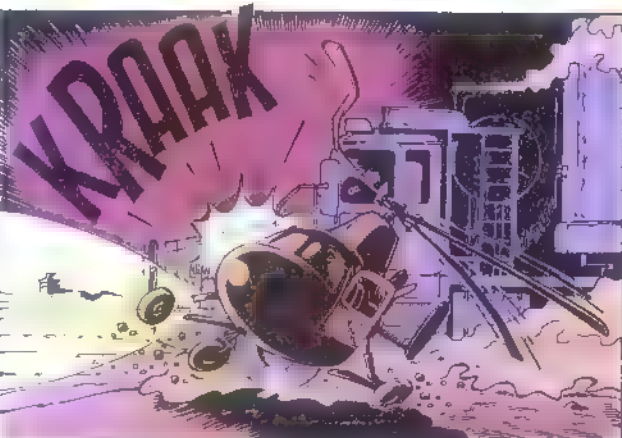
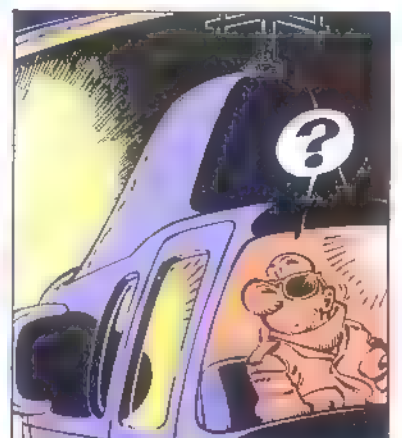
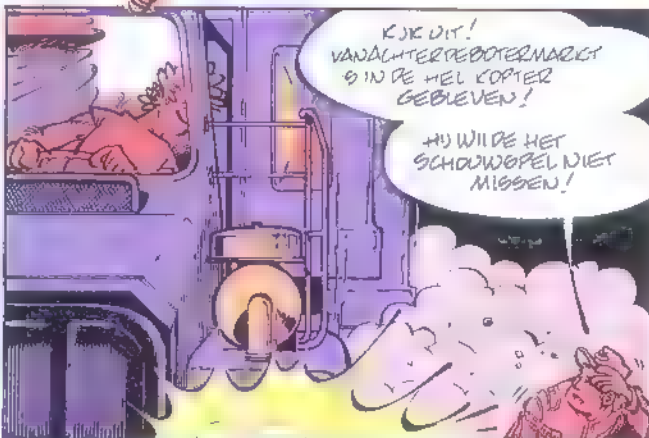
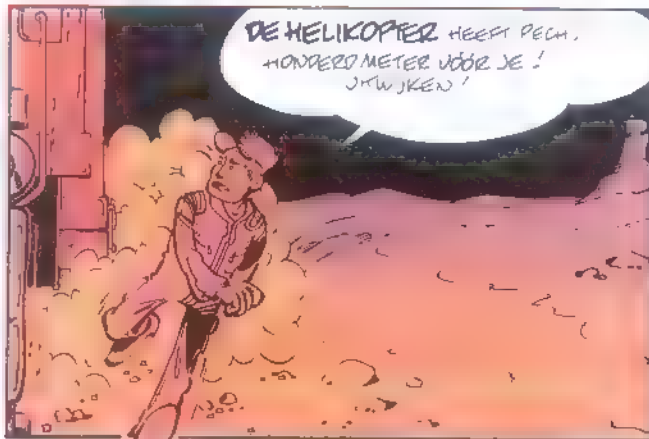

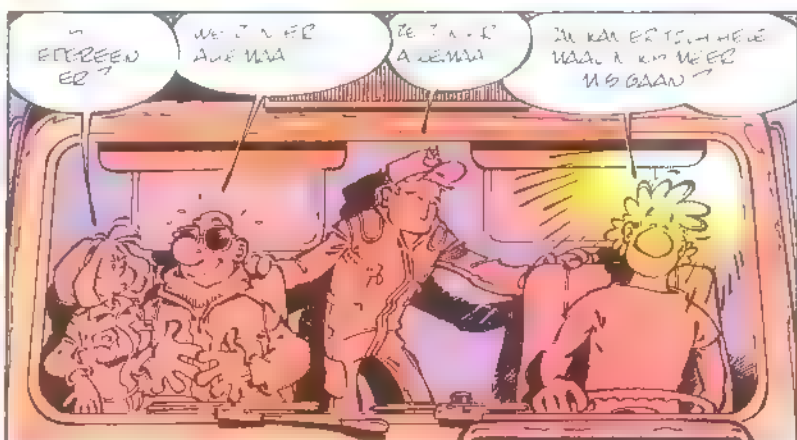
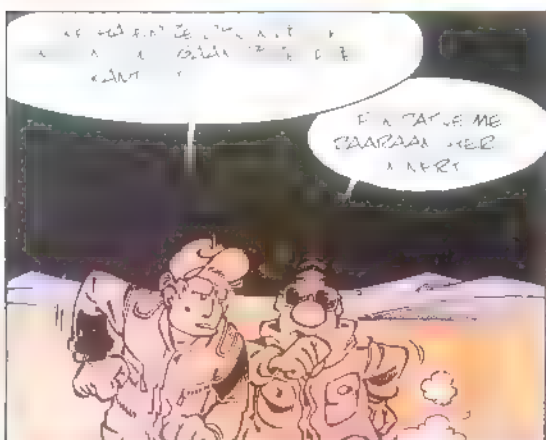
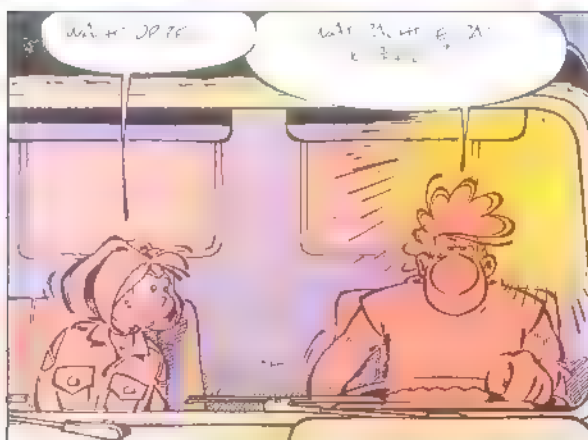
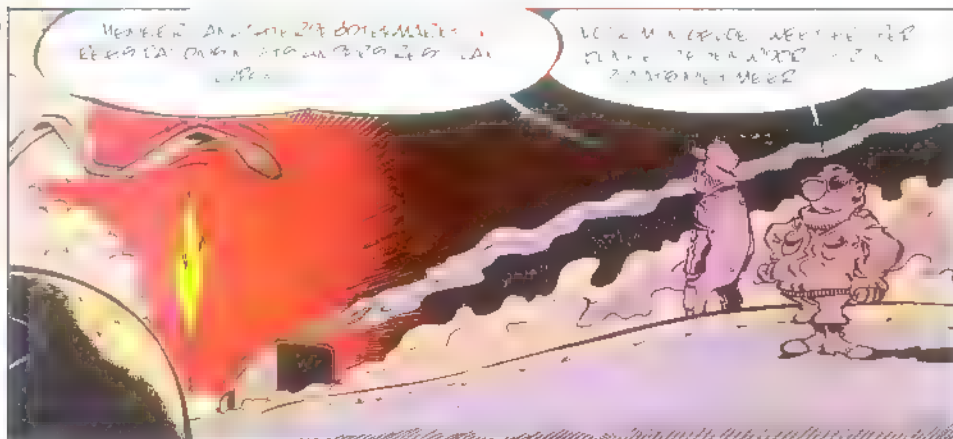

NIKY

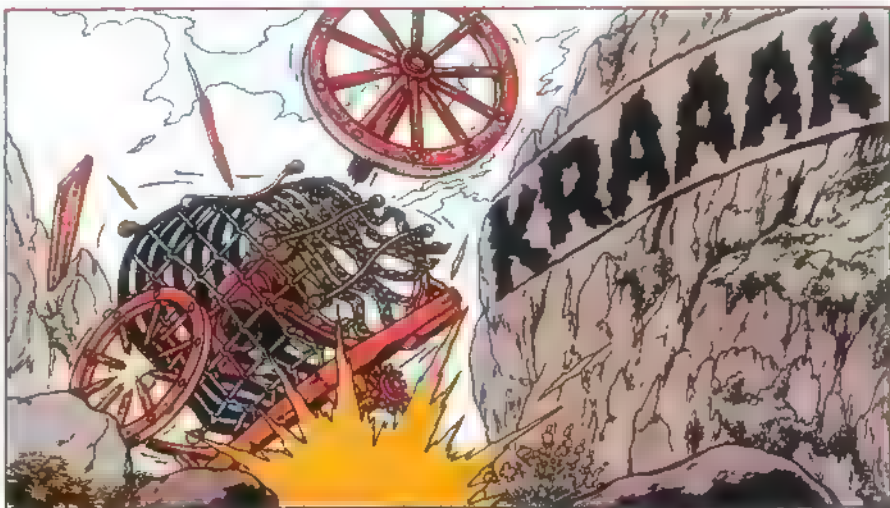
NIKY, DE SYMPATHIEKE
TRUCKER ZOECT EEN PARTNER
VOOR DIREKTE AANMONSTERING
BESTEMMING ALBUM
"DE 8ste SARCOFAAG"

VASCO

SAMENVATTING: In Venetië wordt er een complot gesmeed tegen de doge Mann Fa'er. Sedert hij de bestuur van zijn vloot in handen gaf van zijn mannen, werd de tweede van zijn nieuwe officiers vermoord. De moord werd ondertekend met "Cava en della Pace". Op de weg naar Venetië, worden Vasco en zijn team overvallen.

UITGEEVEN OP DE ANDERE DEEL.

DEET E GUT ZAKEN A LIE TAT

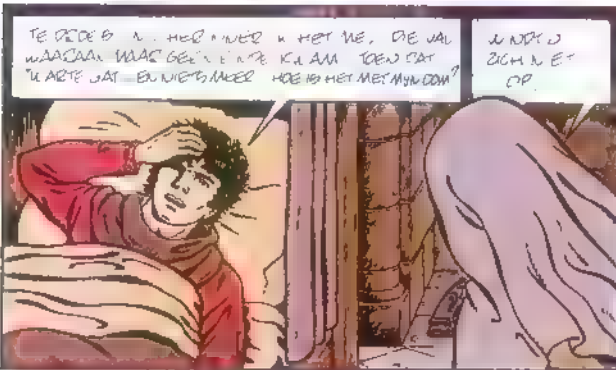
AM VE PRATKE

KOM IK HEB HET DE VEE... OF AL
MAA BOTTEN GEBROEKEN? IN

DO JIJ WE WORDEN NAKED JONKEHEER? HEBT WE
WE KET SA ME VERLAFEN... KUNNEN WE ZEGGEN DAT
J GELUK HEBT VERDOL?

TE DEDEB N. HED NED K HET ME, DIE VAL
WAACCAAN WAAS GEE... K KAM 'DEN DAT
'K ARTE JAT - EN NIET NAKED HOE IS HET MET MYN OM?

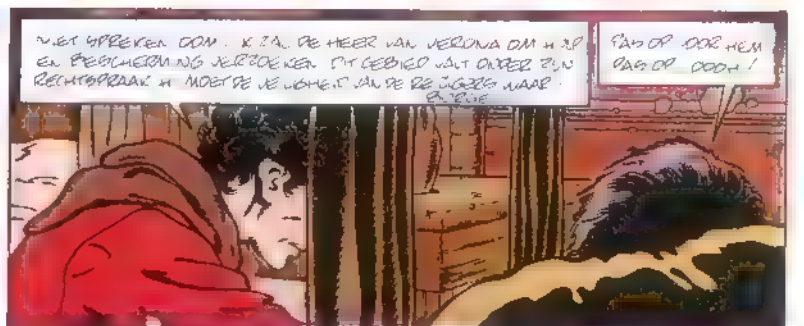
KUNNEN
ZICH N ET
OP

DIE ANDERE MAN? H, WAT DAAR H WERD ZWAK ONZE CH RUDRA HEEFT EEN
PAAR BO'BREUKEN GECONTOREERS... DOO ZAL HEM DE MOEDER HEEFT

KUNNEN WE MOET JE JOKE NAARSLIMMEN, N KUNNEN DE JOE

NET VEREKEN COM... K ZAL DE HEER VAN VERONA OM HAD
EN BECHERUNG VERDOEN. IT GEBIED JAT ONDER ZIN
RECHTERPRAAK H MOET DE JE WONEIT VAN DE JOE'S NAAR
BEEDE

SAN OP DOO HEM
DAS OP DOO!

'EERDE ME'
HEER ANTO
H, S A JOE
MANTEN TOI
EENS

K ZAL I NOOT JENDE
LWAKEN (ANZEN
VOOR ANZ K KOM
EERTE ZAL J
BHAWE DOO STEWEL

WE HEBBEN OT NET JOOE
HET DE T GEDAA

BRONA EINDE

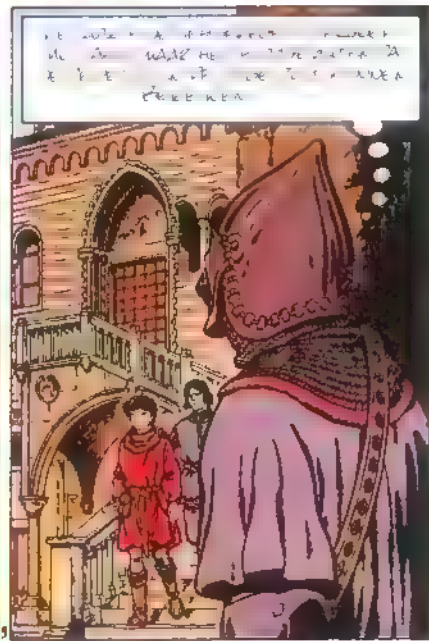
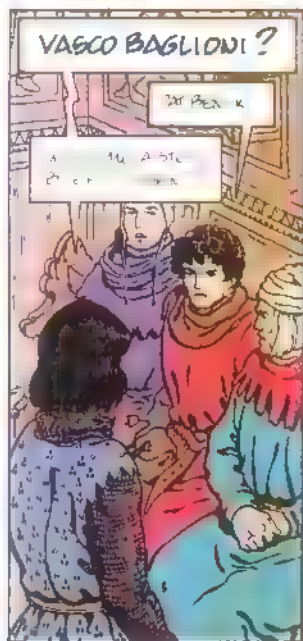
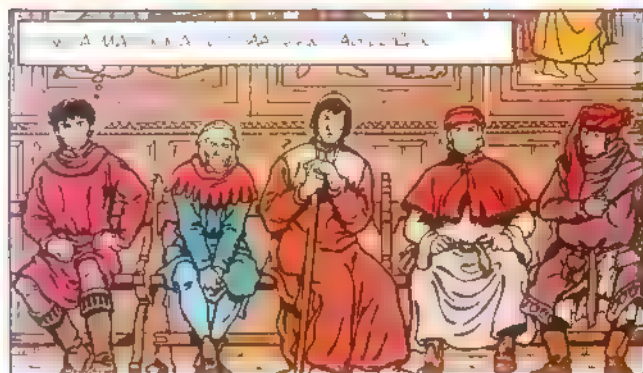
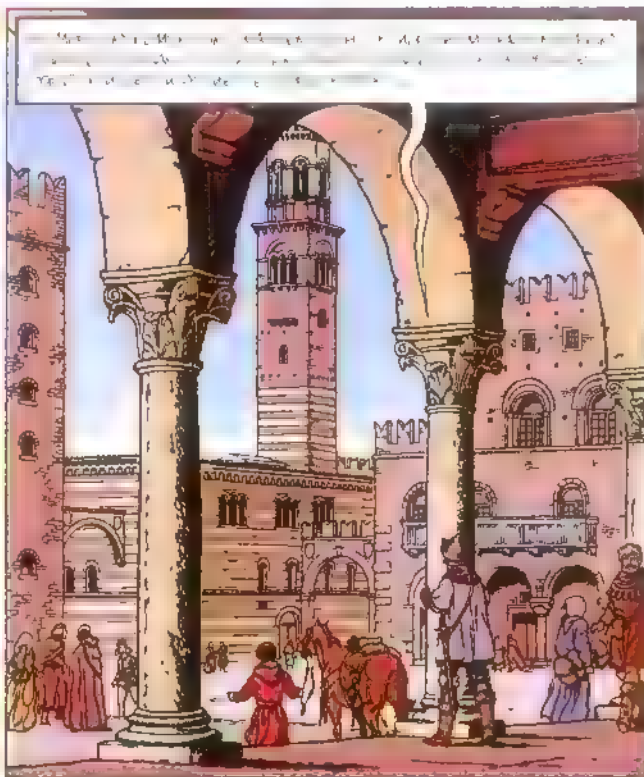
K BEN DANSE JAVEN G
DE P. NDEE JIJ H
HEE JANTAN WORDEN
DE SOERO NDE
STREKEN MET BECHERUNG

MOET ZIN WENTE TOI
DE PROUD A HET
STADHALL G. DAAR
RECHT JOOE J KUNN
HET MET WOREN

VASCO

EEN MIDDELEEUWS MYSTERIE
DAT MEN NIET MAG MISSEN
"DE BARONNEN" - NRS
VAN DE VASCO COLLECTIE

wordt vervolgd

BUDDY LONGWAY

DERIB

OP EENS WERD K OVERVAGEN
DOOR WOEDE EN DROEFHEID.
NET ALSOF MIJN VADER OP DAT
MOMENT JERTROK...

DE VADER WAS ONGETWIFELD NOG
MEER BEDROEFD DAN...

JE VRIEND HEEFT
GEEN KOORTS
MEER DE SCHADUW
VAN DE DOOD JERU-
BERT ZICH MIJ KAN
NU KALM RUSTEN...

DWAZE WIJSHEID WAS DE MERKWAARDIGSTE
PERSOON DIE K ONTMOET HEB... JE JERAN-
DERDE MET EEN VERBAZINDEWELLENDE SNE-
HEID VAN ONTWERP EN VAN HOUDING...

DE PIONIERSKARAVAN
KWAM MINDER SNEL VOORUIT
DAN AFZONDERL. JE RUITERS
EEN PAAR DAGEN LATER
NA EEN TOCHT DOOR SCHIT-
TERENDE LANDSCHAPPEN
HADDEN WE ZE INGEHAALD

IK HAD VOORREKEN MAAR ZELDEN
OPEEN PAARD GEZETEN. NA
DIE PAAR DAGEN RIJDEN WAS
K VOLKOMEN DOORGEZETEN...

IK WAS ZO MOE DAT IK NIET
DE KRACHT MEER HAD OM
TE DENKEN. EN DAT HAD IK
TOCH NOO...G...

DE REEST VAN DE TOCHT WAS ZWAAR. NOOIT HAD IK ZULKE STORMEN MEEGEMAACT EN IK HAD NIET KON-
NEN DENKEN DAT MENSEN EN DIEREN ZULKE BEPROEVINGEN Zouden KUNNEN DOORSTAAN...

HELAAS BEBOODTEN ER OOK ONGELUKKEN EN LANGS DE ROUTE ZIJN
DE SPOREN VAN DIE DRAMA'S NOG TE VINDEN...

ONZE EERSTE ONTMOETING MET INDIANEN WAS POSITIEF. WE BODEN ZE WAT STUKS VEE AAN, MESSEN, SPIEGELS EN
DEKENS, EN ZE WEREN ONS EEN GOEDE PLEK OM EEN FORT TE BOWEN...

WE MOEDTEN SNEL WERKEN WANT DE WINTER NADERDE... OMNIOW

KON IK MIJ
VAK
ONDEFENDEN...
EN
IK DEED
HET MET
GENOEGEN

...
IK WAS
BIJNA
GELUKKIG.

BUDDY LONGWAY

"HOOKA-HEY"
DEEL 15 VAN MIJN AVONTUREN
IS PAS VERSCHENEN!

WE HADDEN GEWERKT A.B. PAARDEN EN TOEN DE EERSTE SNEEUW KWAM WAS HET FORT KLAAR.

HENRY, IK BEN ZO BLIJ... ONZE
EERSTE KIND ZAL GEBOREN
WORDEN IN EEN ECHT HUIS...

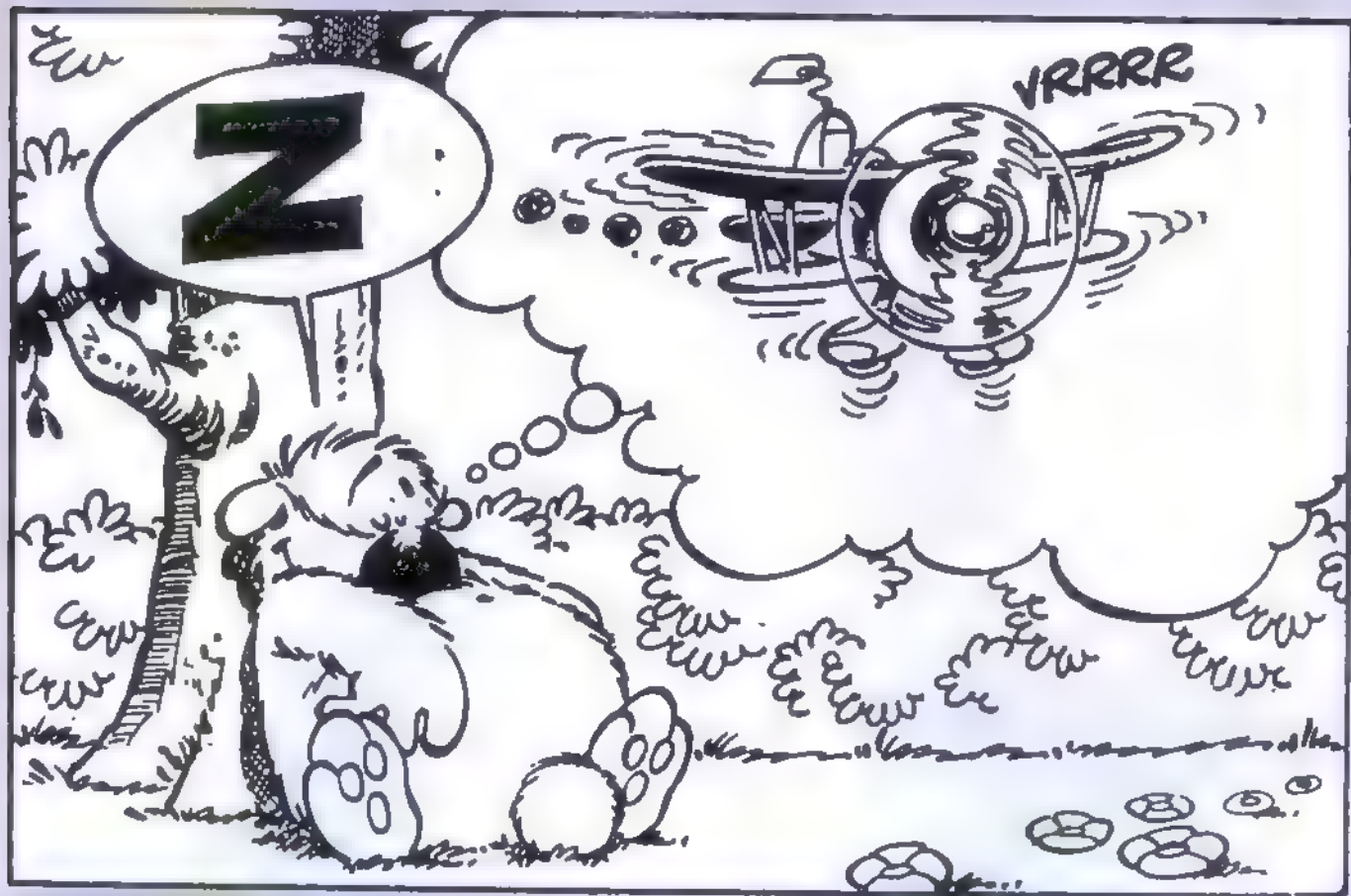
NU HET GROTE TIMMERWERK ACHTER DE RUG WAS, INTERESSEERDE HET
LEVEN OP HET FORT ME NIET MEER. IK GING LIEVER OP AVONTUUR LIE...

DE WINTER OVERLEVEN IN DIT LAND WAS VOOR MIJ EEN NIEUWE ZWARE ERVARING. IK ZWIERF WIKKADE EEND,
ACHTER HET WILD AAN EN WIST NIET EENS WAAR IK WAS. OP EEN OCHTEND HOORDE IK EEN BEKEND GELUID...

K
KON
NIET
ANDERS,
BUDDY...
OP
EEN
DAG
ZUL
JE
HEM
BEGRIJ-
PEN
...

ANDERE KOLONISTEN WAREN OOK BEZIG EEN FORT TE BOUWEN MAAR ZE WAREN OVERVALLEN DOOR DE
WINTER... IK WAS BLIJ DAT IK HEN KON HELPEN...

Droom je steeds hetzelfde?

Vooral psychologen houden zich graag bezig met dromen. Ze spreken elkaar in dat verband heel graag tegen: volgens sommigen zijn dromen enkel symbolen voor de gemoedstoestand waarin je je bevindt. Volgens anderen zijn dromen dan weer signalen die het onderbewuste aan de geest toestuurt. Nu lijkt een diepgaande studie te bewijzen dat dromen, en vooral terugkerende dromen, inderdaad 'boodschappen aan jezelf zijn.

Onderzoekers bestudeerden 30 proefpersonen die steeds weer hetzelfde droomden, 18 mensen die terugkerende dromen hadden en nu niet langer, en 19 proefkonijnen die nooit een terugkerende droom hadden.

De proefpersonen die regelmatig hetzelfde dromen vertelden bovendien gedetailleerd hun dromen aan een ploeg van psychologen. Daarna werden vragen over deze dromen gesteld.

Het onderzoek heeft bijna twee jaar in beslag genomen en werpt een nieuw licht op het belang van dromen in ons leven.

Gelukkiger

Mensen die een tijdlang terugke-

rende dromen hadden en nu niet meer, lijken gelukkiger te zijn en nu ook «vrolijker» te dromen. Mensen die nog altijd terugkerende dromen hebben, hebben de neiging tot somberheid en zenuwziekte.

«Het is namelijk zo dat je je voelt zoals je dromen je voorspiegelen hoe je je voelt», verklaart Donald Dowden, de leider van de groep psychologen. «Een droom die steeds terugkeert betekent dat je met een persoonlijk probleem worstelt dat je niet opgelost kunt krijgen».

Nog opvallender is dat mensen die vroeger terugkerende dromen hadden en nu niet meer, bevestigden dat ze «voelden dat er iets ging veranderen in hun droom», of dat ze «een OPLOSSING aangereikt kregen van een of andere kracht».

Daarna verdwenen de terugkerende dromen en voelden ze zich stukken beter.

Sterker nog: mensen die ooit terugkerende dromen hadden en nu niet meer, blijken tijdens tests positiever te reageren dan mensen die nooit een terugkerende droom hadden.

«Het blijkt dus wel degelijk dat

het niet meer terugkeren van een droom betekent dat je een persoonlijk probleem hebt kunnen oplossen», is een van de eindconclusies van het lijvige rapport.

«Dromen geven je de kans om een overwinning op jezelf te behalen».

Oefenen op dromen

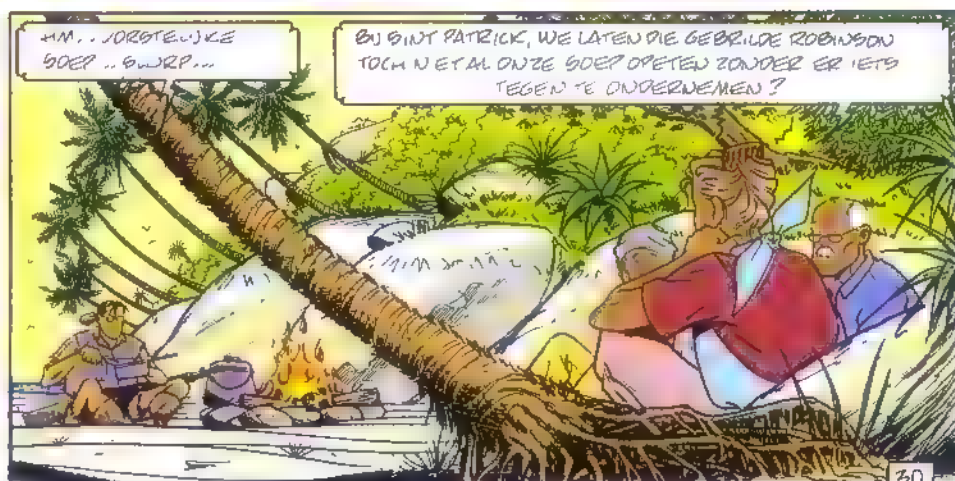
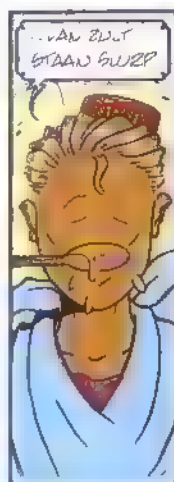
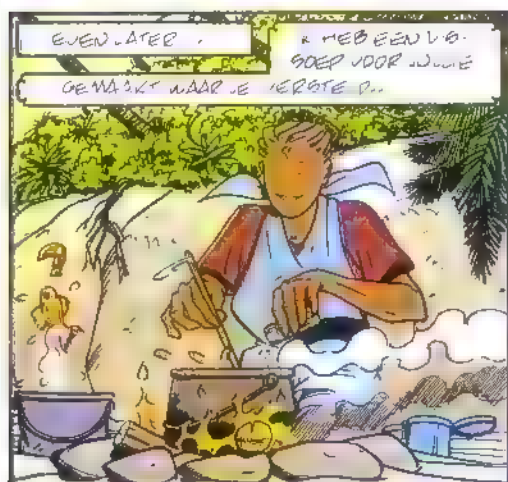
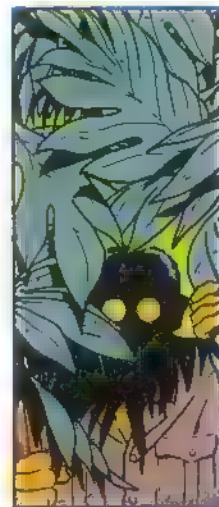
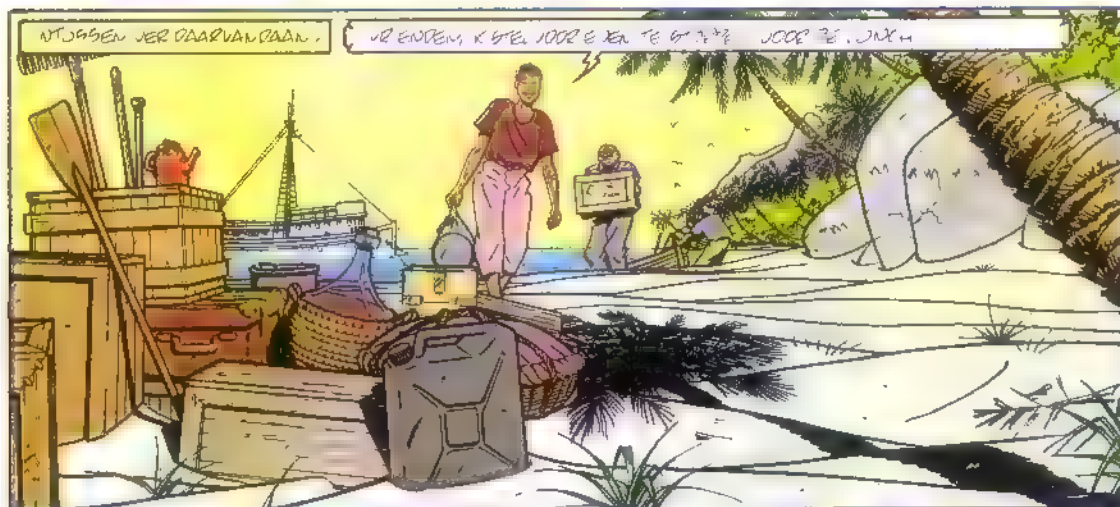
Gesterkt door dit besluit, gaven de psychologen aan de groep die nog steeds leed aan terugkerende dromen een **trainingsprogramma** mee dat moet helpen om de problematiek die zich achter de droom verschuilt op te lossen.

En wat bleek? Na een half jaar had 70 procent van deze dromers geen terugkerende dromen meer.

«Slapen kun je dus gebruiken als een middel om aan jezelf te werken», is de eindzin van het rapport.

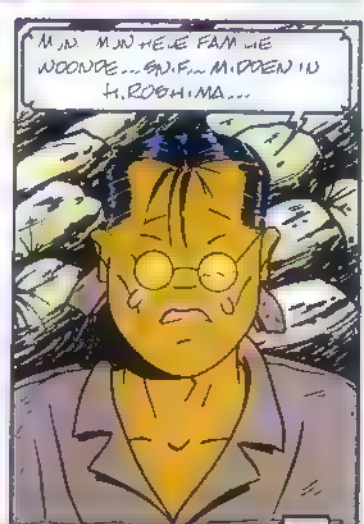
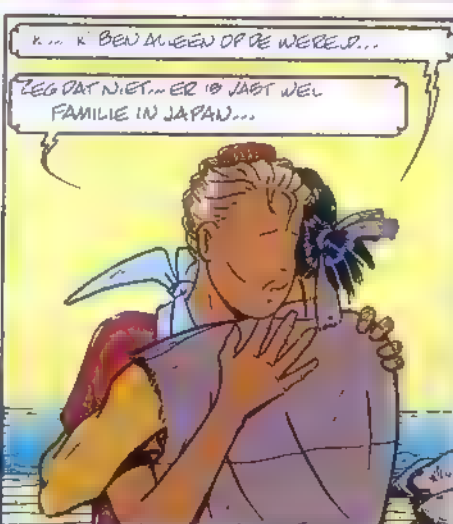
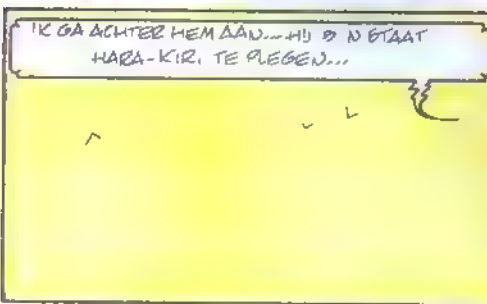
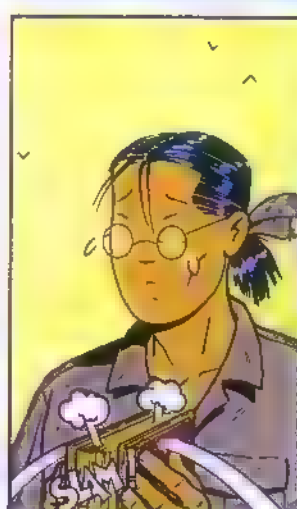
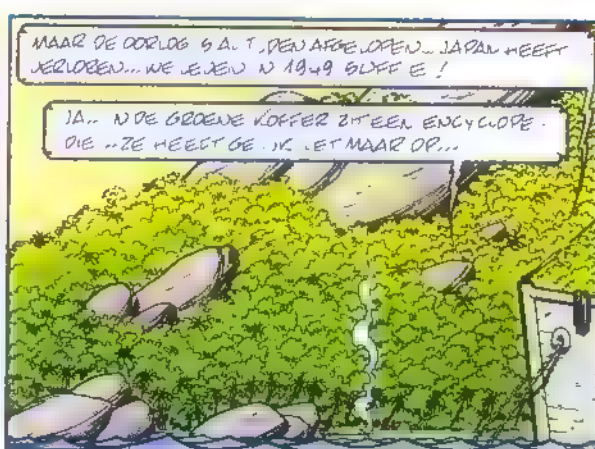
Wat een idee!

Nou ga ik proberen een paar weken lang te dromen dat de Baas me opslag geeft. 'ns Kijken of dat zal lukken...

SAMENVATTING: Na is erin geslaagd Adler te bereiken en legt hem de situatie uit. Adler moet zelf de «rebellen» aanvaarden en hij realiseert zich dat Maya's toeste geraakt werd Maya verslagen? Het is haast niet te geloven.

DE SCHUILPLAATS VAN DE KATANA

ADLER

DE DAG VAAAROP...

“OM TOEGE ER EN MENDEENS WAT JE OPD + VERLOREN E AND VEE?”

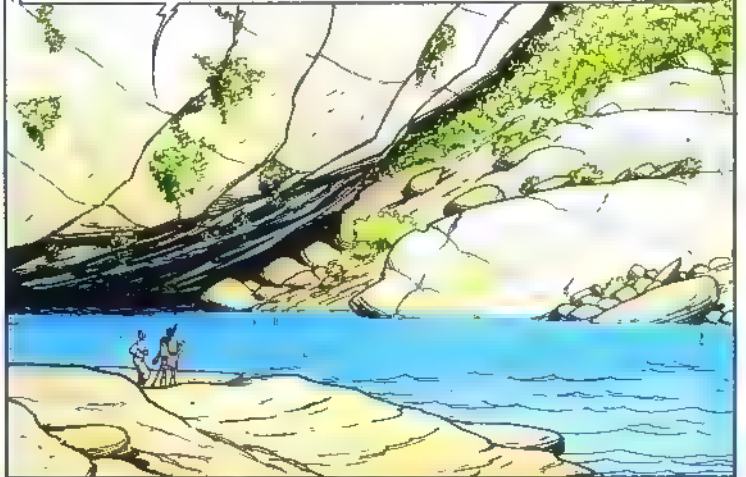
“DAROM HEBBEN WE DE EXPLO
SEVEN MEEGENOMEN.” V
BART JA, DE N EENWO PRIGHE
KOM JERE EEND OP
AS. COLLEF.

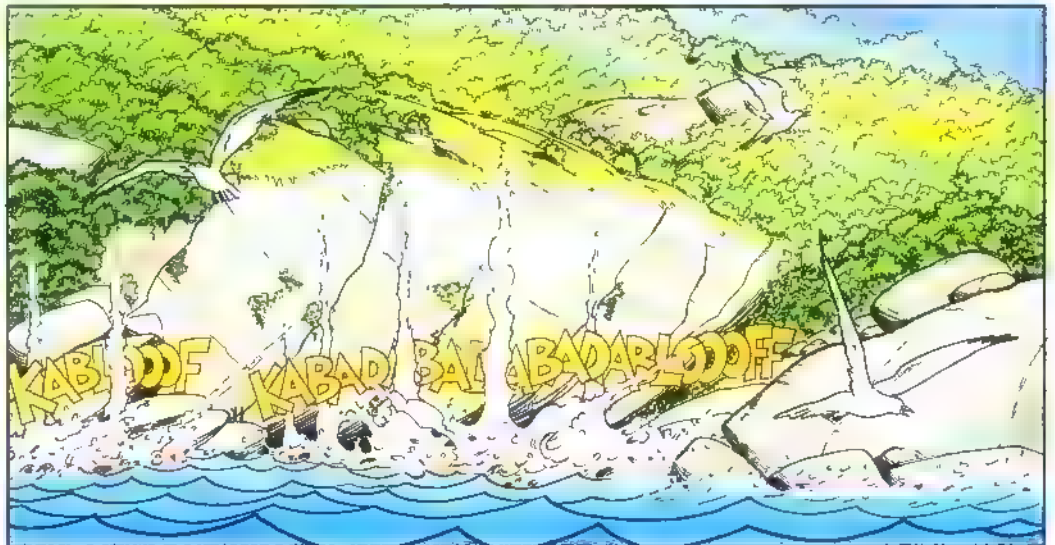
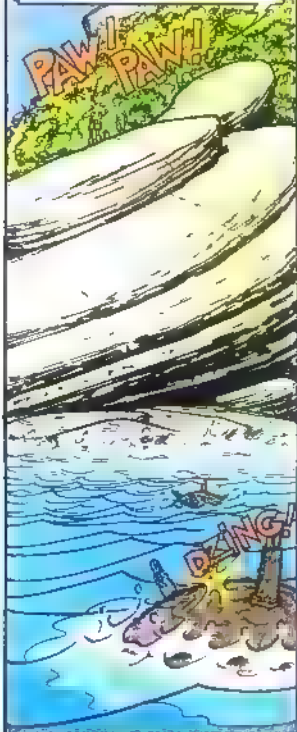
EEN SPREEKWOORD
ZEET: “NIEUWBOERD
HE DER OUGEDULD
MAKEN DE JEDOU
TOT WAT ZE IS
AH... WE Z NER

OH... WAT EEN PANORAMA WAT EEN HEERLIJKE PLEK... ZO
V.D. RUSTEN REDE...

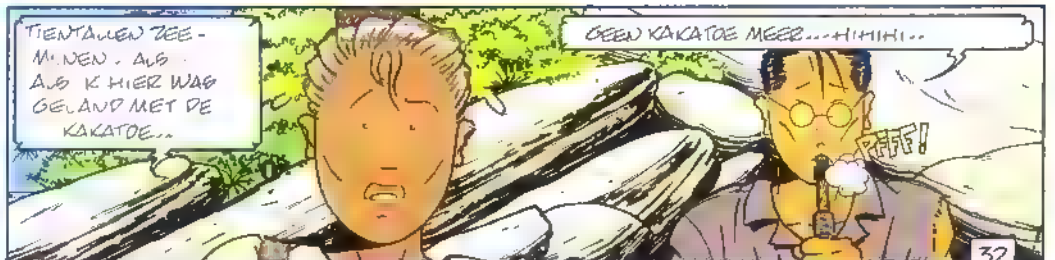

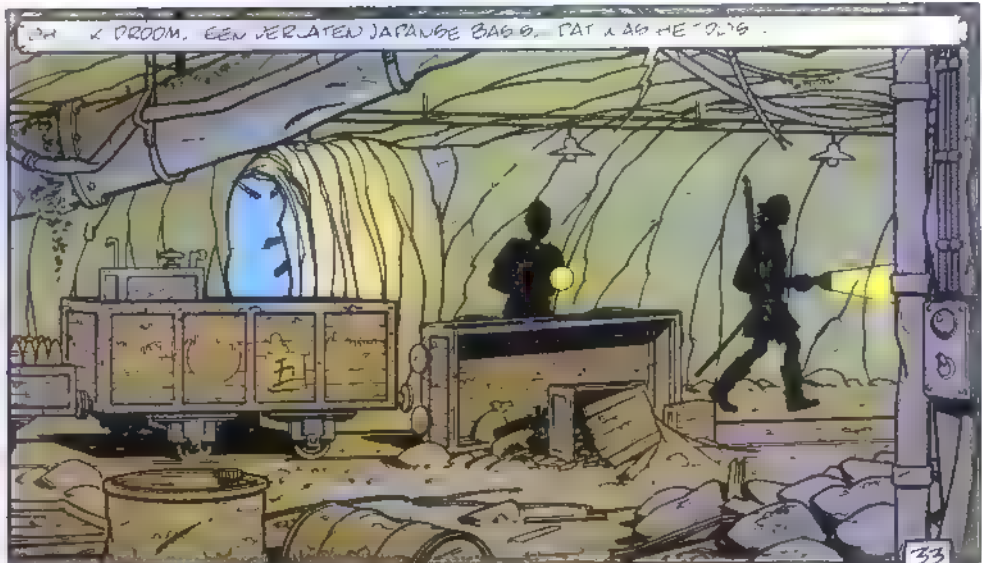
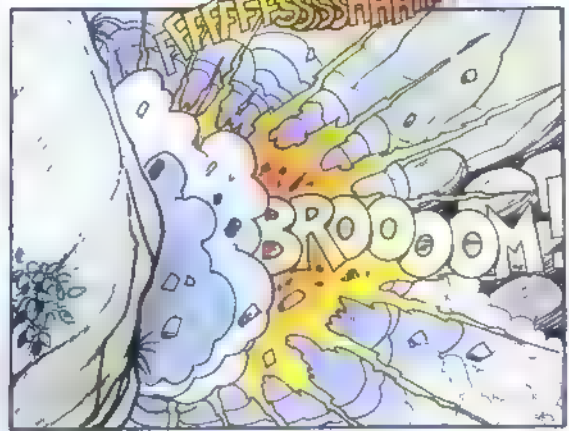
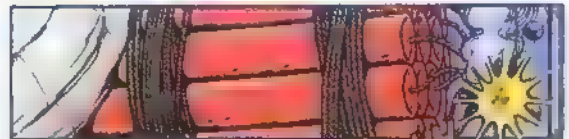
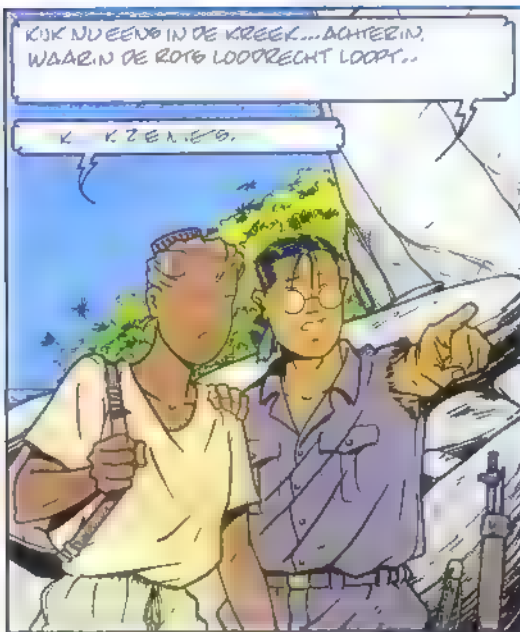
“JA... JEGT A
K... MAAR EENS NAAR
HE WATER

TIENTALEN ZEE-
MINEN. ALS
ALS K HIER WAG
GELAND MET DE
KAKATOE...

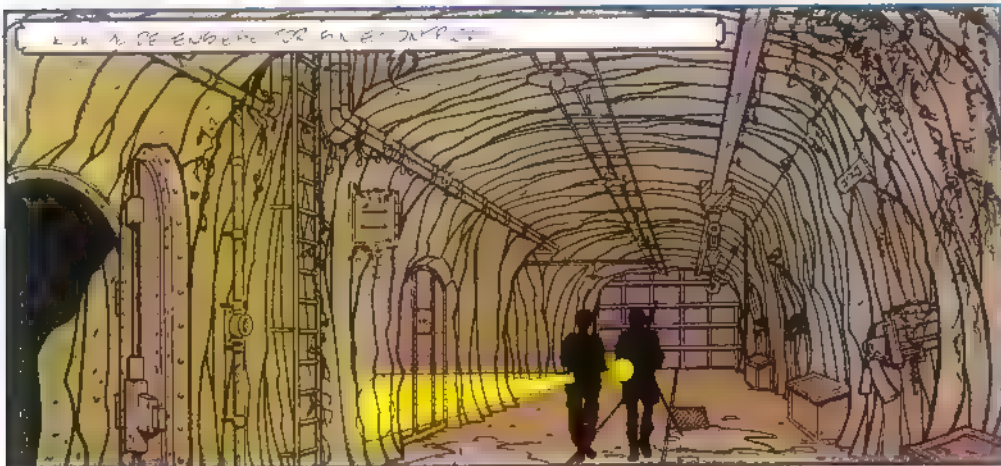
GEEN KAKATOE MEER... HIIHI...

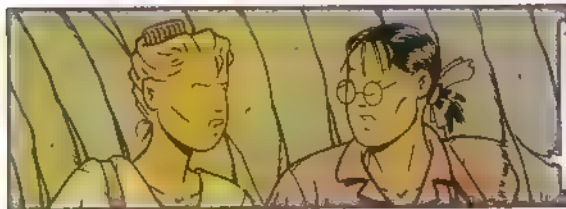
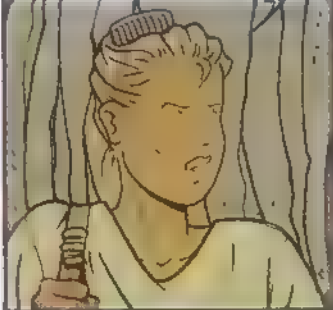

ADLER

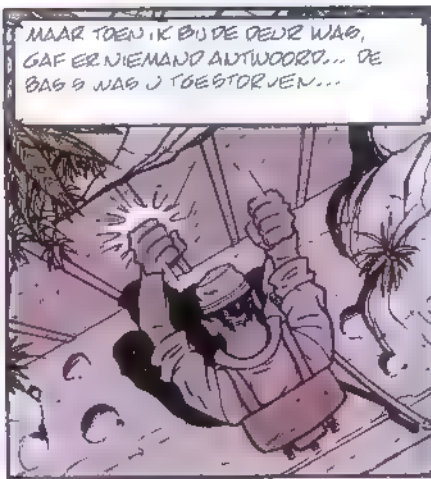
MAAR TORU... WAT BEDELT JE... WAT IS HIER GEBEDRO? HOE KOMT HET DAT JIJ ALLEEN OVER BENT?

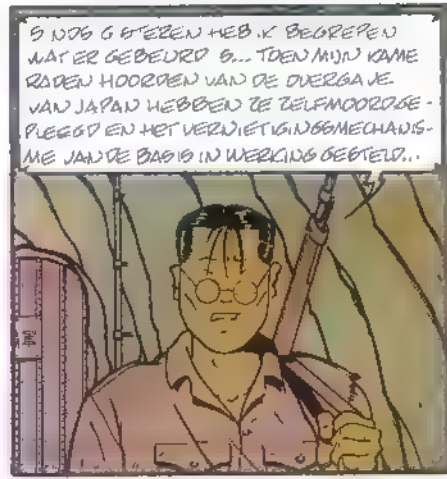
15 AUGUSTUS 1945 ZAL IK MIJN HELE LEVEN ONTHOUDEN... IK HAD DE BASIS VERLATEN OM WAT WILD TE JAGEN. UIT VOORZICHTIGHEID EN OM DE BASIS ULTRA-GEHEIM TE HOUDEN, GINGEN WE SLECHTS ÉÉN VOOR ÉÉN NAAR BUITEN... DIE DAG, TOEN IK TERUGKWAM VAN DE JACHT, HOORDE IK ZWAAR GEROMMEL DIER IN DE BERGEN... ER KWAM ROOK UIT DE OPEN NOEN IN DE BASIS...

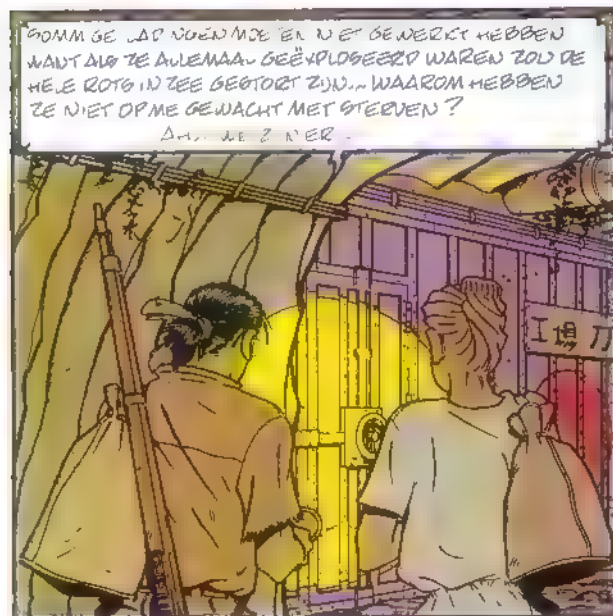
K WAASTE ME TERUG...

MAAR TOEN IK BIJ DE DEUR WAS, GAF ER NIEMAND ANTWOORD... DE BASIS WAS U TOEGESTORVEN...

SIJNOS GEFEREN HEB IK BEGRIEPEN WAT ER GEBEDRO G... TOEN MIJN KOME RADEN HOORDE VAN DE OVERGA JE VAN JAPAN HEBBEN ZE ZELFMOORDE PLEGGD EN HET VERDIETINGSMECHANISME VAN DE BASIS IN WERKING GEGELD...

SOMME DE LAP NOEMDE EN NIET GEWERKT HEBBEN WANT ALZ ZE ALLEMAAN GEËXPLODGEED WAREN ZOD DE HELE ROTZ IN ZEE GEORTZ ZIJN... WAAROM HEBBEN ZE NIET OP ME GEWACHT MET STEVEN?

AN... NE Z'NER...

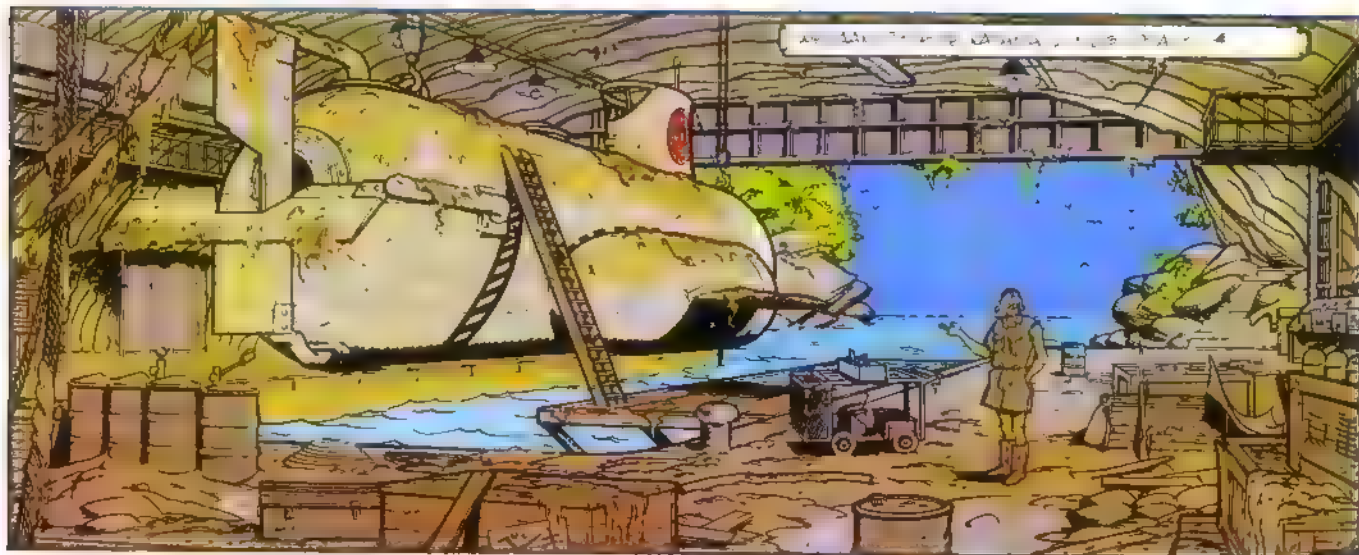

ACHTER DEZE DEUR BEVINDT ZICH DE REDEN VAN DEZE GEHEIME BASIS. WACHT, IK ZAL DE HANDBEDIENING VAN DE BUITENDEUR GEBRUIKEN... DAN KUN JE BETER ZIEN...

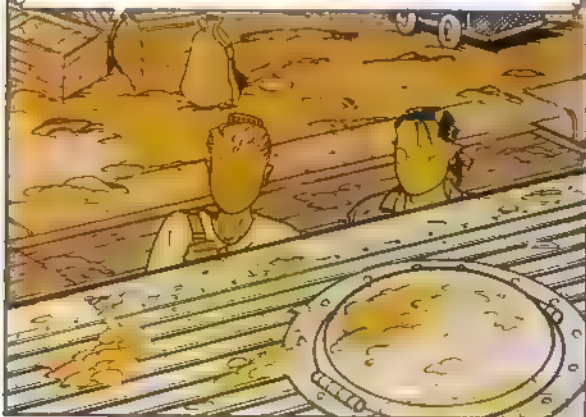

EVEN LATER...

NE... NEE MAAR...

ZO. REIKT HET EEN KNIET EEN WENE
ONDERZIEK. JAA, EEN ONDERZIEKEND MODEL MAAR
ZIE EEN KNIET EEN WENE

JE WEEFT HET WAT JE ZEEF
DE KATANA EN HET PEPETE
DE HEM GECONSTRUEERD
DOOR DE BESTE SPESIAALISTEN
VAN MITSUBISHI...

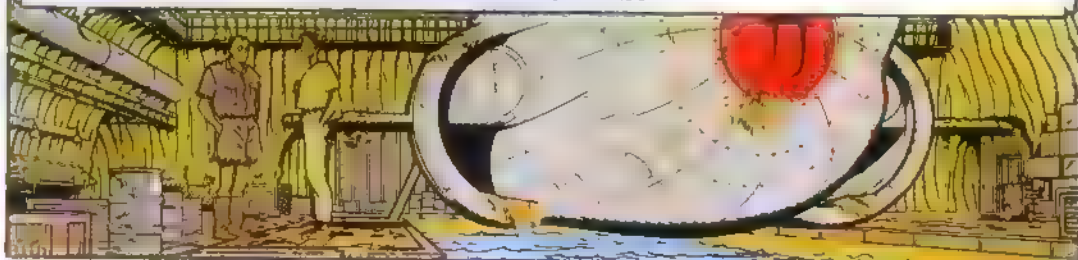

JA, EEN HET ZIEF ONTE GEEF
BIE DIT KE ZIEF DE ADMIRAAL
SEK NA EN DE EERSTED WAARDIGE
NAAM VAN MITSUBISHI WAREN
OP DE HOOGTE... HOR KISHI DE ONT-
WERPER VAN DE BEFAAMDE ZEEF,
HEEFT HEM ZELF ONTWERPEN, OM
HEM EEN ZO GEËNDOOMLIJD MOGE-
LIJK MODEL TE GEVEN. HIJ WAS ZO
MENSBAAR DAT TWEE PERSONEN
HEM KONDE BEDIENEN. BOVEN-
DIEN WERD ER EEN NIEUW SOORT
COMPACTE BRANSTOF IN GETEST
DIE HEEL WEINIG RUIMTE INNAM,
ZODAT HIJ ZEER LANGE TIJD ZONDER
AANLEGPLAATSE KON... HIJ HAD DE
VJAND TOT IN ZIJNE EIGEN HAVENS
KUNNEN TREFFEN...

JE HEBT GELIJK... K
HAD GELOOF IN DEER
MIJN MOND KUNNEN
HOUDEN...

NEERZAAD... EN DAT GLOOFT NIE AUW... DE GOWAR... GEEF DE MITSUBISHI 'ORFEDS VAN DEEL B' EN
GEWONE DUKKRACHT WAREN DE JAREN MET EEN NIEUW SOORT ERKLOST EN MET BU TENGEWONE
VERWOESTENDE KRACHT... TENDELOTTE WAS DE LEEGERING NAAR T DE BEPANTERING WAS GANEN-
GEGIED A STAAT DE ENORME ORUK VAN GRAVATEN EN DEPEBOMMEN TE NEERSTAAN... HERNIE
HADDEN WE KUNNEN OEBWINDEN! HELAAS, EN JE WEEFT WAAROM, HEBBEN WE GEELD TIJD
GEKREGEN HEM TE GEBRUIKEN...

JA, EC

EN JE NIVEAUTEK
WE HADDEN HUN
...KEN MOETEN JULEN

DE? A JE DAD S HADTEN W'E EEN KLE NE
TEMPEL... ONGETWJFELD HEBBEN TE
DAAR ZELFMOORDO GEPLEEGD...

IN HET KAMP,

TE EEN MENGSA B
EEN BOODSCHAP VAN
...REKSA B NIECH NIEUW.

* KATANA : SOORT JAPANESE SABER.

wordt vervolgd

*Elke ingenieur begon zijn carrière
als spelend kind.*

LEGO® TECHNIC is de beste kennismaking met de techniek. Eerst bouw je volgens plan. Dan laat je je fantasie de vrije loop. Alles is mogelijk voor jonge bouwmeesters van 7 tot 16 jaar. Bovendien: alle gewone LEGO bouw-elementen passen op LEGO TECHNIC.

Technic

Een plezierige uitdaging voor jonge talenten.

BON voor een gratis katalogus met het complete LEGO® assortiment.

Invullen, voerende frankeren en opsturen naar
LEGO, Postbus 59, 1940 Zaventem.

Naam Voornaam

Straat nr bus

Postcode Plaats

© 1987 LEGO Groep * LEGO een gedeponeerd handelsmerk

Grote wedstrijd

200 jaar Toerisme in ZWITSERLAND

REIZEN
TE
WINNEN!

Eerste proef:
DEZE WEEK!

Tweede proef:
**VOLGENDE
WEEK**

NEEM DEEL!

ONZE PRIJZEN:

Voor onze Belgische lezers:

2 weken van 3 tot 15 augustus naar de engelse les in de «Wessex Academy»
in Lausanne voor een jongen of een meisje van 14 tot 18 jaar.

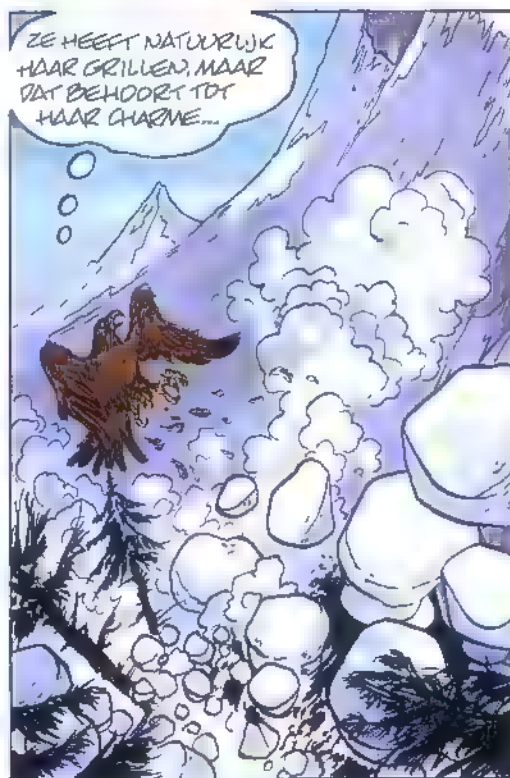
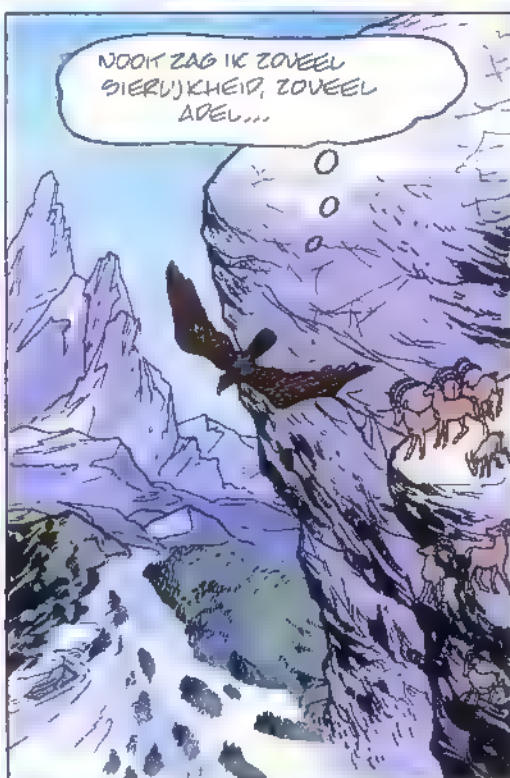
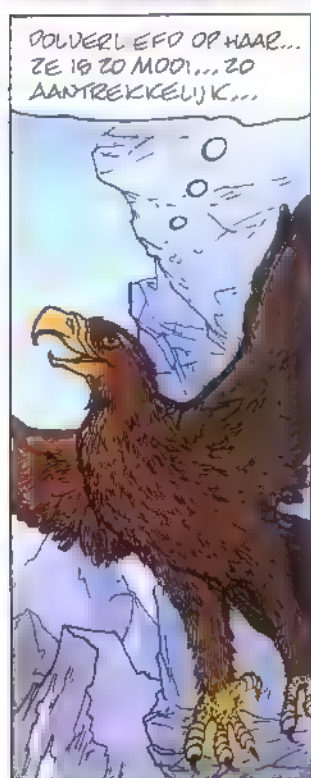
Voor onze Hollandse lezers:

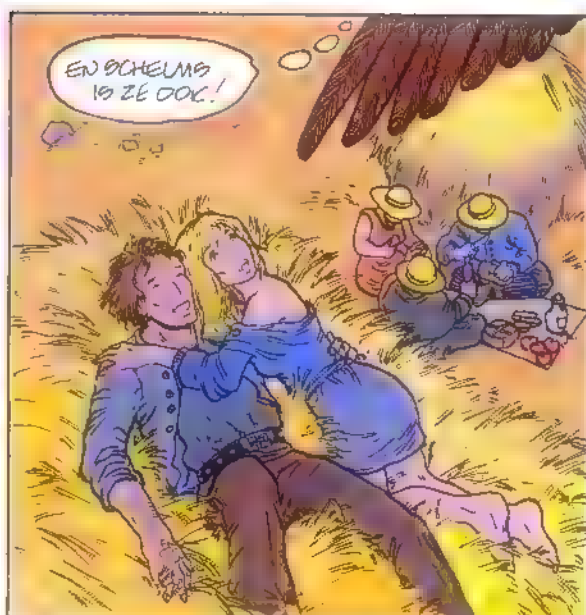
26 dagen vanaf 26 juli tot 20 augustus naar de franse les in de «Chantemerleschool»
te Blonay (Montreux) voor een jongen of een meisje tussen 7 en 16 jaar.

MET MEDEWERKING VAN HET NATIONAAL ZWITSERS VERKEERSBUREAU

EEN GEKKE, GEKKE LIEFDE...

200 JAAR TOEF

Zwitserland, dat
toeristenland
bij uitstek,
was ongetwijfeld het
eerste Europese land
dat ontsloten werd voor
het toerisme in al zijn
vormen.

Al twee eeuwen
lang is het een
geliefkoosde
bestemming voor
reizigers uit de hele
wereld. De grootse
berglandschappen, de
romantische meren, het
rijke culturele verleden
en vooral de warme
ontvangst van de
bewoners
maken het tot
een land
waar het goed
toeven is. Er zijn maar
weinig streken waar je
zowel wintersport als
zomertoerisme kunt
bedrijven, en de
mogelijkheden voor
steeds nieuwe
ontdekking zijn
onuitputtelijk. Weinig
landen
hebben ook zo'n
goede toeristische
infrastructuur, die zo
volledig is aangepast
aan de
wensen van de
gasten. Tweehonderd
jaar voortdurende zorg
zijn daar
debet aan. En
die kunnen wij
illustreeren
met een paar
anecdotes geput uit de
geschiedenis en de
bekoorlijke Zwitserse
tradities.

J.L.-L.

DE ALPENHOORN

De Alpenhoorn, sinds onheugelijke tijden bekend, was in de loop der eeuwen wat in de vergetelheid geraakt. In 1805 herstelde een groot herdersfeest in Unspunnen, waar meer dan 3.000 deelnemers uit het Europa aanwezig waren, het instrument opeens weer in ere. De aubade die bij die gelegenheid gegeven werd door twee blazers had zoveel succes dat er drie jaar later een nog overweldigender feest werd aangericht. Om de Zwitsers aan te moedigen het instrument te bespelen deelde de regering in Bern in 1820 gratis hoorns uit aan belangstellenden, en organiseerde ze cursussen. In 1868 werd de componist Johannes Brahms, die door de Alpen reisde, zo getroffen door het geluid, dat hij besloot het op te nemen in zijn Symphonie nr. 1 in Ut mineur. Ook nu nog weerklinkt de enorme hoorn over de Alpenweiden en er is geen folkloristische manifestatie waar hij niet bij aanwezig is. Er zijn in Zwitserland nog een twaalfstal handwerklieden die Alpenhoorns vervaardigen in maten tussen de 2 en 14 meter. Het bespelen leer je vooral van ervaren blazers, maar er is ook een speciale school in Sorensberg. Eens in de vijf jaar is er een groot festival op de Pilatus, bij Luzern, waar een honderdtal Alpenhoorns te beluisteren valt van de allerkleinste tot de meest bovenmaatse. Het eerstvolgende is in 1991. Maar degenen die het geluid van de Alpenhoorn niet kennen krijgen dit jaar de kans het vaak te horen. 1987 is uitgeroepen tot het «Jaar van de Volksmuziek». En in Zwitserland is er geen volksmuziek denkbaar zonder Alpenhoorn!

DE GOEDE GAVEN VAN DE MELK...

Vanaf het midden van de vorige eeuw kwamen heel wat toeristen naar Zwitserland met het oog op hun gezondheid. Ze deden er melk- en melkweikuren. Degenen met zwakke zenuwen ademden elke dag een paar seconden lang de geurige stal-lucht in, die als een heel doeltreffend middel werd beschouwd. Om vieze voeten te voorkomen stelden hoteliers speciale kamers ter beschikking waarin ze regelmatig verse mest in een tonnetje kwamen afleveren. Deze geurige kuur ging meestal gepaard met een dieet op basis van melkweide. Dat afvalproduct van melk na de kaasfabricage werd bovendien nog onderscheiden naar de herkomst, koe, geit of schape. Tegenwoordig stellen toeristen zich niet meer bloot aan de weinig smakelijke geuren van de stal. Melk en wei worden echter nog steeds gewaardeerd. Gasten in Breiten (Wallis), Lustmühle en Wienacht (Apenzell), Weggis (Luzern) en Brenganzona (Tessin) kunnen elke ochtend verse porties krijgen. Als je ondanks alles meent het niet zonder die witte weelde te kunnen stellen, dan verhindert je niets om ervan te proeven tijdens een tocht door de Alpen, als je er in een van de vele schilderachtige boerderijen langs de route neerstrijkt. Tenslotte, het is niet toevallig dat het grootste deel van de Zwitserse boeren over een onverwoestbare gezondheid beschikt!

ISME IN ZWITSERLAND

EEN PIJL, EEN APPEL EN WAT VRAAGTEKENS

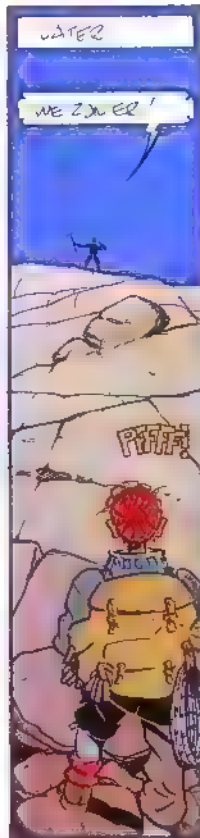
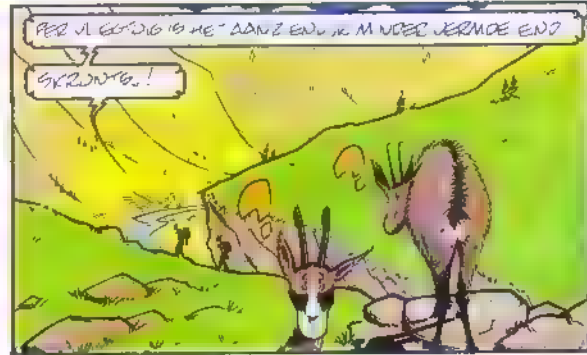
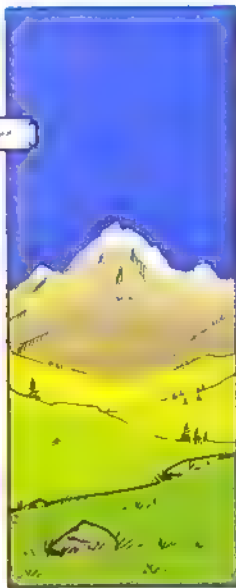
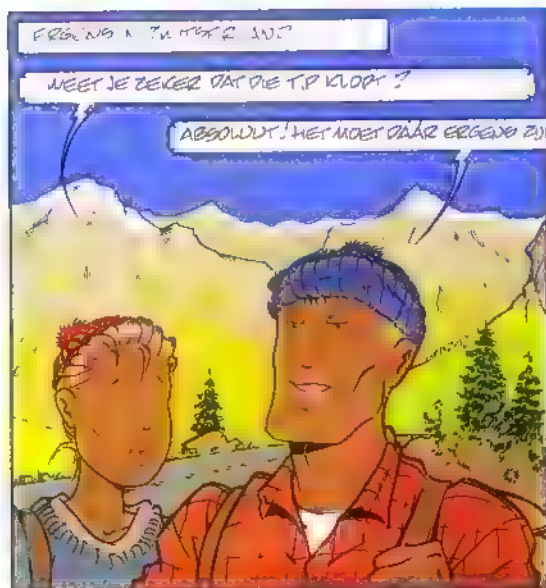
Als er één Zwitserse beroemdheid genoemd moet worden dan is dat zonder twijfel Willem Tell. Merkwaardig genoeg, zoals je deze week kunt lezen in het verhaal van Yves Duval en Thierry Cayman, is die nationale held geschapen door een Duitser die nooit in Zwitserland is geweest. De grote dramaturg Friedrich Schiller heeft hem tot een held gemaakt naar een idee van zijn vriend Goethe. Vóór 1804, het jaar waarin het toneelstuk verscheen, had geen Zwitser ooit van Wilhelm Tell gehoord... Het stuk werd over de hele wereld gespeeld met enorm succes. De componist Rossini maakte er een opera van, waarvan de ouverture tot de populaire klassieken is gaan behoren. Toen de Zwitsers eenmaal een kennelijk beroemde «nationale held» bezaten, trachtten ze tevergeefs de historische werkelijkheid van zijn bestaan aan te tonen. Toen hij inmiddels het symbool van de Onafhankelijkheid was geworden, kreeg hij ook een aantal plaatsen toegewezen waar hij geleefd zou hebben. Zo wordt er verteld dat het kapelletje in een dorpje bij Bürglen gebouwd is op de plek waar zijn geboortehuis stond. In het vredige stadje Altdorf is een standbeeld opgericht op het plein waar de befaamde episode met de appel zich moet hebben afgespeeld. Een toren, voorzien van een geschilderde «beeldroman» van de legende staat op de plek waar de zoon van Wilhelm Tell zou zijn vastgebonden. Overal getuigen kapellen, torens en monumenten van de heldendaden van de grote figuur. Op de oevers van de Schächenbeek herdenkt een kruis zijn verdwijning. Op die plek wilde hij een kind van de verdrinkingsdood redden en kwam daarbij om. Natuurlijk werd zijn lichaam meegevoerd door de stroom en nooit gevonden... Maar de Zwitsers zijn niet ondankbaar. Op een enorme steen, 26 meter boven het Vierwoudstedenmeer vlakbij de Rütli-weide, waar de eerste Eedgenoten bijeenkwamen om te zweren de onderdrukkers te verjagen, staat in reusachtige letters te lezen: «De Oerkantons, aan Schiller, de dichter van Tell, 1859». En dat waren ze hem inderdaad wel verschuldigd. Sinds 1912 wordt het stuk van Schiller elke zomer gespeeld bij het meer van Interlaken. Een boer uit de streek zorgt voor de geiten, paarden en de hond die nodig zijn. Zo'n 300 plaatselijke acteurs doen mee aan het schouwspel dat meer dan drie uur duurt en 19 weken lang elke donderdag en zaterdag opgevoerd wordt.

HET ZWITSERSE CHALET

De ontdekking van de landelijke bouwkunst was een van de treffendste indrukken die de reizigers in de afgelopen eeuwen overhielden aan hun verblijf in de Zwitserse Alpen. Vooral de schitterende boerderijen van Wallis en het Berner Oberland bekoorden de bezoekers. Zo ontstonden er aan het eind van de 18e eeuw in de parken van vele Europese kastelen houten paviljoenen die daarop geïnspireerd waren. Al in 1803 liet Joséphine de Beauharnais, toekomstig keizerin van Frankrijk, een chalet in Berner stijl bouwen bij haar residentie Malmaison, ten westen van Parijs, waar ze een aantal herders installeerde die als opdracht hadden voor een kudde schapen te zorgen. Een paar jaar later liet koningin Victoria voor haar kinderen een Zwitsers chalet bouwen in het park van Osborne House in Londen, waarmee ze een hele mode van «shallies» in Engeland ontketende... Vandaag nog ontdekt de reiziger in Zwitserland vele van die typische bouwsels in de Vooralpen, de Alpen en de Jura. Vooral in Stein am Rhein en in Stammheim vind je de mooiste types in originele staat bewaard. Andere schilderachtige dorpen als Ernen in Wallis en Sonongo in Tessin getuigen ook van de verdiensten van deze bouwkunst. In het Berner Oberland zijn ook in moderne gebouwen invloeden van die stijl te vinden: overal gebeeldhouwde stukken hout, harmonisch gevormde balken, uitgesneden teksten in de gevels... Het openluchtmuseum van Ballenberg, vlakbij Brienz, biedt een goed overzicht van de verschillende types Zwitserse chalets. Oude huizen uit alle streken zijn hier nauwgezet nagebouwd. Als je in de buurt komt, ga er dan heen! Het is elke dag open van april tot en met oktober.

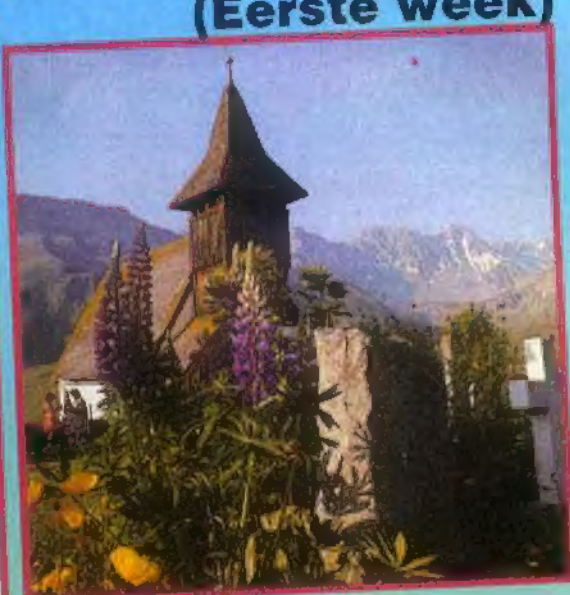

Grote wedstrijd ZWITSERLAND

(Eerste week)

VERTREK MET VERLOF NAAR ZWITSERLAND

Vraag 1

Welk honderas wordt alleen gefokt in de Valais (Wallis)?

1. De bouvier van Bern
2. De Sint Bernard
3. De Hovaward

Vraag 2

De langste gletsjer van de Alpen bevindt zich in Zwitserland. Hoe luidt zijn naam?

1. De Aletsch-gletsjer
2. De Monte Rosa
3. De Matterhorn

Vraag 3

Schaffhouse heeft de bijzonderheid op de noorderoever te liggen van de

Rijn doch is geheel Zwitsers.

Bij het verlaten van de stad zetten de bezoekers grote ogen op bij het zien van een overrompelend natuurverschijnsel. Wat voor een verschijnsel?

1. Het versteende woud
2. De diepe ijskloven
3. De watervallen van de Rijn

Vraag 4

Welke Zwitserse stad werd «Het Protestantse Rome» genoemd?

1. Lausanne
2. Genève
3. Bazel

Vraag 5

In 1291 werd een pact getekend tus-

sen de kantons Uri, Schwyz en Unterwalden, dit bestempelt de geboorte van de Zwitserse Confederatie. Hoe noemt men dit pact?

1. Het eeuwige pact
2. Het pact van Schwyz
3. Het pact van de drie

Vraag 6

Johanna Spyri, een Zwitserse schrijfster, schreef een reeks kinderboeken die zich vooral afspeelden in het Graubunderland (Grisons). Hoe luidt de naam van haar jonge heldin?

1. Heida
2. Heidi
3. Hilde

HOE DEELNEMEN?

Door te antwoorden op het deelnemingsformulier op de 6 multiple choice vragen. Zend deze week niets terug. Wacht op de verschijning van de bijkomende proef en stuur dan alles te samen op vóór 28 april naar Grote Wedstrijd Zwitserland/Weekblad Kuifje.

Voor België:

Ter attentie van Mevr. HARMS, Nationaal Zwitsers Verkeersbureau, Koningsstraat 75, 1000 Brussel.

Voor Nederland:

Nationaal Zwitsers Verkeersbureau, Koningsplein 11, 1017 BB Amsterdam.

De bijkomende proef zal bestaan, uit een literaire tekst dat opgesteld moet worden aan de hand van foto's. De jury die de kandidaten zal beoordelen, zal bestaan uit vertegenwoordigers van het Zwitsers Verkeersbureau en scenaristen van het Weekblad Kuifje. De beslissingen van deze jury zijn onherroepelijk. De winnaars worden persoonlijk verwittigd en hun namen worden gepubliceerd in het Weekblad Kuifje. De prijzen kunnen niet geruild worden in geld. Door deelneming aan deze wedstrijd aanvaardt men het aanwezige reglement.

GROTE WEDSTRIJD ZWITSERLAND

Deelnemingsformulier

Op te sturen samen met de bijkomende proef (verschijnt volgende week) vóór 28 april 1987 datum poststempel.

Naam

Voornaam

Geboortedatum

Adres

Postcode

Plaats

Vraag 1 ☐

Vraag 2 ☐

Vraag 3 ☐

Vraag 4 ☐

Vraag 5 ☐

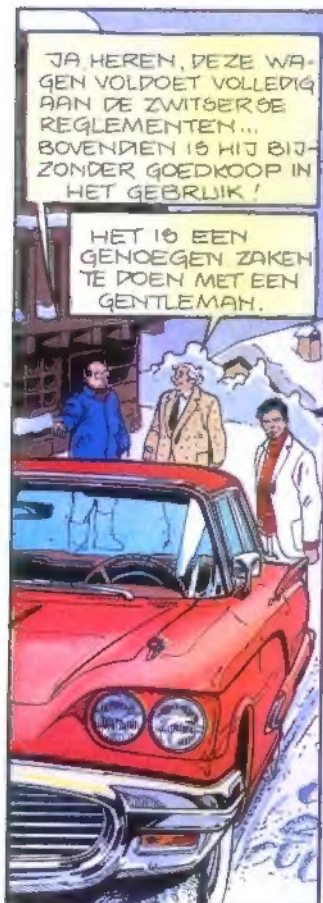
Vraag 6 ☐

DE BROKKENMAKERS

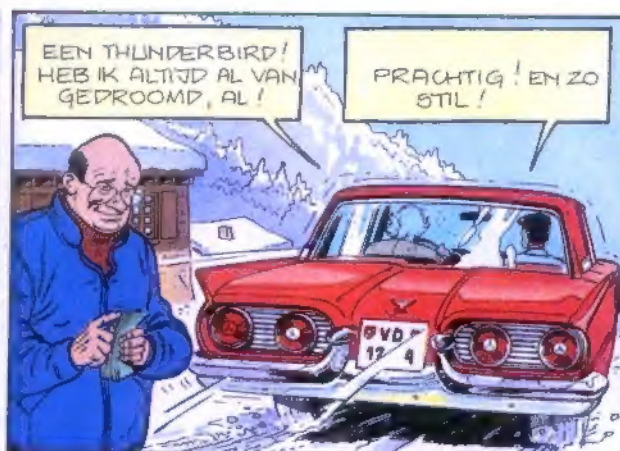
CHR. DENAYER

DE VERVUILER BETAALT

JA, HEREN, DEZE WAGEN VOLDOET VOLLEDIG AAN DE ZWITSERSE REGLEMENTEN... BOVENDIEN IS HIJ BIJZONDER GOEDKOOP IN HET GEBRUIK!

HET IS EEN GENOEGEN ZAKEN TE DOEN MET EEN GENTLEMAN.

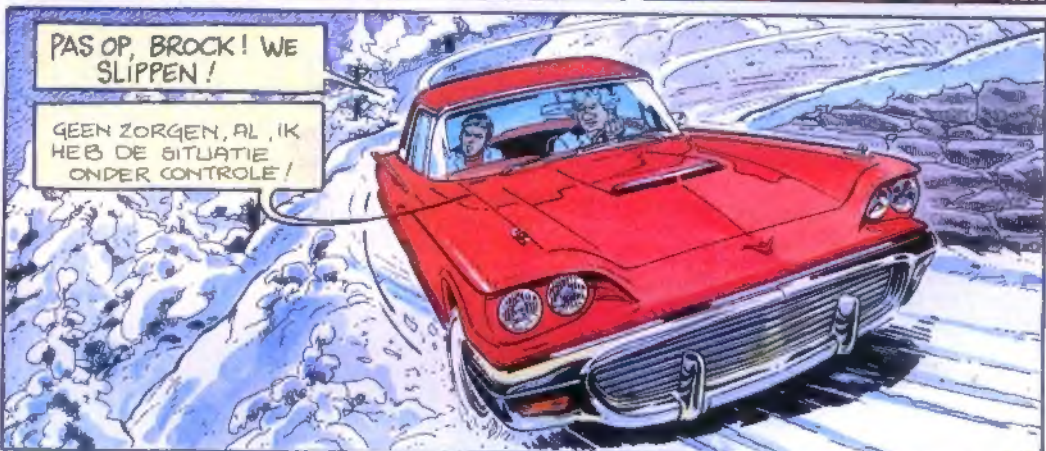
EEN THUNDERBIRD! HEB IK ALTIJD AL VAN GEDROOMD, AL!

PRACHTIG! EN ZO STIL!

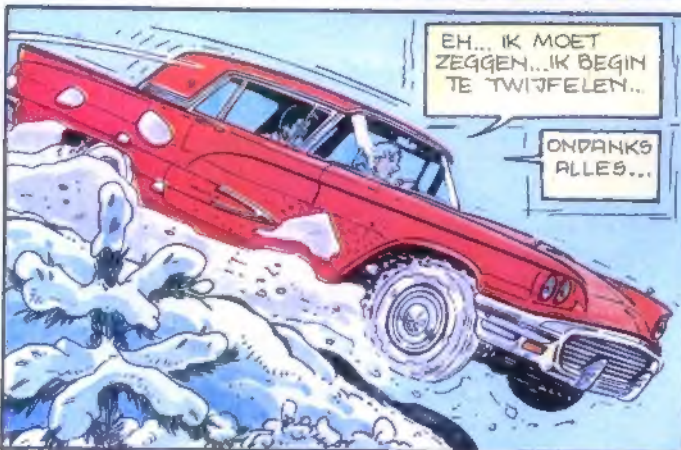
KIJK LIET, BROCK! DE HEL- LINGEN ZIJN HEEL WAT STEILER DAN IN SAN FRANCISCO!

STIL MAAR, JONGEN, DIE WAGEN IS MIJN SPECIALITEIT!

PAS OP, BROCK! WE SLIPPEN!

GEEN ZORGEN, AL, IK HEB DE SITUATIE ONDER CONTROLE!

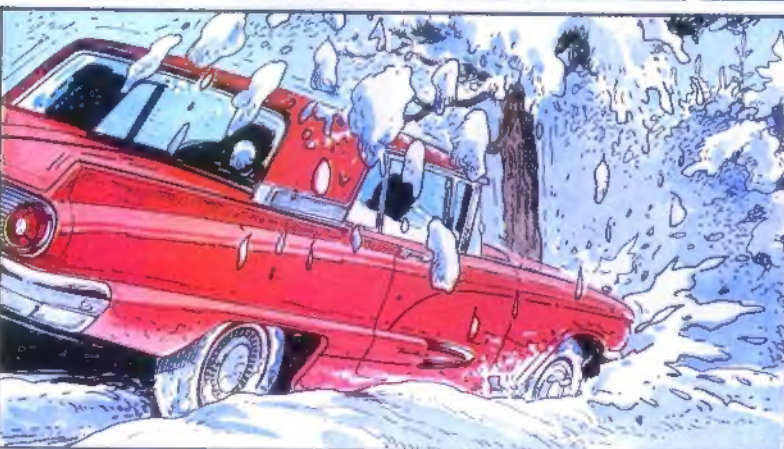

EH... IK MOET ZEGGEN... IK BEGIN TE TWIJFELEN...

ONDANKS ALLES...

GEBRUIK LIEVER JE REMMEN, BROCK! PAS 000000...

...GEWELDIG, DIE ZWITSERSE ANTI-VERVUILINGSNORMEN ZIJN NOG STRENGER DAN IN DE U.S.A.: ER IS NIET EENS EEN MOTOR!

IN JOUW HOOFD ZIT KENNELIJK OOK GEEN MOTOR! EN ONZE PORTEFOLIE IS KENNELIJK VERVUILD DOOR EEN OPLICHTER!

CHR. DENAYER - 87 -

Einde

De zwitserse precisie

Een ongemakkelijke positie

Het valt niet te verhelen: de Zwitsers, die lange tijd de grootste waren op het gebied van de fabricatie en verkoop van horloges, hebben tegenwoordig te maken met scherpe concurrentie van Japan — met vooral Seiko — en Amerika — met Timex. Het roemruchte digitale horloge heeft de uurwerkwereid op z'n kop gezet en veegde radertjes, tandwielen en wijzertjes van de baan, waardoor de Zwitserse horloge-industrie terrein verloor. De horlogemakers kunnen zich er niet langer tevreden mee stellen goede uurwerkmakers te zijn, ze moeten ook eersteklas elektronicamonteurs zijn. Dat neemt niet weg dat juist in Zwitserland, in 1957, het eerste horloge dat niet opgewonden hoefde te worden ontwikkeld, en kort daarna het eerste kwartshorloge, dankzij de onderzoekers van het Elektronisch Uurwerkcentrum in Neuchâtel. Vertrouwen in de Zwitserse «precisie» is terecht: dankzij handelsovereenkomsten, het openleggen van nieu-

we markten en specialisatie in «het betere horloge» blijft Zwitserland het land van het goede en mooie horloge.

Oude klok uit Neuchâtel

Een observatie-genie

Als je in het plaatsje Le Locle in het kanton Neuchâtel komt, een stadje van 14.000 inwoners, dat zijn bloei dankt aan de uurwerkindustrie, dan zullen ze je zeker het mooie verhaal van Daniel-Jean Richard (1665-1741) vertellen. Hij was een kundig handwerksman die hier een precisiewerkplaats opende. Als jongen werkte hij bij een smid toen een Engelse reiziger hem een horloge toevertrouwde om te repareren. Hij had dat nog nooit gedaan, en onderzocht het mechanisme zorgvuldig. Hij bestudeerde de verschillende tandwielen en slaagde erin het gebrek te herstellen. Tot tevredenheid van de klant. Zodra hij weg was wist Daniel-Jean uit zijn geheugen een horloge te maken dat precies gelijk was aan dat van de Brit. En zo, zegt de legende, werd hij «meester-horlogemaker».

ISSN 0023 - 5024

Het weekblad Kuifje moet verkocht worden tegen de verplichte prijs. Het mag niet in een leesmap, noch in huur gegeven worden, behalve wanneer de uitgever zijn toestemming heeft verleend. Tekeningen en manuscripten — niet door ons gevraagd — worden niet teruggezonden.

DE LOMBARD UITGAVEN

P.-H. Spaaklaan 1-11, 1070 Brussel — Prk. 000-0190916-20
Uitgever: Raymond LEBLANC, ls. Gerardlaan 9 - 1160 Brussel

Directeur: Guy LEBLANC

Redactie: J.-L. VERNAL, Martine VIENTE

Fotogravure: DE SCHUTTER N.V.

Offsetdruk: DE BIEVRE, p.v.b.a. - Brasschaat

Advertenties voor België: Tel.: 02/522.56.00

ABONNEMENT

GELDT NIET VOOR NEDERLAND

	BELGIË	BUITENLAND
		+ verzending
		TOTAAL
3 maanden (+ extra-nummer)	610 BF	—
6 maanden (+ 2 extra-nummers)	1.200 BF	840 BF
		2.040 BF

KUIFJE-NEDERLAND

Lombard Uitgaven Nederland B.V.

Postbus 341, 2100 AH Heemstede

Telefoon 023 - 290190 / 290192

ABONNEMENTSOPGAVE/KLACHTEN

P.V.O.-abonnements service

Postbus 77, 5126 ZH Gilze

Telefoon 01615-5925 toestel 411-412

Abonnementsprijs: 3 maanden: 32,50 fl.

6 maanden: 65 fl.

Adreswijziging: 4 weken van te voren schriftelijke opgave via wikkelt rond KUIFJE

Annuleringen: opzegging 4 weken vóór het einde van de abonnementsstermijn schriftelijk opgeven

ADVERTENTIES

Special Media b.v.

Postbus 3300, 1001 CA Amsterdam Telefoon: 020-222 366

**VOLGENDE
WEEK**

Een speciaal nummer met
100 pagina's

PAASVAKANTIE

opgevuld met gags
en volledige verhalen
en vooral... vooral...
De tweede en laatste proef
van onze grote wedstrijd
ZWITSERLAND...

